gemeente Nijkerk

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief .....

Deel A Jaarverslag 1

Programmaverantwoording.....2

Programma 1 Inclusief 3
Programma 2 Energiek 15
Programma 3 Duurzaam.....20
Programma 4 Ruimte 24
Programma 5 Ondernemend 34
Programma 6 Veilig.....41
Programma 7 Organisatie en Financiën 47
Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen 52
Paragrafen 55

Paragraaf 1 Lokale heffingen 56
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 61
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen.....67
Paragraaf 4 Financiering.....71
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 76
Paragraaf 6 Verbonden partijen 84
Paragraaf 7 Grondbeleid.....91
De jaarrekening.....97

Toelichting overzicht van baten en lasten 98
Overzicht van baten en lasten 103
Overzicht incidentele baten en lasten 104
Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves 109
WNT 111
Balans en toelichting 112
Toelichting op de balans 114
Cijfermatige toelichting op de balans 118
Bijlagen 128

Ondertekening 142

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Hierbij presenteren we u de jaarstukken over 2023. In deze jaarstukken laten we u zien wat een jaar gezamenlijke inspanning van inwoners, organisaties en de gemeente heeft opgeleverd. De jaarstukken gaan over het beleid dat is uitgevoerd, de zaken die zijn gerealiseerd en het financiële beeld over 2023. De Programmabegroting 2023, inclusief wijzigingen, is de basis voor deze verantwoording.

Na een periode van zelfsturing en de coronatijd stond het jaar 2023 in het teken van de doorontwikkeling van de organisatiestructuur. Deze omslag was nodig om de ambities en uitdagingen uit de Ontwikkelagenda vorm te geven.

Samen met inwoners, het maatschappelijke middenveld, ondernemers en andere betrokkenen hebben we het afgelopen jaar weer mooie resultaten behaald waar we zeer trots op zijn. Zonder volledig te kunnen zijn brengen wij hieronder een aantal ervan voor het voetlicht.

Het jaar 2023 sluit met een voordelig resultaat van € 6.873.000. Na de inhoudelijke toelichting op de gerealiseerde resultaten lichten wij het financieel resultaat toe.

Een gedeelte van het resultaat wordt veroorzaakt doordat in 2023 niet alle ambities gerealiseerd konden worden. Bij de aanbieding van de definitieve jaarstukken 2023 zal uw raad een voorstel resultaatbestemming worden gedaan.. In het voorstel resultaatbestemming wordt uw raad gevraagd om budget door te schuiven naar 2024 voor de niet gerealiseerde ambities. Ook zal uw raad worden voorgesteld om geld te reserveren voor enkele niet begrote taken in 2024. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan nieuwe Nijkerkers, het uitvoeringsprogramma communicatie & participatie en de kwaliteitsverbetering van de bestuurlijke stukken.

Perspectief Sociaal

Gezond en actief leven
In 2023 is het landelijk akkoord ‘Gezond en Actief Leven’ ondertekend. De ambities uit dit akkoord, een gezonde generatie in 2024, hebben wij het afgelopen jaar vertaald in een lokaal integraal plan van aanpak. Dit plan is goedgekeurd door het Rijk. Met de hiervoor ontvangen gelden zijn we, samen met maatschappelijke partners, al diverse projecten gestart, zoals valpreventie, sociale basis, welzijn op recept, kansrijke start en de buurtsport-/ cultuurcoaches.

Gebiedsgericht werken
Wij willen dicht bij de inwoners zijn en zo veel mogelijk gebiedsgericht werken. In 2023 hebben we opvoedspreekuren en echtscheidingsspreekuren georganiseerd. Samen met de specialistische ondersteuner huisarts proberen we de contacten met de huisarts beter te laten verlopen. Deze spreekuren zijn succesvol en er is zelfs een wachtlijst ontstaan. Voor de komende periode heeft de integrale toegang onze aandacht.

Taskforce sociaal domein
Om de beheersbaarheid van de uitgaven voor zowel de jeugdzorg als de Wmo beheersbaar te maken is de taskforce sociaal domein in het leven geroepen. De afgelopen jaren is gewerkt aan de verbetering en integraliteit van de samenwerking met organisaties op het gebied van zorg, welzijn en onderwijs. De rol van de gemeente is hierbij gekanteld en meer faciliterend geworden in plaats van uitvoerend. Wij ondersteunen indien mogelijk collectief vanuit algemeen toegankelijke voorzieningen en werken niet vanuit een recht op hulp, maar bieden maatwerk waar nodig. De taskforce is in 2023 afgerond. De maatregelen hieruit zijn geborgd in de reguliere werkprocessen.

Huishoudens met schulden
In 2023 is het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening vastgesteld door het college. Daarnaast hebben wij de vroegsignalering versterkt. Zo kunnen ook inwoners die aangemeld staan als wanbetaler bij het CAK benaderd worden door het Geldloket. Daarnaast konden inwoners in 2023 wederom energietoeslag ontvangen als zij voldeden aan de voorwaarden. We hebben bij de energietoeslag specifiek rekening gehouden met studenten die een zelfstandige woning met een zelfstandig energiecontract hebben en inwoners die een tussen de 120 en de 130% van het sociaal minimum ontvangen.

Behoeftebepaling binnen en buitensport
In het jaar 2023 is de Behoeftebepaling voor zowel binnensport als buitensport vastgesteld, inclusief het daarbij behorende meerjareninvesteringsplan. De integrale afweging zal plaatsvinden bij de behandeling van het meerjaren investeringsprogramma dat in 2024 aan uw raad wordt aangeboden.

Perspectief Ruimte

Implementatie Omgevingswet
Eind 2022 is de Omgevingsvisie gemeente Nijkerk 2040 door uw raad vastgesteld. Deze visie moest nog op een aantal thema's verbreed worden om te komen tot een integrale visie op de fysieke leefomgeving. In 2023 hebben we een begin gemaakt door relevante onderwerpen te inventariseren. In 2024 presenteren we het resultaat in een plan van aanpak aan uw raad. Dit plan van aanpak biedt inzicht in het opstellen van de visie in samenhang met de gebiedsuitwerking Luxool en Slichtenhorst en de actualisering van de mobiliteitsvisie.

In 2023 hebben we ook een groot aantal ruimtelijke plannen in procedure gebracht, die nog onder het oude regime van de Wet ruimtelijke ordening vielen. Een uitdaging voor de organisatie, maar dit heeft met succes geleid tot een grote hoeveelheid bestemmingsplannen.

Woningbouwopgave
De doelstelling die is vastgelegd in de Woonvisie 2020+ is dat de komende jaren circa 250 woningen per jaar worden gerealiseerd. In dit kader lopen er continu tal van werkzaamheden. In 2023 is gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor het bestemmingsplan Nijkerkerveen deelplan 3 (350 woningen). De bestemmingsplanprocedure is doorlopen. De bezwaren worden in 2024 in behandeling genomen. Bij het Jaap van der Krol Bad zijn voorbereidingen gestart voor de realisatie van 252 flexwoningen. Deze worden in 2024 en 2025 gerealiseerd. In Hoevelaken is het project Klaarwater onder handen (650 woningen, oplevering vanaf 2026). De uitbreidingslocaties Oude Barneveldseweg (160 woningen), Doornsteeg fase 3 (650 woningen) en het Spaanse Leger (350 woningen) zorgen de komende jaren voor productie in Nijkerk. Tot slot is er nog de inbreidingslocatie Stadshaven (650 woningen).

Huisvestingsverordening - voorkeur bouwen
In 2023 is de Huisvestingsverordening 2024-2028 opgesteld. Hiermee is het mogelijk geworden dat we bij de toewijzing van sociale huurwoningen meer kunnen sturen op voorrang voor lokale woningzoekenden.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen
In 2023 is de visie Toekomstbestendige bedrijventerreinen vastgesteld. Samen met het bedrijfsleven op de bedrijventerreinen en het regionaal energieteam bedrijven van Regio Foodvalley, werken we aan toekomstbestendige bedrijventerreinen. In 2023 zijn twee pilots gestart. De eerste met als doel om het organiserend vermogen op het terrein Arkervaart-West te vergroten via bijvoorbeeld een Bedrijven Investeringszone (BIZ). Zo ontstaat (financiële) slagkracht om samen activiteiten te ontwikkelen voor veilige, aantrekkelijke en toegankelijke terreinen. De tweede pilot heeft als doel om samen met de bedrijven op de terreinen Arkervaart-West, Arkervaart-Oost, Watergoor en De Flier aan de slag te gaan met netcongestie in de vorm van een *energy hub*.

Hondenuitlaatbeleid
In 2023 is de actualisatie van het hondenuitlaatbeleid vastgesteld. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen om hondenuitlaatstroken te handhaven, extra afvalbakken te plaatsen en hondenlosloopgebieden te realiseren. De uitgangspunten zijn verwerkt in een concept hondenuitlaatkaart. Deze wordt in 2024 met inwoners besproken van de gemeente Nijkerk en door het college vastgesteld.

Beleidskader lokaal eigendom
In 2023 is het Beleidskader lokaal eigendom vastgesteld. Dit beleidskader heeft de functie van een toetsingskader voor initiatieven voor windprojecten groter dan 1 MW, zonnevelden groter dan 2 hectare, grootschalige opslag van energiedragers, opwekprojecten voor zonne-energie op gemeentelijk vastgoed, op (rest)grond in bezit van de gemeente Nijkerk en voor openbare parkeerterreinen.

Premantelzorgwoningen
In 2023 is gewerkt aan de ontwikkeling van premantelzorgwoningen. De beleidsregels hiervoor zijn geëvalueerd en aangepast. Op basis hiervan is de leeftijdsgrens verlaagd met tien jaar, van zeventig naar zestig jaar.

Starterslening
Het beleid ten aanzien van startersleningen is in 2023 herzien en de Verordening Startersleningen Nijkerk 2023 is vastgesteld.

Perspectief Veiligheid

Ondermijning
In 2023 is in samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie het projectteam Drugs Ondermijning Nijkerk opgezet. Door een integrale samenwerking van repressie, preventie en hulpverlening worden jongeren uit de drugscriminaliteit gehaald en gehouden. Ook wordt de drugshandel in Nijkerk aangepakt.

In 2023 is het Bibob-beleid uitgebreid. Hierdoor kan nu op alle overheidsopdrachten een Bibob-toets plaatsvinden ter voorkoming van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. In 2024 wordt hier verder invulling aan gegeven met de werving van een medewerker Bibob.

Eind 2022 is een hernieuwd plan van aanpak ondermijning vastgesteld. In aanvulling hierop is in 2023, in opdracht van het Rijk, een separaat integraal plan geschreven in het kader van mensenhandel.

Digitale veiligheid
Het criminele speelveld verplaatst zich meer en meer richting de digitale wereld. In 2023 is gestart met de voorbereiding om de inzet van de gemeente op het gebied van digitale veiligheid te richten. We starten in 2024 met een onderzoek naar de weerbaarheid van onze inwoners. Op basis van de uitkomsten organiseren we concrete weerbaarheidstrainingen voor specifieke doelgroepen.

Perspectief Bedrijfsvoering

Nieuwbouw gemeentehuis
In 2023 is gestart met de verbouw van het voormalige Rabobankgebouw aan de Van ’t Hoffstraat tot gemeentehuis. Aanvullend onderzoek op het gebied van brandbeveiliging heeft enige vertraging in de oplevering veroorzaakt. Deze staat nu gepland in juli/augustus 2024. Gedurende 2023 is besloten het nieuwe gemeentehuis verder te verduurzamen. In het eerste kwartaal van 2024 is ook een subsidie Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed verkregen. In 2023 zijn ook de voorbereidende werkzaamheden gestart voor de verhuizing, alsmede de (tijdelijke) leegstand van het huidige gemeentehuis. Tot slot is eind 2023 gebleken dat de Rabobank de verhuurclausule niet zal verlengen. Deze ruimte komt op 1 augustus 2024 vrij. Momenteel vindt de afweging plaats hoe we met deze vrijgekomen ruimte omgaan.

Het totale proces van de nieuwbouw is een breed organisatorisch vraagstuk dat een grote inspanning met zich heeft meegebracht.

Transparantie/monitoring en control
In het kader van een transparante verantwoording zijn de afgelopen jaren stappen gezet in het verbeteren van het proces van monitoring en control. In 2023 is dit zichtbaar geworden in een gewijzigde opzet van de tweede bestuursrapportage 2023 en de nieuwe begroting 2024. De komende jaren wordt dit proces verder doorontwikkeld. Wij werken met uw raad onder andere aan een relevante set van indicatoren om resultaten beter meetbaar te maken.

Financiële positie - ombuigingen
De financiële positie van de gemeente is gezond. Er is sprake van een duurzaam financieel evenwichtig resultaat, de vermogenspositie is gezond en de financieringspositie is solide.
Het perspectief voor de komende jaren staat echter onder druk. De koers vanuit het Rijk brengt vooralsnog met zich mee dat het meerjarenperspectief in de begroting 2024 voor de eerste twee jaar nog positief is. Echter, vanaf 2026 worden tekorten verwacht.

Om de financiële positie gezond te houden en te kunnen blijven investeren in de toekomst van Nijkerk, is in 2023 een pakket ombuigingsmaatregelen in beeld gebracht, dat begin 2024 aan uw raad zijn voorgelegd. Deze ombuigingen krijgen een plek in de Kadernota 2025.

Financieel resultaat

Het jaar 2023 sluit met een voordelig resultaat van € 6.873.000. Het voorstel voor resultaatbestemming wordt uw raad voorgelegd bij de aanbieding van de definitieve jaarstukken.

De belangrijkste effecten die hebben bijgedragen aan het resultaat zijn:

		bedragen x € 1.000	
Hogere algemene uitkering	i	1.485	v
Ontvangen energietoeslag 2023	i	1.304	v
Vrijval stelpost financiële risico's Ontwikkelagenda	i	700	v
Lagere kosten sociaal domein	i	633	v

In het vervolg van deze aanbiedingsbrief geven we een inhoudelijke toelichting op de effecten die het resultaat hebben beïnvloed.

In deze aanbiedingsbrief lichten wij de jaarrekening 2023 toe aan de hand van een drietal pijlers van het financieel beleid van de gemeente Nijkerk:
1. het resultaat;
2. de ontwikkeling van de leningenportefeuille;
3. de ontwikkeling van de reservepositie.

1. Het resultaat

Het voordelige resultaat van de jaarrekening 2023 komt uit op € 6.873.000. Na begrotingswijzigingen was een resultaat verwacht van € 353.000 voordelig.

Ten opzichte van de begroting is het resultaat € 6.520.000 voordeliger uitgevallen. Dit verschil hebben we in in het hierna opgenomen overzicht tot uitdrukking gebracht en vervolgens toegelicht. In de volgende hoofdstukken van de jaarstukken gaan we per programma uitgebreider in op de afwijkingen en verschillen.

				bedragen x € 1.000	
Algemene uitkering			i	1.485	v
Energietoeslag 2023			i	1.304	v
Vrijval stelpost financiële risico's Ontwikkelagenda			i	700	v
Sociaal Team Nijkerk	i	403			v
Bijstandsverlening	i	242			v
Jeugdhulp en jeugdsubsidie	i	-338			v
Overige afwijkingen sociaal domein, per saldo	i	326			n
Lagere kosten sociaal domein			i	633	v
Sport			i	144	v
Wmo beschermd wonen			i	162	v
Duurzaamheid			i	142	v
Omgevingsvergunningen			i	248	v
Salarissen en inhuur			i	242	v
Overige afwijkingen, per saldo				1.460	v
Afwijking ten opzichte van de begroting				**6.520**	**v**

Algemene uitkering
De hogere uitkering wordt veroorzaakt doordat de uitkomsten van de septembercirculaire (voordeel € 610.000) en de decembercirculaire (voordeel € 896.000) niet in de tussentijdse bestuursrapportages zijn opgenomen. Het resterende verschil (nadeel van € 21.000) wordt veroorzaakt door wijzigingen in de maatstaven van 2023 en de verrekeningen van oude jaren.

Energietoeslag 2023
In december 2023 is duidelijk geworden dat de gemeente Nijkerk een bedrag van € 1.304.000 ontvangt voor het verstrekken van energietoeslag. Bij de bestemming van het rekeningresultaat stellen we u voor dit bedrag beschikbaar te stellen voor energietoeslag verstrekkingen aan inwoners in 2024.

Vrijval stelpost financiële risico's Ontwikkelagenda
Voor de risico's die zijn aangegeven in de Ontwikkelagenda is in de begroting 2023 een stelpost opgenomen van € 850.000. Van dit bedrag was in 2023 € 150.000 nodig voor de invoering van een arbeidsmarktconforme reiskostenvergoeding. Het niet-benodigde deel van € 700.000 valt vrij ten gunste van het resultaat. Bij de bestemming van het rekeningresultaat stellen we voor hiervan € 500.000 beschikbaar te stellen voor mogelijke nabetalingen aan het personeel vanwege het lopende proces voor de herinrichting van het functiehuis.

Sociaal Team Nijkerk
De uitgaven voor het Sociaal Team Nijkerk vallen in 2023 per saldo € 403.000 lager uit dan begroot. In belangrijke mate is dit veroorzaakt doordat het toegekende budget aan een lokale inloopvoorziening gedekt kon worden uit de specifieke uitkering IZA. Deze opbrengst was niet geraamd omdat de voorwaarden van de specifieke uitkering pas laat in 2023 bekend werden. Voor de inzet van het Sociaal Team zijn in 2023 middelen ontvangen in het kader van de Parlementaire Onderzoekscommissie Kinderopvangtoeslagaffaire (POK-middelen). Deze middelen zijn echter niet volledig nodig geweest waardoor een bedrag van € 88.000 is overgebleven. Daarnaast zijn er lagere uitgaven geweest voor de inkoop van bemoeizorg (€ 43.000), het uitvoeringsbudget (€ 37.000) en overige kosten (€ 33.000).

Bijstandsverlening
De totale uitgaven voor bijstandsverlening zijn per saldo € 242.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit is veroorzaakt door de inzet gericht op het afnemen van het aantal bijstandsgerechtigden. Hierdoor zijn minder uitkeringen verstrekt (€ 156.000). Daarnaast is de definitieve rijksbijdrage 2023 voor bijstandsverlening hoger vastgesteld (€ 61.000) en is een voordeel ontstaan door hogere debiteurenontvangsten en lagere onderzoekskosten bij BBZ-aanvragen (€ 25.000).

Jeugdhulp en jeugdsubsidie
De uitgaven voor jeugdhulp en jeugdsubsidie zijn € 338.000 hoger uitgevallen dan geraamd. De Jeugdhulpregio Foodvalley heeft in haar tweede voortgangsrapportage (november 2023) en de voorlopige cijfers jeugdhulp 2023 (januari 2024) aangegeven dat de uitgaven van de regionaal ingekochte jeugdhulp in natura verder zijn gestegen. Dit is voornamelijk het gevolg van enkele indicaties voor jeugdigen voor (dure) zware begeleiding en verblijf/opvang. Voor het kalenderjaar 2023 is dit opgeteld een overschrijding van € 408.000. Van dit bedrag heeft € 95.000 betrekking op de afwikkeling van gedeclareerde jeugdzorg over oudere jaren.

De bestedingen aan lokaal ingekochte jeugdhulp voor inwoners valt € 56.000 lager uit. Dit is voornamelijk het gevolg van minder uitgaven aan crisisjeugdhulp.

De uitgaven via de Sociale Verzekeringsbank van persoonsgebonden budgetten (pgb) jeugd zijn in 2023 € 99.000 lager uitgevallen door minder toegekende pgb's aan inwoners dan verwacht bij de tweede bestuursrapportage 2023.

De gemeente Nijkerk neemt samen met de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel deel aan de regionale proeftuin van het Regionaal Veiligheids Team (RVT) en vervult hiervoor de kassiersfunctie. De niet-voorziene kosten van deelname aan dit project komen voor Nijkerk uit op € 85.000. De activiteiten van dit regionale veiligheidsteam moeten bijdragen aan lagere kosten aan regionaal ingekochte jeugdhulp.

Sport
Op sport is ten opzichte van de begroting een voordeel te zien van € 144.000. Dit wordt voor een bedrag van € 50.000 veroorzaakt door hogere huurinkomsten van buitensportverenigingen, lagere onderhoudskosten aan buitensportaccommodaties en de niet volledig aangewende stelpost buitensport. Doordat de energielasten over december 2023 van het Jaap van der Krol-zwembad in het volgend kalenderjaar vallen is een voordeel van € 40.000 ontstaan. Andere effecten die hebben bijgedragen aan het resultaat zijn het niet inzetten van het budget advieskosten Sportbeleid (€ 21.000), een niet-begrote bijdrage voor de pilot Buurtsportcoach plus (€ 15.000) welke in 2024 ingezet zal worden en de lagere onderhoudskosten voor het Jaap van der Krol Bad (€ 18.000).

Wmo beschermd wonen
Jaarlijks brengt de centrumgemeente Amersfoort de kosten Wmo beschermd wonen voor licht verstandelijk beperkten (LVB) in rekening bij de deelnemende regiogemeenten. Eind januari 2024 heeft de gemeente Amersfoort ons medegedeeld dat er over 2023 geen kosten Wmo beschermd wonen (LVB) in rekening worden gebracht. De gemeente Amersfoort neemt naar eigen zeggen deze kosten voor haar rekening. Als reden wordt aangevoerd dat als gevolg van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) er steeds minder gegevens beschikbaar komen over de doelgroep. Hierdoor is het niet mogelijk de kosten aan de juiste gemeente toe te rekenen. Over 2023 valt er voor Nijkerk € 162.000 vrij in het resultaat. In 2024 wordt onderzocht in hoeverre hier sprake is van een structureel effect.

Duurzaamheid
In 2023 hebben we € 142.000 overgehouden op het jaarbudget voor de routekaart duurzaamheid. Dit voordeel is ontstaan door niet-geraamde SPUK-bijdragen voor de isolatiecampagne en energiearmoede. Ook voor de problematiek rondom netcongestie hebben we een subsidie ontvangen die niet was geraamd.

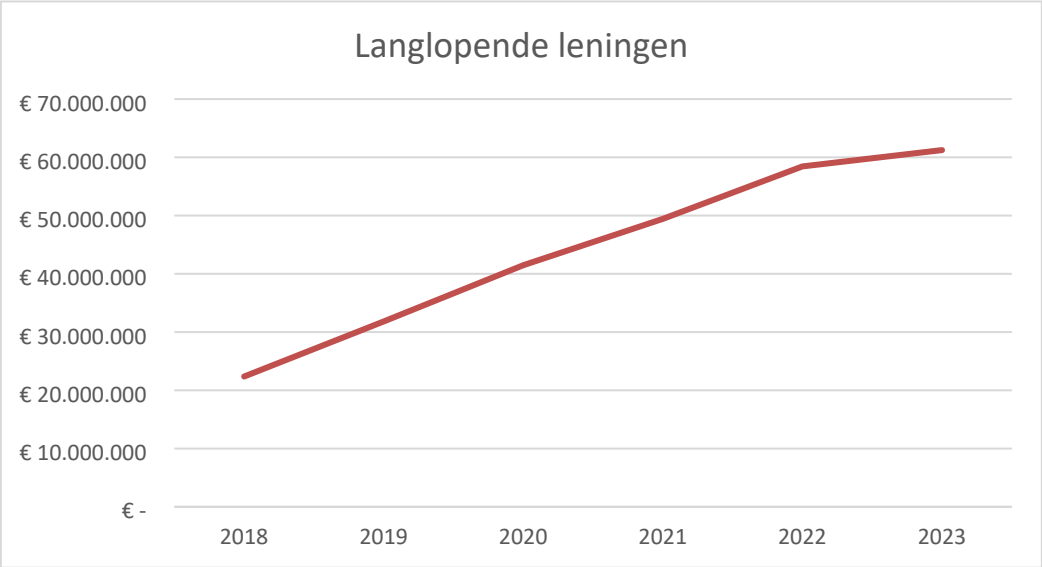
Omgevingsvergunningen
In 2023 is ten opzichte van de begroting een voordeel van € 248.000 gerealiseerd met de omgevingsvergunningen. Dit wordt deels veroorzaakt door een lagere eindafrekening voor de Omgevingsdienst De Vallei ad € 154.000. Daarnaast is in 2023 een hogere legesopbrengst omgevingsvergunningen gerealiseerd van € 94.000 vanwege diverse projecten, zoals Ooststreeck, Spaanse Leger fase 2, Beverdam 2 te Hoevelaken en diverse bedrijfskavels.

Personeel
In 2023 is € 242.000 minder uitgegeven dan geraamd. Dit resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door een betere benutting van subsidiemogelijkheden waardoor personeelskosten toegerekend worden aan specifiek daarvoor verkregen middelen. Voor 2023 was geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de ontwikkelagenda. De uitvoering hiervan is in de loop van het jaar gestart waardoor niet alle vacatures volledig ingevuld waren.

2. De ontwikkeling van de leningenportefeuille

Per 31 december 2023 bedraagt het saldo van de leningenportefeuille € 61.243.000. Ten opzichte van de stand ultimo 2022 (€ 58.439.000) een toename van € 2.804.000.

De ontwikkeling van de langlopende leningen laat zich als volgt weergeven:

Door grote investeringen in maatschappelijke voorzieningen en de openbare ruimte vertoont het saldo van de langlopende leningen een oplopend beeld. Deze toenemende trend was overigens al wel voorzien in de begrotingen van de afgelopen jaren.

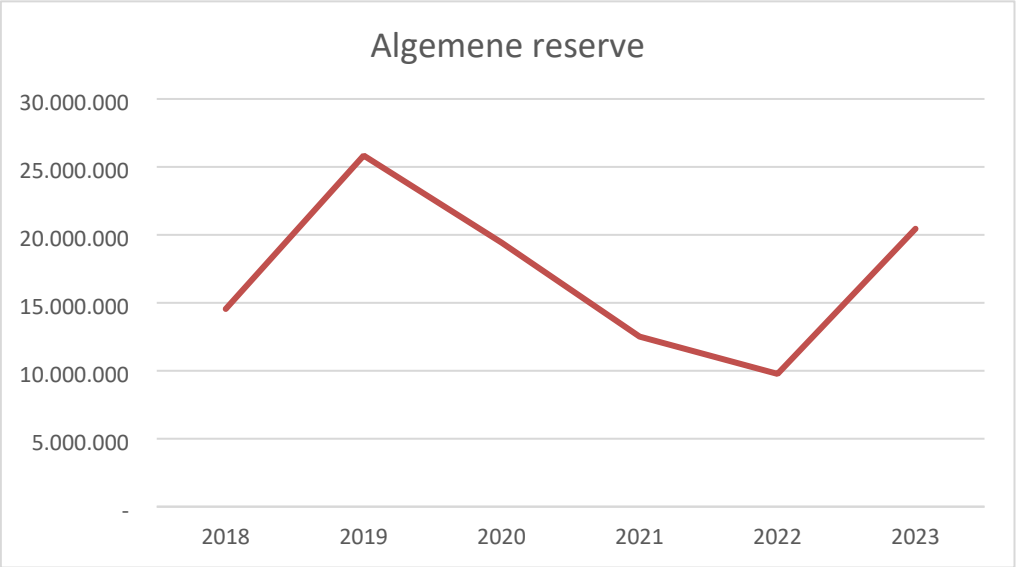
Overigens wordt benadrukt dat de langlopende leningen binnen de norm blijven voor een financieel gezonde gemeente. Per 31 december 2023 blijft de nettoschuldquote met 57% ruim onder de grenswaarde van 90% om als ‘minst risicovol’ te worden aangemerkt. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In 2023 is gestart met het actief sturen op de leningenportefeuille in meerjarenperspectief. Het komende halfjaar zal dit verder worden doorontwikkeld.

3. De ontwikkeling van de reservepositie

De algemene reserve sluit in de jaarrekening 2023 met een stand van € 20.449.000. Dat is een toename van € 10.700.000 als gevolg van het feit dat het jaar 2022 met een voordelig resultaat is afgesloten.

De ontwikkeling van de algemene reserve laat zich als volgt weergeven:

De voordelige resultaten in 2022 en 2023 hebben de omvang van de algemene reserve doen toenemen.

De omvang van de algemene reserve is als toereikend aan te merken. Per 31 december 2023 bedraagt de solvabiliteitsratio 39%. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financieel beeld

Het financieel beeld van het resultaat is in onderstaande tabel inzichtelijk gemaakt. Allereerst worden de resultaten per programma inzichtelijk gemaakt. Daar staan de algemene dekkingsmiddelen tegenover. Hieruit volgt dan het saldo van baten en lasten. Een deel van dit saldo is al bestemd, namelijk de mutatie van de reserves waar uw raad reeds een besluit over genomen heeft. Na verwerking van deze mutaties resteert het feitelijk resultaat. Het resultaat over 2023 bedraagt € 6.873.000. Onderstaande tabel geeft inzicht in hoe dit resultaat over de verschillende programma's verdeeld is.

			bedragen x € 1.000
	rekening 2023	**gewijzigde begroting 2023**	**verschil**
Programma 1. Inclusief	-32.495	-36.526	4.031
Programma 2. Energiek	-10.044	-10.565	521
Programma 3. Duurzaam	-24	-1.022	998
Programma 4. Ruimte	-15.102	-16.650	1.548
Programma 5. Ondernemend	-895	-2.141	1.246
Programma 6. Veilig	-4.179	-4.127	-52
Programma 7. Organisatie en Financiën	-18.244	-22.034	3.790
	-80.983	-93.065	12.082
Programma 8. Algemene dekkingsmiddelen	86.913	84.112	2.801
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.930**	**-8.953**	**14.883**
Mutaties in de reserves	943	9.306	-8.363
Resultaat	**6.873**	**353**	**6.520**

Wij zijn trots op de organisatie en de gemeenschap. Samen hebben we in 2023 mooie resultaten gerealiseerd. De ambities voor de toekomst zijn groot en de balans met de beschikbare middelen is gevoelig. Maar gezien wat er gerealiseerd is, hebben wij vertrouwen in de toekomst.

Nijkerk, 16 april 2024

burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris,

drs. J.G. de Jager

de burgemeester,

mr. drs. G.D. Renkema

Deel A

Jaarverslag

Programmaverantwoording

De opzet van de programmaverantwoording

De verantwoording bij de programma's heeft dezelfde programma-indeling als de programmabegroting 2023. De programma's kennen een vaste indeling die bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Inleiding en ontwikkeling
2. Doelstellingen en prestaties
3. Beleidskaders
4. Samenwerkingsverbanden
5. Wat heeft het gekost?
6. Uitvoeringsinformatie

1. Inleiding en ontwikkeling

Elk programma start met een algemene inleiding, waarbij de belangrijkste zaken die betrekking hebben op dat betreffende programma aan de orde komen. Er wordt ook, voor zo ver dat aan de orde is, aangegeven welke ontwikkelingen er plaatsvonden in 2023.

2. Doelstellingen en prestaties

In de kolom 'Wat hebben we bereikt' leest u wat de gemeente Nijkerk gedaan heeft om de geformuleerde doelstellingen te bereiken. Dit onderdeel gaat over de uitvoering van de activiteiten die in de begroting zijn aangekondigd en overige relevante prestaties.

3. Beleidskaders

In dit onderdeel staat een opsomming van de relevante beleidskaders die op dit programma van toepassing zijn.

4. Samenwerkingsverbanden

Hierbij is aangegeven welke samenwerkingsverbanden bij dit programma thuishoren. Omdat samenwerkingsverbanden over programmagrenzen heengaan, komen de betreffende samenwerkingsverbanden bij verschillende programma's voor. In de paragraaf 'samenwerkingsverbanden' is het volledige overzicht opgenomen.

5. Wat heeft het gekost?

Per programma wordt aangegeven wat de uitvoering heeft gekost. Door middel van deze cijfers kunt u controleren of de uitvoering van een programma heeft plaatsgevonden binnen de toegekende budgetten.

6. Uitvoeringsinformatie

In het onderdeel 'uitvoeringsinformatie' vindt u de taakvelden waarmee het programma wordt uitgevoerd. Ter indicatie zijn de werkelijke uitgaven per taakveld vermeld. De term 'uitvoeringsinformatie' geeft aan dat de vermelde gegevens geen onderdeel uitmaken van de jaarstukken die de gemeenteraad vaststelt.

Programma 1 Inclusief

1.1 Inleiding en ontwikkelingen

Maatschappelijke opgave
Nijkerk is een gemeente waar mensen naar elkaar omkijken, een betekenisvol leven kunnen leiden en elkaar ondersteunen waar dat mogelijk is, met het doel dat iedereen zoveel mogelijk voor zichzelf kan zorgen en naar anderen omkijkt. We geven samen met lokale stakeholders invulling aan de Nijkerkse Inclusie agenda zodat iedereen de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen. We zijn een inclusieve gemeenschap voor jong en oud en ook voor onze huidige inwoners en nieuwkomers. Wanneer het mensen niet of tijdelijk niet lukt om zichzelf te redden en waar ook partners die algemeen toegankelijk zijn geen oplossing kunnen bieden, zorgen wij voor passende ondersteuning. Hierin is de inzet van het eigen netwerk en steunkracht een belangrijk startpunt. Hierna bieden we een vangnet om zo snel indien mogelijk weer zelfredzaam te worden.

In 2023 zijn de effecten zichtbaar van de Oekraïne-oorlog, zoals een toenemende vluchtelingenstroom. Ook is er sprake van een hogere armoede als gevolg van inflatie en toegenomen energiekosten. Voor deze taken zijn door het Rijk incidentele middelen ter beschikking gesteld.

Ondersteuning afgestemd op daadwerkelijke behoefte
Als gemeente werken we integraal en nauw samen met organisaties op het gebied van onderwijs, zorg en welzijn. We leggen actief verbindingen binnen en buiten de organisatie, lokaal en in de regio. We ondersteunen, bij voorkeur kortdurend en stimuleren dat de Nijkerkse inwoners kunnen deelnemen in de samenleving. De ondersteuning is indien mogelijk collectief en vanuit de algemeen toegankelijke voorzieningen. Te denken valt aan informele ondersteuning zoals informatie en advies, opvoedondersteuning en hulp bij de administratie. We werken niet vanuit een recht op ondersteuning of hulp, maar bieden maatwerk en kijken wat nodig is. De Taskforce opgave is in 2023 afgerond en de maatregelen hieruit zijn geborgd in de reguliere werkprocessen.

Het tijdig signaleren van problemen
Binnen de gemeente Nijkerk zijn er goede verbanden tussen de inwoners onderling en tussen de vele organisaties. Via het verenigingsleven, het onderwijs, geloofsgemeenschappen, buurtgroepen en op straat ontmoeten inwoners elkaar. Doordat mensen elkaar kennen worden problemen gesignaleerd. Ook weten inwoners de toegang tot de gemeente en daarmee de teams Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugd en Participatie te vinden of worden zij door de organisaties goed doorverwezen. Een hulpvraag pakken we zo integraal mogelijk op en na het oppakken voeren we actieve regie.

Preventie
Bij alle onderdelen van het sociaal domein, jeugd, volwassenen en ouderen en participatie speelt preventie een belangrijke rol. Zaken als veiligheid, gezonde leefstijl, armoedebestrijding, vroeg signalering van schulden en sport en bewegen worden ingezet voor de gezondheid van onze inwoners. Er is ook in 2023 actief ingezet op samenwerking met de partners in het voorliggend veld, het onderwijs, verenigingen en geloofsgemeenschappen.

Via de regionale samenwerking in zowel de regio Amersfoort, de Noord-West Veluwe als de Foodvalley, is er aandacht voor kwetsbare groepen zoals onze jeugdige inwoners en inwoners in beschermd wonen en/of statushouders. In 2023 lag de focus op het steeds meer bieden van lichte ondersteuning in plaats van de alternatieve dure maatwerk voorzieningen.

Prestatiegerichte inkoop
De inkoop Wmo hebben we via prestatieafspraken actiever ingericht op maatschappelijk te behalen resultaten zoals: actief meedoen, vermindering van eenzaamheid. De komende jaren worden deze criteria vanuit de wens tot normalisatie en transformatie nog verder verdiept en aangescherpt.
In 2023 zijn er nieuwe inkooptrajecten opgestart voor de Wmo-hulpmiddelen en trapliften.

Wmo
We zien dat de arbeidsmarktkrapte in de zorg, naast de inflatie die we in algemene zin zien, heeft bijgedragen aan forse loonstijgingen en gunstigere arbeidsvoorwaarden in cao's. Dit vertaalt zich door in de Wmo-tarieven. Daarnaast hebben we te maken met toenemende vergrijzing, waardoor het beroep op de Wmo toeneemt. Dit wordt vooral veroorzaakt door dat er minder gebruik is gemaakt van hulpmiddelen en huishoudelijke hulp dan werd verwacht.

De decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang is uitgesteld; het is nog niet duidelijk vanaf wanneer de decentralisatie (van de middelen voor beschermd wonen) ingaat. Tegelijkertijd hebben gemeenten de opdracht om de meer specialistische vormen van beschermd wonen regionaal te organiseren. Samen met de regio Amersfoort zullen we moeten uitwerken wat lokaal kan en wat regionaal moet.

Ondertussen wordt in de regio Amersfoort gewerkt aan de uitvoering van de vastgestelde regiovisie Samen in de Wijk. Ook vindt een regionaal inkooptraject plaats waarbij zo veel mogelijk de overstap gemaakt wordt naar taakgerichte inkoop. Voor het perceel Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang neemt Nijkerk deel aan het regionale inkooptraject.

Jeugd
Vanuit het jeugdprogramma *Een kind- en gezinsvriendelijke gemeente Nijkerk volgen we de levenslooplijn en de theorie van de positieve gezondheid.* Actief wordt ingezet op het versterken van preventieve maatregelen. Samenwerking met de vele partners in het 'voorliggend veld', het onderwijs en de toegang is noodzakelijk. Zaken als veiligheid, gezonde leefstijl, armoede en benutten van speelgelegenheden in de wijk zijn belangrijk. Hoe krachtiger het netwerk rondom het gezin en in de wijk, hoe meer kans op een jeugd zonder jeugdhulp.

Nijkerk koopt de jeugdhulp binnen Regio Foodvalley in op dit moment. In de toekomst wordt er voor deze samenwerking een gemeenschappelijke regeling opgericht. De voorbereiding hiervoor is gestart in 2023 en dit wordt in 2024 uitgewerkt. De inkoopvoorwaarden worden via de *Fysieke Advies Tafel (FAT)* met de gecontracteerde partijen aangescherpt.

De afgelopen jaren zijn de kosten voor jeugdhulp zowel regionaal als lokaal gestegen. Dit is voornamelijk het gevolg van enkele indicaties voor jeugdigen voor (dure) zware begeleiding en verblijf/opvang. Maatregelen om dit tegen te gaan worden de komende jaren in de keten verder geïmplementeerd. Een voorbeeld van een maatregel is dat we de cliënten die gebruikmaken van de duurste vormen in zorg analyseren, om te kijken hoe we deze problematiek in de toekomst kunnen voorkomen. De maatregelen uit de hervormingsagenda zullen de komende jaren ook verder worden geïmplementeerd.

Werk en Inkomen
We kregen net als in 2022 veel extra taken toebedeeld, zoals de huisvesting van Oekraïners en uitvoering energietoeslag. Medewerkers moesten snel bijspringen op deze taken, en de krapte op de arbeidsmarkt bemoeilijkte de vervanging. Door de verschillende prioriteiten en taken was begin 2023 niet het hele klantenbestand in beeld. Hier is extra inhuur op ingezet, zodat deze extra taken ingeregeld konden worden. Het klantenbestand was in de loop van 2023 wel in beeld.

In 2023 zou een nieuwe visie op werk voorgelegd worden aan het college. Omdat er aanknopingspunten waren met het armoedebeleid is er besloten om de visie van werk integraal aan te bieden met de visie op armoedebeleid. Deze is in 2024 integraal vastgesteld samen met de nieuwe visie op armoedebeleid.

Inwoners met een minimuminkomen doen actief mee aan de samenleving
De focus ligt op het optimaliseren van de toegankelijkheid en het gebruik van de minimaregelingen door een overzichtelijk pakket aan regelingen en een versimpeld aanvraagproces. Dit gebeurt in samenspraak met onze inwoners en ketenpartners. Op deze manier zorgen wij ervoor dat alle inwoners van de gemeente Nijkerk actief kunnen deelnemen aan de samenleving. Dit geldt bij uitstek voor onze kinderen. De evaluatie en herijking van het armoedebeleid is in maart 2024 aan de gemeenteraad aangeboden en vastgesteld. Zo veel mogelijk wordt hierin de actuele situatie met betrekking tot de energiearmoede en inflatie meegenomen.

Schuldhulpverlening is toegankelijk voor iedereen
In 2021 is het beleidsplan Schuldhulpverlening vastgesteld. De uitwerking van dit beleidsplan is het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening wat in 2023 is vastgesteld door het college. In het uitvoeringsplan ligt de focus op preventie, de doelmatige aanpak en de toegankelijkheid van schuldhulpverlening. Door schuldpreventie toe te passen worden problematische schulden voorkomen. Door een doelmatige integrale aanpak per inwoner te maken wordt de financiële zelfredzaamheid gestimuleerd. Voor inwoners en ondernemers moet er een laagdrempelige aanmeldingsprocedure zijn om zo de toegang tot schuldhulpverlening voor iedereen inclusief en toegankelijk te maken.

Handhaving binnen het sociaal domein gebeurt zowel recht- als doelmatig
Het beleidskader op toezicht en handhaving moet herijkt worden. Het beleidskader Toezicht en handhaving gemeente Nijkerk 2022-2025 wordt in 2024 aan de gemeenteraad aangeboden als onderdeel van het integraal beleidskader sociaal domein.

We zijn gastvrij voor mensen die zich in de gemeente Nijkerk vestigen
Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering van kracht. We hebben statushouders gehuisvest en er zijn in 2023 afspraken gemaakt met Integratiewerk en het COA om alvast te starten met inburgering binnen het COA. Dit zodat gekoppelde statushouders zo snel mogelijk kunnen starten aan hun leertraject en een voorsprong hebben op taalgebied bij huisvesting in de gemeente. Een inburgeringsstelsel dat een tijdige start en de snelheid van de inburgering borgt, dat uitgaat van maatwerk en dualiteit (oftewel het combineren van het leren van de taal en participatie) en dat bovendien kwaliteit garandeert. Gemeenten hebben de regie over de inburgering en voeren nieuwe of gewijzigde taken uit. Het betreft een lerend stelsel waarbij zeker in de beginperiode de ervaringen van alle betrokkenen van belang zijn, zoals van nieuwkomers, de Sociaal domeinraad, vrijwilligers en professionals. Deze ervaringen zijn de input om te kunnen evalueren en waar nodig in 2024 bij te stellen.

1.2 Doelstellingen en prestaties

Code	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
I3	Gebiedsgericht	We werken zo veel mogelijk gebiedsgericht, dicht bij de inwoners zelf. De gebiedsteams zijn goed vindbaar en toegankelijk. Ze werken proactief, snel en adequaat en zonder wachtlijsten. De kwaliteit en capaciteit zijn in lijn daarmee. De deskundigheid van de professionals is op niveau.	In 2023 hebben we opvoedspreekuren en echtscheidingsspreekuren georganiseerd. We proberen samen met de specialistische ondersteuner huisarts (SOH) de contacten met de huisartsen beter te laten verlopen. In 2023 was er wel sprake van een wachtlijst en is de integrale toegang een aandachtspunt.

Code	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
I6	Afstemming tussen partners in het sociaal domein	Er is een goede afstemming tussen professionele zorg vanuit de overheid, de zorg geleverd door organisaties die werken met vrijwilligers en de zorg voor mensen vanuit hun eigen omgeving.	Bij het stellen van indicaties gaan we uit van de ondersteuningsvraag van de inwoner. We onderzoeken daarbij wat de (directe) omgeving van de inwoner kan oppakken en wat voorliggende voorzieningen kunnen oplossen. Als het niet anders kan, zetten we een maatwerkvoorziening in. We houden in de gaten of de ingezette voorziening tot het beoogde resultaat leidt. Vanuit contractleveranciersmanagement monitoren we strenger op contractafspraken. Dit doen we samen met de veiligheidsregio (VGGM) door middel van de inzet van QuickScans. We hebben contractafspraken opnieuw vastgelegd in nieuwe deeloverkomsten, die per 1-1-2024 in zijn gegaan. In de basis werken we nog steeds volgens de geformuleerde uitgangspunten. Het Knooppunt Foodvalley Jeugd voert het contractmanagement voor onze jeugdhulpregio. Zij voeren contractgesprekken met de aanbieders. Bij de grootste aanbieders voor de gemeente Nijkerk schuift een ambtenaar vanuit gemeente Nijkerk aan. Daarnaast hebben we een fysieke adviestafel (FAT) waar regionaal met aanbieders wordt afgestemd over onderwerpen op het gebied van jeugdzorg. In het kader van jeugdhulp faciliteren we Steunouder Nijkerk opdat kinderen zo laagdrempelig mogelijk opgevangen worden en ouders worden ontlast. Het netwerk van steun- en pleegouders is vergroot. Hiermee is een bijdrage geleverd aan minder jeugdigen in verblijf. In 2023 heeft de Lokale Alliantie Nijkerk zich opnieuw ingezet om mishandeling en financiële uitbuiting van ouderen tijdig te signaleren.
I7	Mantelzorgers	Mantelzorgers en vrijwilligers zijn van grote waarde voor onze samenleving. Wij ondersteunen hen bij de uitvoering van hun taken.	De gemeente heeft een wettelijke taak om mantelzorgers te ondersteunen en te waarderen. In de gemeente Nijkerk faciliteert Sigma de mantelzorgondersteuning. Sigma voert het steunpunt voor mantelzorg uit en bemiddelt informele hulp. Ook organiseren zij allerlei activiteiten waar de vrijwilligers gebruik van kunnen maken. Mantelzorgers konden een beroep doen op onafhankelijke cliëntondersteuning van MEE Samen. MEE denkt met mensen mee over wat er nodig is en ondersteunt in eventuele aanvraag- en bezwaarprocedures. Ook geeft de gemeente jaarlijks uitvoering aan het uitreiken van de mantelzorgwaardering. In 2023 is de mantelzorgwaardering uitgereikt. Deze blijk van waardering is aan 835 mantelzorgers en 71 jonge mantelzorgers gegeven.

Code	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
I8	Preventie	We zetten zo veel mogelijk in op preventie om (zwaardere) zorg in de toekomst te voorkomen.	Wij zetten zo veel mogelijk in op oplossingen in de sociale basisinfrastructuur en voorzieningen in het voorliggend veld. In sommige gevallen is professionele zorg nodig. Lichte ondersteuning wordt door onze consultenten geboden. Onze consulenten indiceren passende, zo licht mogelijke ondersteuning. We bespreken ook expliciet met inwoners wat zij zelf kunnen doen. Tegelijkertijd krijgen die inwoners die een maatwerkvoorziening nodig hebben, deze toegekend, zodat ze (zo veel mogelijk) kunnen participeren in de samenleving. Ten aanzien van het product begeleiding wordt onderscheid gemaakt tussen lichte en specialistische begeleiding. Met de integrale teams proberen we ondersteuningsvragen zo integraal mogelijk op te pakken. Op die manier kunnen we de volgordelijkheid van interventies zo effectief en efficiënt mogelijk laten zijn en het aantal betrokken organisaties minimaliseren. Begin 2023 is het landelijke "Gezond en Actief Leven Akkoord" ondertekend. De stip op de horizon van dit akkoord is een gezonde generatie in 2040. Deze ambities hebben wij vertaald in een lokaal integraal plan van aanpak. Dit plan van aanpak is door het Rijk goedgekeurd voor de komende jaren. Aan dit akkoord is een specifieke uitkering gekoppeld. Met de gelden die we voor 2023 hebben ontvangen hebben we onder andere ingezet op Valpreventie, Sociale basis, Welzijn op recept, Kansrijke start en de buurtsport-/cultuurcoaches.
			De door het Trimbos-instituut en VGGM opgestelde Jeugdgezondheid/OKO-monitor is in september/oktober 2023 op de 4 VO-scholen in de gemeente Nijkerk onder leerlingen van de klassen 2 en 4 afgenomen. De OKO-module is dit jaar voor het eerst aan de Gezondheidsmonitor van de VGGM toegevoegd. Eerder werd de gezondheidsmonitor afgenomen bij het Corlaer College, dit jaar hebben alle 4 de VO-scholen de vragenlijst afgenomen. Naast het wettelijke aanbod van voorlichtingen op scholen is HALT gestart met de inzet van preventieve gedragsinterventies voor kinderen en jongeren die grensoverschrijdend gedrag vertonen, bijv. gebruik/handel van drugs, vandalisme enz.

Code	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
			In 2023 zijn er veel ontwikkelingen geweest. De strategische visie op werk is in samenwerking met de uitvoering nader vormgegeven. Ook is er hard gewerkt om de re-integratieverordening Participatiewet op te stellen. Deze re-integratieverordening wordt in samenwerking met de Arbeidsmarktregio opgesteld. De visie op werk zal de instrumenten die worden voorgesteld in de re-integratieverordening nader omschrijven. De visie op werk zal als insteek hebben om meer inwoners te laten participeren in de samenleving, en bij voorkeur met uitstroom naar betaald werk. De samenwerking met de arbeidsmarkt wordt ook benut doordat de expertise van arbeidsinstrumenten, het werkgeversservicepunt, het leerwerkloket, het jongerenloket en het starterspakket steeds intensiever worden ingezet voor inwoners van Nijkerk. Ook is er in nauwe samenwerking met de arbeidsmarktregio een plan opgesteld om intensiever in te zetten op jeugdwerkloosheid.
I10	Toegang jeugdzorg	Kinderen ontvangen waar nodig (maatwerk) efficiënte ondersteuning via een gevarieerd aanbod van aanbieders.	Met ingang van 2023 is de nieuwe verordening Jeugd van kracht. In 2023 is een start gemaakt met de uitwerking van de verordening Jeugd in de beleidsregels Jeugd. We voeren accountgesprekken met de grootste jeugdhulpaanbieders in de Regio Foodvalley. In deze gesprekken zijn de voortgang en de kwaliteit gemonitord en besproken aan de hand van regionale data.
I11	Iedereen in beeld	Inwoners met een (bijstands)uitkering zijn in beeld en het doel is om iedereen in een traject te hebben richting betaald werk, vrijwilligerswerk of een dagbesteding gericht op zelfvoorzienening.	We kregen net als in 2022 veel extra taken toebedeeld, zoals de huisvesting van Oekraïners en uitvoering energietoeslag. Medewerkers moesten snel bijspringen op deze taken, en de krapte op de arbeidsmarkt bemoeilijkte daarboven op de vervanging. Door de verschillende prioriteiten en taken was begin 2023 niet het hele klantenbestand in beeld. Hier is extra inhuur op ingezet zodat deze extra taken ingeregeld konden worden. Het klantenbestand was in de loop van 2023 wel in beeld.
I15	Gastvrij naar nieuwkomers	Wij zijn gastvrij voor mensen die zich in onze samenleving vestigen. Wij vinden het belangrijk dat nieuwkomers zo snel mogelijk volwaardig en zelfstandig deelnemen aan onze samenleving.	In 2023 hebben we 48 statushouders regulier en 16 statushouders middels een Hotel en accommodatieregeling gehuisvest. In totaal zijn 61 van de 83 gekoppelde statushouders gehuisvest. We hebben niet voldaan aan de taakstelling van 2023 van 122 personen, ondanks dat er meer woningen ter beschikking zijn gesteld dan in 2022. De voornaamste reden hiervoor is dat in 2023 voornamelijk alleenstaanden zijn gekoppeld aan gemeente Nijkerk. Er zijn verschillende mogelijkheden onderzocht om deze alleenstaanden passend te huisvesten. Dit is gedeeltelijk gelukt. In 2024 gaan we door op het mogelijk maken van huisvesting voor alleenstaanden.

Code	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
			In 2023 hebben we ook ingezet op afname van de brede intake binnen het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Dit zodat bij huisvesting het inburgeringstraject zo snel mogelijk kan starten. In 2023 zijn afspraken gemaakt met Integratiewerk en het COA om alvast te starten met inburgering binnen het COA zodat gekoppelde statushouders zo snel mogelijk kunnen starten aan hun leertraject en een voorsprong hebben op taalgebied bij huisvesting in de gemeente.
Bg	Huishoudens met schulden	Minder huishoudens die (problematische schulden) hebben.	In 2023 is het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening vastgesteld door het college. Daarnaast hebben wij de vroegsignalering versterkt. Zo kunnen ook inwoners die aangemeld staan als wanbetaler bij het CAK benaderd worden door het Geldloket. Daarnaast konden inwoners in 2023 wederom energietoeslag ontvangen als zij voldeden aan de voorwaarden. We hebben bij de energietoeslag specifiek rekening gehouden met studenten die een zelfstandige woning met een zelfstandig energiecontract hebben en inwoners die een tussen de 120 en de 130% van het sociaal minimum ontvangen.

1.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Verordening en beleidsregel Meedoen	2017 en verder	2017
Regionaal programma voortijdig schoolverlaten, RMC subregio Eem	2020 - 2024	2020
Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein	2015 en verder	2017
Visiedocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 en verder	2017
Regiovisie Geweld hoort nergens thuis	2020 - 2024	2020
Hoofdlijnennota “Op weg naar een vernieuwd sociaal domein”	2015 en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 en verder	2014
Jeugdprogramma Een kind- en gezinsvriendelijke gemeente Nijkerk	2019 - 2024	2018
Transformatieplan sociaal domein	2020 - 2025	2020
Visie op werk “Op weg naar een duurzaam perspectief”	2019 - 2022	2019
Re-integratieverordening	2017 en verder	2017
De Gelderse Verbeteragenda Foodvalley 2020	2020 en verder	2020
Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Nijkerk 2021-2025	2021 - 2025	2021
Beleidsplan Transformatie Wmo inkoop	2021 - 2024	2021
Gemeente Nijkerk beleidsregel energietoeslag	2023	2022
Verordening SMI	2020 en verder	2020
Beleidsregels studietoeslag	2022 en verder	2022
Maatregelverordening	2017 en verder	2017

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Verordening individuele inkomenstoeslag	2019 en verder	2019
Tegenprestatieverordening	2017 en verder	2017
Handhavingsverordening gemeentelijke uitkering sociale zekerheid	2015 en verder	2014
Beleidsplan hoogwaardig handhaven	2010 en verder	2010
Beleidsregels bijzondere bijstand	2019 en verder	2019
Beleidsvisie statushouders	2019 en verder	2020
Beleidsregels Wet inburgering	2021 en verder	2021
Regiovisie Jeugdhulpregio Foodvalley	2022 - 2025	2022

1.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM	Het Rijk en de gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid in het faciliteren van aspecten die een bijdrage kunnen leveren aan een goede gezondheid van de inwoners en het versterken van de eigen kracht. De VGGM ondersteunt en adviseert de gemeente bij de beantwoording van de centrale sturingsvragen hierover.
Foodvalley: Jeugdhulp	De inkoop jeugdhulp is per 2020 doorontwikkeld om in afstemming met aanbieders meer inzet op bereikte resultaten en uitgaven te krijgen. Met de vele aanbieders is via accounthouderschappen contact. Met de grotere aanbieders per kwartaal. Dit zodat de uitvoering actief wordt gevolgd en waar nodig bijgesteld. Via het Knooppunt verloopt de facturatie, monitoring en vindt beleidsmatige aansturing plaats. Nationaal loopt de regio Foodvalley qua monitoring en inzicht op casusniveau voorop.
Noord-Veluwe: Passend Onderwijs* Regio Amersfoort	Scholen hebben in de Wet Passend Onderwijs de zorgplicht gekregen. Dit betekent dat het verplicht is om voor alle kinderen een passende plek/een passend onderwijsprogramma te bieden. Als dat niet binnen de school kan, dan is de school verantwoordelijk om een andere school (binnen of buiten het samenwerkingsverband) te vinden waar dit wel kan. Thuiszitters zouden hierdoor niet meer voor moeten komen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de leerplicht. Er is een regionaal ambtelijk overleg voor opgericht ter voorbereiding op het formele OOGO (Op overeenstemming gerichte overleg) met de verantwoordelijk wethouders.
Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)*	Doelstelling is om door een bestuurlijke en operationele herinrichting van de RMC-functie te zorgen voor meer zicht en een betere grip op de grootste groep voortijdig schoolverlaters, de 18+. Gezocht wordt naar een zo goed mogelijke regionale samenwerking en afstemming, o.a. op het administratieve vlak, en een inrichting, waarbij goede sturing mogelijk is op de gewenste samenwerking met het sociaal domein. Het doel van de RMC-functie is het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (in de leeftijdsgroep tot 23 jaar).
Regio Amersfoort: Volwasseneneducatie*	Het in samenwerking tot stand brengen van het Regionaal plan educatie. Daarnaast wordt overlegd over de lokale inzet van de regionale middelen op het gebied van volwasseneneducatie.
Regio Amersfoort: Maatschappelijke opvang en beschermd wonen	Amersfoort is centrumgemeente en regelt vanuit deze wettelijke verplichting de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen voor inwoners uit de regio Amersfoort. Daarnaast vindt er in deze regio vrijwillige samenwerking plaats op de inkoop trapliften en inkoop hulpmiddelen.
Regio Amersfoort: Regionaal werkbedrijf Amersfoort	De economische oriëntatie van veel inwoners en bedrijven vanuit Nijkerk is op Amersfoort gericht. Vanuit economisch belang en de uitvoering van de Participatiewet wordt vanuit Nijkerk zodoende actief samengewerkt binnen de regio Amersfoort. Binnen de arbeidsmarktregio is het regionaal Werkbedrijf actief. Er zijn samenwerkingsafspraken opgesteld tussen gemeenten, het UWV en de sociale partners. Het primaire doel is het matchen van arbeidsgehandicapten op de extra banen waarvoor werkgevers zich garant hebben gesteld. Daarnaast is het wenselijk dat de brede groep van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt (ook) onder de aandacht worden gebracht van werkgevers. Andere gerelateerde samenwerkingsverbanden zijn het Werkgeversservicepunt (WSP), Jongerenloket en Leerwerkloket.
Regio Amersfoort Integraal Zorgakkoord	Eind 2022 is op landelijk niveau het Integrale Zorgakkoord (IZA) gesloten. Dit akkoord heeft tot doel om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Het IZA vereist regionale samenwerking voor Nijkerk is dat de regio Eemland en heeft de Regio Amersfoort gemandateerd om hieraan vorm te geven en aanspraak te kunnen doen op de regionale SPUK IZA middelen.
Inclusief Groep N.V. (IG)	De Inclusief Groep geeft als één van de samenwerkingspartners van de gemeente Nijkerk uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en voor een klein deel de Participatiewet (PW). En streeft hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.

1.5 Wat heeft het gekost?

Inclusief *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil Begroting na wijziging en rekening
Lasten	39.917	50.962	46.745	4.217 V
Baten	7.909	14.436	14.250	186 N
Saldo programma	**-32.008**	**-36.526**	**-32.495**	**4.031 V**

1.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Inclusief horen de volgende taakvelden; per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen (x € 1.000).

Taakveld	Omschrijving taakveld	Saldo in euro's
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.083
6.2	Gebiedsteams	3.239
6.3	Inkomensregelingen	3.735
6.4	Begeleide participatie	1.837
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.357
6.71a	Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.405
6.71b	Begeleiding (Wmo)	3.311
6.71c	Dagbesteding (Wmo)	700
6.71d	Overige maatwerkarrangementen	0
6.72a	Jeugdhulpbegeleiding	2.656
6.72b	Jeugdhulpbehandeling	2.484
6.72c	Jeugdhulpdagbesteding	1.328
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	509
6.73a	Pleegzorg	413
6.73b	Gezinsgericht	818
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	959
6.74a	Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	2.885
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.111
6.74c	Gesloten plaatsing	0
6.82a	Jeugdbescherming	565
6.82b	Jeugdreclassering	100
Totaal		32.495

1.7 Beleidsindicatoren

Indicator (jeugd)	Htv	Eenheid	2021	2022	2023	Bron
1. Absoluut verzuim leerplichtigen	4.	Aantal per 1.000 inw. 5-18 jr.	0,7	2,3	-	DUO/Ingrado
2. Relatief verzuim leerplichtigen	4.	Aantal per 1.000 inw. 5-18 jr.	18	30	-	DUO/Ingrado
3. Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) (%)	4.	% van het totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	1,3	1,5	-	DUO/Ingrado
4. Jongeren met jeugdhulp	6.	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,8	11,5	9,9	CBS
5. Jongeren met jeugdbescherming	6.	%	1,3	0,9	0,7	CBS
6. Jongeren met jeugdreclassering	6.	%	0,2	0,1	0,1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
7. Jongeren met een delict voor de rechter	6.	%	1	1	-	CBS
8. Personen met een bijstandsuitkering	6.	Aantal per 1000 inw.	21	18	16	CBS
9. Lopende re-integratievoorzieningen	6.	Aantal per 10.000 inw. 15-64 jaar	296,2	269,4	227,0	CBS
10. Kinderen in een uitkeringsgezin	6.	% kinderen tot 18 jaar	3	2	-	CBS
11. Werkloze jongeren	6.	%	1	1	-	CBS
12. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	6.	Per 10.000 inw.	520	560	-	CBS

-* nog geen cijfers beschikbaar

Toelichting op de indicatoren

1. Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven, per 1.000 inwoners.
2. Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel staat ingeschreven op een school, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt, per 1.000 inwoners.
3. Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het v.o. en mbo (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
4. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische en psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedproblemen van de ouders.
5. Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen.
6. Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).
7. Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
8. Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet inclusief Tozo. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
9. Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.

10. Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Een bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand verstaan we hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz).
11. Personen van 16 jaar t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de polisadministratie.
12. Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Programma 2 Energiek

2.1 Inleiding en ontwikkelingen

Thema Energiek: een vitale en betrokken samenleving

Maatschappelijke opgave
In Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk is het goed leven en verblijven. Wederzijds inlevingsvermogen en verbinding met elkaar dragen daaraan bij. Een gezonde leefstijl en een prettige leefomgeving zijn belangrijk voor het welzijn. Religie, sport, kunst en cultuur leggen verbindingen, brengen ontspanning, geven betekenis en dragen ertoe bij dat inwoners betekenisvol kunnen meedoen. Er is, mede vanuit een preventieve aanpak, aandacht voor groepen en individuen om het meedoen te vergroten met ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en vitaliteit op sociaal, geestelijk, lichamelijk en maatschappelijk gebied. We koesteren onze vrijwilligers die zich inzetten voor onze gemeente.

Maatwerk met resultaat
We willen maatwerk, ruimte voor innovatie, minder regelgeving. Initiatiefnemers worden uitgedaagd om samen te werken. Vanuit de inzet op normaliseren zetten we actief in op preventie in combinatie met een zo stevig mogelijk netwerk rondom onze inwoners. Deze inzet plegen we omdat we ervan uitgaan dat als het welbevinden van inwoners op peil is en zij goed in hun vel zitten, de behoefte aan ondersteuning en zorg beperkt is en waar mogelijk tijdelijk. Uiteraard vormt de gemeente een vangnet voor inwoners bij wie een structurele ondersteuningsbehoefte aanwezig is.

Er is een breed en gevarieerd aanbod van goede en veilige sportvoorzieningen. We gaan uit van de zelfstandigheid van verenigingen en stimuleren verenigingen om hun maatschappelijke rol op te pakken.
Het lokale Sportakkoord is in 2023 herijkt en opgenomen in het integrale plan van aanpak rondom het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het doel van dit akkoord is een zo gevarieerd mogelijk sport- en beweegaanbod in Nijkerk aan te bieden. Veel inwoners ontmoeten elkaar wekelijks via de binnen- en/of buitensport. Er loopt een proces om sportverenigingen meer verantwoordelijkheid te geven bij het beheer en onderhoud van de terreinen en de gebouwen. Via trajecten als JOGG (Jongeren op gezond gewicht), het Nijkerkse leefstijlakkoord en het Sport- en beweegakkoord bouwen we ook in 2023 verder aan een gezonde leefomgeving.

Kunst en cultuur heeft onze aandacht. We gaan zorgvuldig om met ons cultureel erfgoed en stimuleren cultuureducatie.
Nijkerk is een oude stad en in de drie kernen en het buitengebied zijn veel monumenten waar we trots op zijn. In 2023 is de beleidsnota erfgoed ‘Trots op Nijkerk’ vastgesteld. Vanuit de gedachte om erfgoed te beschermen, te benutten en te beleven wordt er in deze beleidsnota beschreven wat de visie en ambitie is van ons erfgoedbeleid in de periode 2024-2028.

De visie Eigenheid en karakter (kansen voor erfgoed in de gemeente Nijkerk) benoemt 5 kernkwaliteiten van de gemeente Nijkerk. We nemen elk jaar deel aan de Monumentendag en hebben een museum, Oud Nijkerk, dat door vrijwilligers ondersteund wordt. De cultuurhistorische waardenkaart is ook vastgesteld en wordt geïmplementeerd in het ruimtelijke domein en vormt een belangrijk onderdeel van ons landschapsontwikkelingsplan en de te ontwikkelen Omgevingsvisie voor Nijkerk.

Samen met de Cultuurinstellingen is het Cultuurakkoord opgesteld in 2023. Met dit Cultuurakkoord gaat de Nijkerkse cultuursector de komende periode inzetten op het vergroten van de veerkracht, het creëren van een inclusief aanbod, het bevorderen van innovatie en het stimuleren van samenwerking. Het akkoord dient als herstelplan om de culturele sector weer op te starten en te versterken na de coronaperiode. Kunst en cultuur leveren een belangrijke bijdrage aan leefbaarheid en een brede welvaart. Niet alleen materiële welvaart, maar denk ook vooral aan immateriële waarden als geluk, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling.

De cultuurmakelaars zijn in 2023 bezig geweest in het netwerk om een actief en inspirerend activiteitenaanbod op het gebied van kunst en cultuur te creëren en in stand te houden.
We hebben aandacht voor cultuurparticipatie en cultuureducatie. Veel inwoners zijn actief binnen het aanbod van kunst- en cultuur: van amateur tot professional.

Passend onderwijs gaat voor jeugdhulp. Scholen zijn veilige plekken en ze zijn goed bereikbaar. Leerlingenvervoer is veilig en qua aanrijtijden betrouwbaar. We zetten in op het tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten en 'thuiszitten'.
De nota 'onderwijsachterstandenbeleid' en visiestuk 'brede aanpak basisvaardigheden' liggen klaar ter bespreking en vaststelling – ontwikkelingen in gang gezet waardoor voorscholen en basisonderwijs elkaar beter gaan vinden, zal worden vervolgd in 2024 - start ontwikkeling inclusiever onderwijs vanuit integrale aanpak, vervolg in 2024 - afstemming onderwijs en jeugdhulp is geen aparte pilot meer, wordt meegenomen in de ontwikkeling inclusiever onderwijs. Hierin vindt ook de samenwerking plaats met het leerlingenvervoer. Van de personeelscrisis in de taxibranche hebben we in 2023 gevolgen gemerkt (duurde soms langer dat een leerling vervoerd kon worden, meer wisselingen van chauffeurs). Dat leidde voor een aantal leerlingen tot meer onrust.

2.2 Doelstellingen en prestaties

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
E4	Blijven in beweging	In de gemeente Nijkerk hebben we veel aandacht voor onze gezondheid. Het huidige gezondheids- en sportbeleid voor kinderen en jongeren zetten we met kracht voort. We stimuleren het sporten en bewegen voor ouderen. We zijn een JOGG-gemeente en zorgen ervoor dat sport- en beweegmogelijkheden in en om onze woonkernen bereikbaar en beschikbaar zijn.	De buurtsportcoaches van Nijkerk, Sportief en Gezond hebben ook in 2023 weer hun activiteiten aangeboden op het gebied van onderwijs, verenigingen, in de buurt en aan de volwassenen en ouderen. We hebben de verenigingen ook in 2023 gesubsidieerd. Het lokale Sportakkoord is in 2023 herijkt en opgenomen in het integrale plan van aanpak rondom het "Gezond en Actief Leven Akkoord" (GALA).
E5	Gezondheids-toestand kinderen	Met de meeste kinderen in de gemeente Nijkerk gaat het goed en dit willen we ook zo houden. Het is belangrijk om de gezondheidstoestand van de Nijkerkse kinderen te monitoren. Preventieve interventies zetten we indien noodzakelijk in.	Op verschillende manieren is er in 2023 op ingezet om de gezondheid van kinderen te verbeteren. Zowel op fysiek als mentale gezondheid. Op mentaal gebied zijn er allerlei preventieactiviteiten ingezet, bijvoorbeeld: sociale vaardigheidstrainingen. Op fysiek gebied hebben we vanuit NSG verschillende activiteiten georganiseerd om de gezondheid te verbeteren. Via het "Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)-programma" hebben we aandacht voor een gezonde leefomgeving bij alle jongeren in Nijkerk gevraagd. Hiermee wordt een prettigere vrijetijdsbesteding toegankelijk voor alle jongeren en stimuleren we een gezonde leefstijl.

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
E6	Investeren in sportvoorzieningen	We investeren in een breed en gevarieerd aanbod van voldoende en veilige sportvoorzieningen. We gaan uit van de zelfstandigheid van verenigingen en stimuleren verenigingen om hun maatschappelijke rol op te pakken.	De gesprekken met verenigingen over het recht van opstal zijn in 2023 gestart. Dit heeft vertraging opgelopen als gevolg van personele onderbezetting.
E7	Subsidie en tarieven	We investeren in goede voorzieningen die passen bij een goed woonklimaat. We maken het subsidie- en tarievenbeleid voor het maatschappelijk vastgoed.	In het jaar 2023 is de Behoeftebepaling voor zowel binnensport als buitensport vastgesteld, inclusief het daarbij behorende meerjareninvesteringsplan. In 2023 zijn we gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar Blaashallen. Dit onderzoek is begin 2024 afgerond.
E8	Cultuur	We hebben aandacht voor kunst en cultuur. We gaan zorgvuldig om met ons cultureel erfgoed en stimuleren cultuureducatie.	Samen met de cultuur- en erfgoedinstellingen is het Cultuurakkoord opgesteld in 2023. Met dit Cultuurakkoord gaat de Nijkerkse cultuursector de komende periode inzetten op het vergroten van de veerkracht, het creëren van een inclusief aanbod, het bevorderen van innovatie en het stimuleren van samenwerking. Het akkoord dient als herstelplan om de culturele sector weer op te starten en te versterken na de coronaperiode. De cultuurmakelaars zijn in 2023 bezig geweest in het netwerk om een actief en inspirerend activiteitenaanbod op het gebied van kunst en cultuur te creëren en in stand te houden. Afgelopen schooljaar heeft een cultuurprogramma gedraaid op 17 van de 19 basisscholen en zijn er 3.500 leerlingen in aanraking gekomen met cultuuractiviteiten. Daarnaast zijn 8 scholen gestart met het CMK (Cultuureducatie met Kwaliteit) 3 traject.
E12	Passend onderwijs	Passend onderwijs wordt voorafgaand aan jeugdhulp benut. Scholen zijn veilige plekken en ze zijn goed bereikbaar. Leerlingenvervoer is veilig en betrouwbaar. We zetten in op het tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten en thuiszitten.	In 2023 zijn de Corona gerelateerde middelen (NPO middelen) met betrekking tot onderwijs vervolgd en verantwoord. Er is nog een klein bedrag over. De voorbereiding voor de inzet daarvan heeft plaatsgevonden en zal (gedeeltelijk) worden uitgevoerd in 2024. In het kader van passend onderwijs zijn er nieuwe werkwijzen binnen LEA geformuleerd. Er zijn ontwikkelingen in gang gezet waardoor voorscholen en basisonderwijs elkaar beter gaan vinden. Er is gestart met de ontwikkeling inclusiever onderwijs vanuit een integrale aanpak. De afstemming onderwijs en jeugdhulp is geen aparte pilot meer, dit wordt nu meegenomen in de ontwikkeling inclusiever onderwijs. Hierin vindt ook de samenwerking plaats met het leerlingenvervoer. Van de personeelscrisis in de taxibranche hebben we in 2023 gevolgen gemerkt (het duurde soms langer dat een leerling vervoerd kon worden, meer wisselingen van chauffeurs). Dat leidde voor een aantal leerlingen tot meer onrust. Hiervoor zetten we de Reiskoffer in, om leerlingen tot zelfstandig reizen te brengen. We voeren gesprekken met scholen over bijstelling van vervoersverwachtingen (meer zelfstandig reizen) en over het thuis nabijer aanbieden van onderwijs.

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
E13	Aansluiting onderwijs - bedrijfsleven (FAN)	Wij stimuleren een verbeterde aansluiting van verschillende vormen van onderwijs en de aansluiting van het onderwijs op het bedrijfsleven.	Medio 2023 zijn er tal van activiteiten ontwikkeld door de FAN. Niet alleen mbo-studenten krijgen via deze organisatie kennis van de foodsector, ook zij-instromers en medewerkers binnen de sector zelf worden verder opgeleid tot foodspecialist. Het aantal FAN-leden (bedrijven in de sector) breidt zich uit en staat inmiddels op 24.
E15	Laaggeletterdheid	We stimuleren de taalontwikkeling en zetten in op de aanpak van laaggeletterdheid.	Het visiedocument Brede aanpak laaggeletterdheid is opgesteld. Voortaan wordt er, op aanraden van het ministerie van OCW, gesproken over 'aanpak basisvaardigheden'.

2.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Sportnota	2013 - 2025	2013
Nota Maatschappelijk vastgoed	2013 - 2025	2013
Tarieven en subsidies voor sport, cultuur en welzijn	2022 en verder	2021
Sport- en beweegakkoord	2020 en verder	2020
Leefstijlakkoord	2021 - 2023	2021
Regionale visie Publieke gezondheidszorg Gelderland-Midden	2017 - 2025	2017
Visiedocument Dialooggroep leefstijl	2017 en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep leefstijl	2017 en verder	2017
Geactualiseerd Integraal huisvestingsplan onderwijs	2019 - 2035	2018
Convenant resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie	2015 en verder	2014
Implementatie Verordening bekostiging leerlingenvervoer en beleidsregels en vervoer	2022 en verder	2021

2.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM (gezondheidsdeel)	Het Rijk en de gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid in het faciliteren van aspecten die een bijdrage kunnen leveren aan een goede gezondheid van de inwoners en het versterken van de eigen kracht. De VGGM ondersteunt en adviseert de gemeente bij de beantwoording van de centrale sturingsvragen hierover.
Regio Foodvalley: onderdeel Frisvalley	Regionale samenwerking in de Regio Foodvalley voor een integrale aanpak van de alcoholmatiging bij jongeren.

2.5 Wat heeft het gekost?

Energiek *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil Begroting na wijziging en rekening
Lasten	13.892	15.095	14.945	150 V
Baten	3.307	4.530	4.901	371 V
Saldo programma	**-10.585**	**-10.565**	**-10.044**	**521 V**

2.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Energiek horen de volgende taakvelden; per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen (x € 1.000).

Taakveld	Omschrijving taakveld	Saldo in euro's
4.1	Openbaar basisonderwijs	167
4.2	Onderwijshuisvesting	2.965
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.711
5.1	Sportbeleid en activering	238
5.2	Sportaccommodaties	1.598
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	249
5.4	Musea	45
5.5	Cultureel erfgoed	176
5.6	Media	912
6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	0
6.81b	Maatschappelijke en vrouwenopvang (Wmo)	26
7.1	Volksgezondheid	1.957
Totaal		10.044

2.7 Beleidsindicatoren

Indicator	Htv	Eenheid	2016	2020	2022	Bron
1. Niet-wekelijkse sporters	5	%	43,1	46,1	43,2	GGD'en, CBS en RIVM

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer in de week aan sport doen.

Programma 3 Duurzaam

3.1 Inleiding en ontwikkelingen

Thema Duurzaam: we sorteren met de gemeente Nijkerk voor op de toekomst

Maatschappelijke opgave
We zetten ons met ambitie in voor een duurzame en toekomstbestendige gemeente Nijkerk. We leven in een waardevolle omgeving waar sociale verbondenheid voelbaar is en ervaren wordt. Een omgeving waarin we op een verantwoorde en duurzame wijze omgaan met de belangen van bewoners, ondernemers, recreanten en natuur en waarin we regionaal samenwerken. Waar groene ruimte en monumenten rust en inspiratie geven en belangrijk zijn voor het welzijn en de identiteit van onze gemeente.

Het roer gaat om
Op het gebied van klimaat en energie gaan we naar een ander tijdperk. Met het vaststellen van de Routekaart Energieneutraal Nijkerk (2019), het daarbij behorende uitvoeringsprogramma (2020), de Regionale Energiestrategie (RES 2021) en de Transitievisie Warmte (2021) is het roer definitief omgegaan, omdat we inzien dat de wereld en dus ook onze gemeente Nijkerk op een goede manier moet worden overgedragen aan toekomstige generaties. We hebben op dit punt duidelijke ambities, die we deels in samenwerking met de Regio Foodvalley willen realiseren. In de Regionale Energiestrategie (RES) nemen we een proactieve positie in. Duurzaamheid biedt ook volop kansen voor economische ontwikkeling. We werken hierbij actief samen met lokale en regionale partners.

Om de ambities en daarmee een duurzame en toekomstbestendige gemeente Nijkerk waar te maken, leggen we de focus op de volgende ambities.

De gemeente Nijkerk is energieneutraal in 2050
In het duurzaamheidsprogramma staan drie thema's centraal: energiebesparing, het duurzaam opwekken van elektriciteit en de warmtetransitie. Om energieneutraal te worden, willen we zo min mogelijk energie gebruiken en de energie die we gebruiken moet afkomstig zijn van een duurzame bron. Dit betekent dat we volop inzetten op het reduceren van ons energiegebruik, zowel in woningen als bij bedrijven. Het afgelopen jaar zijn 500 woningen tochtvrij gemaakt met het fixteam.

In 2023 is gewerkt aan het uitvoeringsprogramma. Via de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) zijn door het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn ingezet voor extra capaciteit en ondersteuning van het team bij bepaalde expertises, zoals omgevingsmanagement en netcongestie. De jaarrapportage duurzaamheidsprogramma2022-2023 is opgeleverd aan de raad.

Vanuit de doelen die zijn vastgelegd bij de regionale energiestrategie (RES) onderzoeken we ruimte voor het ontwikkelen van windmolens langs de A28. Door nieuwe inzichten en ontwikkelingen is het project duurzame verbinding A28 opgedeeld in deelprojecten: de realisatie van 40 hectare zonneweide aan de Palestinaweg, een zoeklocatie voor twee windmolens langs de A28, een geluidsonderzoek voor de wijk Corlaer en de realisatie van een onderstation door Liander.

Het plan om 40 hectare zonneweide aan de Palestinaweg te realiseren is verder uitgewerkt, zodat het in 2024 maatschappelijk kan worden aanbesteed waarna in 2025 de vergunningverlening kan

plaatsvinden. Voor de zoeklocaties van twee windmolens is de Nota Reikwijdte en Detailniveau uitgewerkt en is de indiener van de zienswijze beantwoord. Bewoners en geïnteresseerden zijn hierover geïnformeerd via bewonersavonden.

In 2023 werd de omvang en de impact van de beperkte capaciteit aan ons stroomnetwerk inzichtelijker. Naast de vraag naar meer stroom, is ook het terugleveren een steeds groter probleem. De beperkingen van netcongestie zijn niet voor 2030 opgelost. Dit betekent dat de doelen voor 2030 uit de routekaart mogelijk niet gerealiseerd kunnen worden of sterk vertraagd worden. We hebben ons ingezet voor het verminderen van energieverbruik, het verzwaren van het stroomnet, het slim benutten van stroomcapaciteit, het stimuleren van lokaal produceren en het stimuleren van de opwek van duurzame energie. Samen met het bedrijfsleven is op twee bedrijventerreinen een energie-alliantie gestart. We werken samen met de netbeheerder Liander aan het zoeken naar een locatie voor een nieuw onderstation en het verzwaren van het elektriciteitsnetwerk in bestaande wijken. Daarnaast is het beleidskader kleine windmolens vastgesteld.

Het isolatieprogramma om huishoudens te helpen om tot 2030 jaarlijks 500 woningen in Nijkerk te isoleren en transitiegereed te maken is voortgezet. De twee SPUK-regelingen lokale aanpak isolatie en energiearmoede worden hiervoor ingezet.

3.2 Doelstellingen en prestaties

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
D1	Routekaart duurzaamheid	De gemeente Nijkerk is CO_2-neutraal in 2035 en energieneutraal in 2050. In 2020 zijn het Uitvoeringsprogramma Nijkerk Energieneutraal en het beleidskader Zon op land vastgesteld. In 2021 hebben we ook een beleidskader wind.	In het kader van de duurzame opwek van energie hebben de projecten windenergie en zon op land verder vorm gekregen. Om energie te besparen is ingezet op het isoleren van woningen. Daarnaast is de samenwerking in het bedrijfsleven opgezocht, om via Energy Hubs de pieken in de energievraag te verminderen. We krijgen een duurzaam nieuw gemeentehuis en we werken aan een voorstel om de parkeerplaats te overkappen met zonnepanelen. Huishoudens zijn en blijven we informeren via duurzaam-nijkerk.nl, de energiecaravan en de klimaatkamer. Het beleid voor kleine windmolens is vastgesteld. Daarnaast is het beleid lokaal eigendom vastgesteld
D3	Transformatieplan gasloos	In 2050 is Nijkerk van het aardgas af. Dit draagt bij aan de doelstelling om energieneutraal te worden, omdat we dan niet meer afhankelijk zijn van de fossiele brandstof aardgas. Onderdeel hiervan is het reduceren van de energievraag door middel van verregaande energiebesparingsmaatregelen.	Begin 2023 zijn er 500 huurwoningen van WSN tochtvrij gemaakt. We zijn begonnen met een pilotproject om wijkgericht woningen met het slechtste energielabel te verduurzamen, waarbij ingezet wordt op isoleren.
D6	Klimaatadaptatie	Een aanzienlijk groter deel van het regenwater komt in de bodem terecht in plaats van in het riool. We stimuleren de ontstening en vergroening van de wijken en buurten van onze kernen en zijn zuinig op het groen in ons buitengebied.	Het programma water Nijkerk 2024 t/m 2028 is in voorbereiding en wordt in het tweede kwartaal 2024 aan de raad voorgelegd.

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
D7	Minder restafval	Wij monitoren en sturen actief bij om de hoeveelheid restafval blijvend te verminderen.	Er wordt momenteel invulling gegeven aan een (nieuwe) afvalwijzer-app. Naar verwachting wordt in het tweede kwartaal 2024 “Actieprogramma Van Afval Naar Grondstof 2024-2028” aan de raad voorgelegd.
D10	Duurzame/circulaire economie	We zetten in op het verduurzamen van het bedrijfsleven en de economie.	Beleidskader circulaire economie is in voorbereiding en zal naar verwachting tweede kwartaal aan de raad worden voorgelegd.

3.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Afvalbeleidsplan	2017 en verder	2017
Visie op werk “Op weg naar een duurzaam perspectief”	2019 - 2021	2018
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)	2018 - 2022	2018
Routekaart energieneutraal Nijkerk 2050	2019 - 2050	2019
Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Nijkerk	2020 - 2023	2020
Regionale Energiestrategie (RES)	2020 - 2030	2021
Beleidskader Duurzame opwek zon op land	2020 en verder	2020
Transitievisie warmte	2021 en verder	2021
Omgevingsvisie 2040	2022 - 2040	2022
Programma Water Nijkerk 2024 - 2028	2023 - 2027	in voorbereiding
Boerderijmolens (kleine windmolens)	2023 en verder	2023
Beleidskader lokaal eigendom	2023 en verder	2023

3.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Foodvalley	In gezamenlijkheid opstellen van en richting geven aan de Regionale Energiestrategie in het kader van duurzame opwek.
Regio De Vallei	De gemeenschappelijke regeling Regio De Vallei is een samenwerkingsverband in de regio tussen vijf gemeenten, waaronder Nijkerk. Regio De Vallei richt zich op het afvalbeleid en zorgt voor een aantal gezamenlijke aanbestedingen voor de verwerking van afval en grondstoffen.

3.5 Wat heeft het gekost?

Duurzaam *(bedragen x € 1.000* *V=voordeel N=nadeel)*	**Begroting 2023 primair**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil Begroting na wijziging en rekening**
Lasten	7.250	10.224	8.326	1.898 V
Baten	7.475	9.202	8.302	900 N
Saldo programma	**225**	**-1.022**	**-24**	**998 V**

3.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Duurzaam horen de volgende taakvelden; per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen (x € 1.000).

Taakveld	**Omschrijving taakveld**	**Saldo in euro's**
7.2	Riolering	-377
7.3	Afval	-466
7.4	Milieubeheer	867
Totaal		**24**

3.7 Beleidsindicatoren

Indicator	**Htv**	**Eenheid**	**2020**	**2021**	**2022**	**Bron**
1. Omvang huishoudelijk restafval	7.	Kg per inwoner	95	88	-	CBS
2. Hernieuwbare elektriciteit	7.	%	11,0	13,3	-	Waarstaatje-gemeente.nl

-* nog geen cijfers beschikbaar

Toelichting indicatoren duurzaam

1. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
2. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Programma 4 Ruimte

4.1 Inleiding en ontwikkelingen

Thema Ruimte: om in te wonen en te verblijven, om te koesteren en zuinig op te zijn

Maatschappelijke opgave
De gemeente Nijkerk ligt zeer gunstig op de grens van de Randstad, de Veluwe en aan de Randmeren. Comfortabel wonen in een groene omgeving en veel voorzieningen die op korte afstand beschikbaar zijn, dragen bij aan een aangenaam leefmilieu. Een levendige, groeiende gemeente met bruisende kernen. Bereikbaarheid en veiligheid vormen de basis voor een aangenaam woon-, verblijfs- en ondernemersklimaat.

In 2023 heeft de Omgevingswet meer vorm gekregen in Nijkerk. Voor de inwerkingtreding en implementatie van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn noodzakelijke investeringen nodig.
De opgaven wonen, klimaat en duurzaamheid hebben in 2023 effect gehad op ruimte en groen in Nijkerk. De bereikbaarheid van Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk door openbaar vervoer en de weg staat na corona weer onder druk. De oplopende kosten in met name de bouw, hebben gezorgd voor een hoge kostendruk en vertragingen bij herinrichtingsplannen. Hierop is in de plannen en planuitvoering zo veel mogelijk geanticipeerd.

Behoud onderscheidende kwaliteit kernen
De komende jaren komen veel omvangrijke ruimtelijke ontwikkelingen op ons af en neemt de druk op de gemeente Nijkerk toe. De verwachting is dat de mobiliteit en het aantal inwoners in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk aanzienlijk zullen toenemen. Die groei willen we goed inpassen. De leefbaarheid in de gemeente Nijkerk willen we behouden en, waar mogelijk, verbeteren. Deze ontwikkelingen bieden kansen en mogelijkheden en vragen om zorgvuldige keuzes om onze bijzondere kwaliteiten te behouden en te versterken. Voor alle toekomstige ontwikkelingen geldt voor ons dat kwaliteit boven kwantiteit gaat. Ons centrale uitgangspunt is het behouden van de onderscheidende kwaliteit van de kernen Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk en ook het behouden en versterken van de kwaliteit van de aanwezige landschappen en bufferzones zoals de groene recreatieve zone tussen de gemeente Nijkerk en Amersfoort, inclusief versterking van het Hoevelakense Bos.

Om deze maatschappelijk opgave op te pakken is de focus voor 2023 gelegd op de voorbereiding van de opstelling van de Omgevingsvisie, de implementatie van de Omgevingswet, het realiseren van woningbouwlocaties en een kwalitatief goed beheer van de openbare ruimte.

Perspectief op het landelijk gebied
Nijkerk werkt in Foodvalley-verband samen aan het regionaal perspectief landelijk gebied (RPLG). In het RPLG zijn zes thema's benoemd, namelijk:

1. Bodem & watersysteemherstel
2. Biodiversiteit versterken
3. Nutriëntenbehoud (gericht op het herstel van de stoffenbalans in de bodem. Dit is gekoppeld aan kringlooplandbouw en circulaire economie.)
4. Emissiereductie
5. Landbouwgrond optimaal benutten
6. Lokaal voedsel

Deze zes thema's zijn uitgewerkt naar een eerste aanzet voor concrete acties en maatregelen. Deze worden in 2024 in regioverband verder uitgewerkt in de vorm van een uitvoeringsprogramma. Bij deze uitwerking wordt ook een afweging gemaakt welke opgaven in regioverband worden opgepakt en wat gemeenten zelf doen.

De focus van het RPLG ligt op de landschappelijke kwaliteiten, systeemherstel, biodiversiteit en de landbouw. De verstedelijkingsopgave en de Regionale Energie Strategie (RES) maken deel uit van andere regioprogramma's, maar zijn wel van invloed op de opgaven in het landelijk gebied van Nijkerk. De verschillende waardevolle landschappen zijn een belangrijke identiteitsdrager voor de inwoners van de verschillende kernen en in het landelijk gebied. Deze landschappelijke waarde met de bijbehorende biodiversiteit willen we graag behouden en verder ontwikkelen. Met de groei van het aantal inwoners, groeit ook de behoefte aan ruimte voor sport- en recreatiemogelijkheden in het buitengebied. De vrijetijdseconomie biedt ook kansen voor de economie en de leefbaarheid in het buitengebied. De uitbreiding van het Hoevelakense Bos is een concreet en actueel voorbeeld van een opgave waarbij de versterking van de landschappelijke kwaliteiten hand in hand gaan met het versterken van een recreatieve infrastructuur voor onze inwoners.

Met de openstelling van Landelijke Beëindigingsregelingen voor de Veehouderij (LBV en LBV-plus, per 1 juli 2023), komt de transitie in het landelijk gebied in een stroomversnelling. De gemeente heeft meer aanvragen vanuit de agrarische sector voor functieverandering. In regioverband wordt gewerkt aan de actualisatie van beleid gericht op Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB).

De voorbereiding van de actualisatie van het Landschap Ontwikkel Plan (LOP) zijn gestart in 2023. Deze actualisatie wordt opgepakt binnen het proces van de actualisatie van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Implementatie Omgevingswet
Ondanks kritiek vanuit de samenleving en de Eerste Kamer heeft het Rijk de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet opnieuw uitgesteld. Met deze kennis zijn in 2023 de laatste voorbereidingen voor de implementatie uitgevoerd. Aan de hand van onder andere de VNG-lijst "Minimale acties Omgevingswet" is in de tweede helft van 2023 veel aandacht uitgegaan naar de organisatorische processen. Zo is de mandaatregeling met OddV geactualiseerd, is de website aangepast, zijn de beleidsregels planologische afwijkingsmogelijkheden aangepast aan de nieuwe terminologie van de Omgevingswet. Het zijn maar een paar concrete voorbeelden. De gemeente Nijkerk gebruikt vooralsnog het Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM), welke wordt doorontwikkeld naar het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het jaar 2023 stond eveneens in het teken om een groot aantal ruimtelijke plannen uit de samenleving nog onder het regime van de Wet ruimtelijke ordening op tijd in procedure te brengen.
De gemeente is helemaal voorbereid op het nieuwe werken met de Omgevingswet. In 2024 staat een team klaar om eventuele problemen direct op te pakken en op te lossen.

Omgevingsvisie
In november 2022 is met brede betrokkenheid van de samenleving de Omgevingsvisie gemeente Nijkerk 2040 door de gemeenteraad vastgesteld. Deze visie bevat een langetermijnvisie op de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van de gemeente tot 2040. De visie heeft betrekking op wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit, landschap en het buitengebied. Deze visie moet nog op een aantal thema's verbreed worden om tot een integrale omgevingsvisie te komen in overeenstemming met de vereisten van de Omgevingswet. De Omgevingsvisie moet de gehele fysieke leefomgeving omvatten. In 2023 is gestart met het inventariseren van de onderwerpen waarmee de omgevingsvisie moet worden verbreed. Het resultaat wordt in 2024 in uitvoering genomen met als eerste stap het presenteren van een Plan van aanpak aan de raad. Dit Plan van aanpak biedt inzicht in het opstellen van de visie in samenhang met de gebiedsuitwerkingen Luxool en Slichtenhorst en de actualisering van de Mobiliteitsvisie. Voor deze gebiedsvisies is een eerste gesprek gevoerd met de raad en is de raad geïnformeerd over een procesaanpak. De volgende stap is het vaststellen van een kaderstelling voor Omgevingsvisie 2.0 en een formele start van het project met een uitgebreid participatie- en

communicatietraject. Op 1 januari 2027 dient deze Omgevingsvisie, overeenkomstig het koninklijk besluit, gereed en digitaal gepubliceerd te zijn.

Omgevingsplan
Op 1 januari 2024 beschikt de gemeente automatisch over een omgevingsplan voor het gemeentelijk grondgebied. Dit plan bestaat uit een optelsom van alle geldende bestemmingsplannen, enkele verordeningen en een heel groot aantal regels van het Rijk die overgegaan zijn naar de gemeenten. De noodzaak bestaat dit tijdelijk plan integraal aan te passen aan de vereisten van de Omgevingswet. In 2023 is een eerste concept gereed gekomen van dit omgevingsplan voor het grondgebied van Hoevelaken-West. Op deze wijze beschikt de gemeente over een casco op basis waarvan in 2024 de eerste wijzigingsplannen (voorheen postzegelplannen) kunnen worden opgesteld. In 2024 worden de regels uit dit casco, in overleg met de samenleving en het gemeentebestuur, bestudeerd en gecontroleerd. Regels worden aangescherpt, geschrapt of aangevuld. Doel is om in 2025 dit eerste ontwerpwijzigingsplan te publiceren om het plan vervolgens in 2026 ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. In de erop volgende jaren wordt dit eerste plan, mits het goed functioneert, uitgerold over de rest van het gemeentelijk grondgebied.

Woningbouwopgaven
De komende jaren zal er nog volop gebouwd worden in de gemeente Nijkerk. De doelstelling is om de komende jaren ca. 250 woningen (netto) per jaar te realiseren, zoals is vastgelegd in de Woonvisie 2020+. Tot 2030 is hiervoor voldoende plancapaciteit. Naast de diverse inbreidingslocaties kent elke kern in de gemeente Nijkerk haar eigen uitbreidingslocatie. In Hoevelaken betreft dit het project Middelaar Oost/Klaarwater met 650 woningen. De verwachte oplevering van deze woningen staat gepland vanaf 2026. In Nijkerkerveen, deelplan 3, is de bestemmingsplanprocedure in 2023 doorlopen, er zijn bezwaren ingediend en deze worden in 2024 in behandeling genomen. Enkele voorbereidende werkzaamheden vooraf aan de woningbouw zijn gestart in 2023. Het betreft daar ongeveer 335 woningen. In de kern Nijkerk zorgen de uitbreidingslocaties Oude Barneveldseweg (ca. 160 woningen), Doornsteeg fase 3 (ruim 650 woningen) en het Spaanse Leger (ongeveer 350 woningen) de komende jaren voor productie. Een grote inbreidingslocatie is het project Stadshaven, waar ruim 650 woningen zullen worden gerealiseerd. Bij het Van der Krol Zwembad zijn voorbereidingen gedaan voor het realiseren van 252 flexwoningen. In 2024 en 2025 zullen deze worden gerealiseerd. Afgelopen zomer is op de voormalige zwembadlocatie aan de Bloemendaalseweg de tijdelijke opvanglocatie opgeleverd voor circa 230 Oekraïners in 52 chalets, inclusief de terreininrichting met alle faciliteiten.

Bij de woningbouwontwikkelingen is de in 2020 vastgestelde woonvisie leidend. Kwaliteit en doelgroepen (inclusief de daarbij behorende woonwensen) zijn daarin kernbegrippen.
In september heeft het college besloten om te stoppen met de noodopvang asielzoekers in Hoevelaken. Op 23 september 2023 heeft de raad in een spoeddebat een motie aangenomen n.a.v. van dit besluit en zijn we bezig geweest met de evaluatie en gestart met de opzet van de startnotitie opvang asielzoekers.

Voorkeur bouwen voor eigen inwoners, Huisvestingsverordening en opkoopbescherming
In de Woonvisie gemeente Nijkerk 2020+ wordt aangegeven dat de gemeente wil bouwen voor de lokale behoefte, oftewel de behoefte aan woonruimte onder de inwoners van gemeente Nijkerk. Het woningbouwprogramma is dan ook gericht op deze lokale behoefte. Bij voorkeur ziet het college dat deze woningen bij inwoners van Nijkerk terechtkomen. Hierbij zijn we wel gehouden aan de kaders van de wet. In december 2023 is de gewijzigde Huisvestingswet 2014 vastgesteld. Hierin is de mogelijkheid opgenomen om bij de betaalbare koop in de nieuwbouw voor 50 procent van de woningen toe te kunnen wijzen aan lokaal woningzoekenden. In de eerste helft van 2024 wordt nagegaan of Nijkerk deze mogelijkheid in de Huisvestingsverordening kan opnemen. Er moet namelijk worden onderbouwd waarom deze sturing gewenst is vanuit het oogpunt van schaarste en verdringing. Daarnaast maken we afspraken met ontwikkelaars om de promotie van nieuwbouwprojecten zo veel mogelijk lokaal in te vullen, door te werken met lokale makelaars en gebruik te maken van lokale media.

In 2023 is de Huisvestingsverordening Nijkerk 2024 – 2028 opgesteld. Wat hiermee mogelijk is geworden is dat er bij de toewijzing van sociale huurwoningen meer gestuurd kan worden op voorrang voor lokaal woningzoekenden. Nu kan dit voor 25 procent van alle verhuringen, na vaststelling van de gewijzigde huisvestingsverordening (februari 2024) voor 50 procent van alle verhuringen. Bij het opstellen van de verordening is ook de mogelijkheid van het opnemen van opkoopbescherming onderzocht. Het bleek echter dat er onvoldoende grond was om de opkoopbescherming in de huisvestingsverordening op te nemen.

Visie beheer openbare ruimte
Voor een goed leven in de gemeente Nijkerk zijn de kwaliteit en inrichting van de openbare ruimte belangrijk. De afgelopen jaren is de focus van het beheer van de openbare ruimte verschoven. Steeds vaker moet er een bijdrage geleverd worden aan de maatschappelijke opgaven die op ons afkomen, zoals de toenemende druk op de openbare ruimte, de gevolgen van klimaatverandering, de verhouding tussen vegetatie en bebouwd gebied en de vraag van inwoners en organisaties om mee te praten en eigen initiatieven te stimuleren en te faciliteren.

De kaders zoals omschreven in de Visie beheer openbare ruimte spelen een belangrijke rol voor het in stand houden en doorontwikkelen van het beheer en onderhoud binnen de gemeente Nijkerk. We kijken daarbij niet alleen naar het beheer, maar hebben de totale inrichting en gebruik van de openbare ruimte in het vizier. Deze integrale en open blik maakt de beheerder een serieuze gesprekspartner voor inwoners en andere gemeentelijke domeinen zoals sociaal, sport en ruimtelijke ordening.

In 2023 is de actualisatie van het hondenuitlaatbeleid vastgesteld. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen om hondenuitlaatstroken te handhaven, extra afvalbakken te plaatsen en hondenlosloopgebieden te realiseren. De uitgangspunten zijn verwerkt in een concept hondenuitlaatkaart. Deze wordt in 2024 met inwoners besproken van de gemeente Nijkerk en door het college vastgesteld.

In 2023 hebben we met inwoners gesproken over het hondenuitlaatbeleid, spelen en (het onderhoud van) het groen. Hiervoor hebben we wijkwandelingen georganiseerd in de wijk Doornsteeg, Middelaar en woonpark Hoevelaken.

Ons groen
We houden rekening met de opgaven die op ons afkomen, zoals de gevolgen van klimaatverandering, de verhouding tussen vegetatie en bebouwd gebied en de vraag van inwoners en organisaties om mee te praten en eigen initiatieven te stimuleren en te faciliteren. In 2023 hebben we vervolg gegeven aan de inhoud van het beleidsplan.

Op basis van inspecties van de technische staat van het groen, schades door droogte en breed gedragen wensen van burgers zijn al diverse groenrenovaties uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan de renovatie van plantvakken in de wijk Corlaer. Voor een aantal projecten wordt de groenrenovatie integraal uitgevoerd in combinatie met het grootonderhoud van wegen en/of riolering. De integrale aanpak van de wijk Rensselaer en de Campenbuurt is vanaf 2021 in voorbereiding, de uitvoering zal medio 2024 starten.

Spelen, bewegen én ontmoeten, voor jong en oud
In 2023 heeft een beeldvormende bijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst informeerden we de gemeenteraad en andere geïnteresseerden over het beleid voor bewegen en spelen in de openbare ruimte. De resultaten zijn meegewogen bij de uitwerking van het plan.
Dit resulteert in 2024 in een definitief voorstel aan de gemeenteraad. In dit voorstel houden we rekening met kosten voor het onderhoud van de speel- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte.

Gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Nijkerk
In het beleids- en beheerplan voor de gemeentelijke begraafplaatsen (2021) legt de gemeente de richting en ambitie voor de komende vijf jaar vast. De beheersverordening, nadere regels en verordening lijkbezorgingsrechten zijn op basis van het nieuwe beleidsplan geactualiseerd.

In 2023 hebben we uitvoering gegeven aan het beleidsplan. Onder andere hebben we de volgende activiteiten uitgevoerd:

- De opslaglocatie van de begraafplaats in Nijkerk is heringericht. Het project is met aanwonenden geëvalueerd. Zij zijn overwegend positief over het resultaat.
- In 2023 hebben we aankondiging gedaan voor het ruimen van een aantal graven (Nijkerkerveen) en voor graven waarvan geen rechthebbende bekend is. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd.
- De voorbereidingen voor het aanpassen van de achteringang begraafplaats Hoevelaken zijn in gang gezet.

4.2 Doelstellingen en prestaties

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
R2	Investeren in landschappen	We investeren in het behoud en de versterking van de natuur en landschappen in de gemeente Nijkerk. We zorgen voor een goed woon- en leefmilieu. De kwaliteiten van polder Arkemheen en het Hoevelakense Bos worden behouden en versterkt.	Gemeente Nijkerk neemt deel als stakeholder aan het beheerplan voor polder Arkemheen. In 2023 is het uitbreidingsplan voor het Hoevelakense Bos gerealiseerd met een uitgebreid participatieproces. Rijkswaterstaat heeft het traject van natuurcompensatiegronden afgerond voor het Hoevelakense Bos en bij Landgoed Appel. Dit betekent een versterking van de landgoederengordel. In Slichtenhorst is gestart met de ontwikkeling van een nieuw Klompenpad. In 2023 is het initiatief bloemrijke akkerranden voortgezet.
R3	Kwaliteit openbare ruimte	We verhogen de kwaliteit van de openbare ruimte en het groen in onze wijken en buurten.	Loopt volgens planning.
R4	Voldoende woningen	Met woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere betrokkenen werken we intensief samen om te zorgen voor voldoende woningen, passend bij de behoefte, zodat vraag en aanbod in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk beter op elkaar aansluiten. Daarbij sturen we op de thema's balans in vraag en aanbod, wonen en zorg, alternatieve en flexibele woonvormen en verduurzaming van de bestaande woonvoorraad.	Woningbouw is een continu proces. Een deel van de locatie Spaanse leger is in 2023 opgeleverd, het resterende deel volgt in 2024. Voor de projecten Oude Barneveldseweg en Beverdam (Hoevelaken) zijn subsidies in het kader van de Start Bouwimpuls (SBI) aangevraagd en toegekend. Hiermee wordt de realisering van deze projecten weer een stap dichterbij gebracht. Voor alle lopende woningbouwprojecten geldt dat ze voldoen aan de uitgangspunten van de Woonvisie 2020+. Daarmee wordt verzekerd dat er voldoende sociale en betaalbare woningen worden gebouwd en woningen die geschikt zijn voor senioren.

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
R8	Mobiliteitsvisie	We maken een nieuwe, samenhangende en gemeentebrede visie op mobiliteit, om de gemeente Nijkerk een goed bereikbare en aantrekkelijke plek te laten zijn om te wonen, werken en verblijven. In 2021 is de integrale mobiliteitsvisie daartoe gereed. In deze raadsperiode starten we met de uitvoering ervan.	De Omgevingsvisie en Mobiliteitsvisie zijn vastgesteld op 24 november 2022. Bij de doorontwikkeling van de Omgevingsvisie naar een versie 2.0 worden de effecten op mobiliteitsvraagstukken integraal meegenomen, onder meer door de effecten op natuur, milieu en gezondheid van de in versie 1.0 gemaakte keuzes op het terrein van mobiliteit in kaart te brengen en af te wegen. In de RIB van 28 november 2023 staat de aanpak en planning om te komen tot een Omgevingsvisie 2.0 waar een visie op mobiliteit integraal onderdeel van is.
R9	Duurzame vervoersmiddelen	In de mobiliteitsvisie hebben we extra aandacht voor het gebruik van duurzame vervoersmiddelen. Dat vereist de komende jaren aanvullende investeringen in de infrastructuur. We zetten ons in voor een hogere frequentie van treinen in Nijkerk.	In 2023 zijn diverse fietspaden verbreed en voorzien van veiligheidsmaatregelen. Op meerdere locaties zijn laadpalen geplaatst en een plankaart voor verdere uitrol van laadpalen is afgerond. In januari 2024 is de inspraak opgestart.
R11	Ontwikkeling Havenkom (project Stadshaven)	We gaan voortvarend verder met de ontwikkeling van de Havenkom (project Stadshaven), overeenkomstig de door de raad genomen besluiten. Daarbij gaan we zorgvuldig om met bestaande belangen in het gebied.	Op 1 juni 2023 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie Stadshaven Nijkerk vastgesteld. Voor Stadshaven Nijkerk fase 1a en voor de Bentinck locatie zijn de bestemmingsplannen door de gemeenteraad vastgesteld. De beroepsprocedure voor beide projecten loopt nog. Voor Stadshaven Nijkerk fase 1a heeft het college in december 2023 de tenderstrategie vastgesteld. Op basis van de gebiedsvisie is voor Stadshaven Nijkerk fase 2 een ontwerpbestemmingsplan opgesteld, welke op 21 december 2023 ter inzage is gelegd.

4.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Handboek groenbeleid	2002 en verder	2002
Beheerplan groen	2013 - 2017	2012
Omgevingsvisie en mobiliteitsvisie	2022 en verder	2022
Structuurvisie Nijkerk - Hoevelaken	2030	2011
Regionaal Ruimtelijke Verkenning Foodvalley	2021	2021
Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley	2021	2021
Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort	2021	2021
Huisvestingsverordening 2019	Doorlopend	2019
Visie beheer openbare ruimte	2020 en verder	2020
Gemeentelijk Waterplan	2005 - 2030	2006
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 - 2020	2011

Speelruimteplan	2012 - 2016	2012
Beleids- en beheerplan gemeentelijke begraafplaatsen Nijkerk	2021 - 2026	2021
Nadere regels gemeentelijke begraafplaatsen Nijkerk 2021	2022 en verder	2021
Verordening beheer gemeentelijke gebouwen Nijkerk 2021	2022 en verder	2021
Koepelplan Landgoed Appel	2015 en verder	2015
Visie aantrekkelijk Nijkerk	2016	2016
Landschapsregeling 2016	2016	2016
Beheerplan wegen 2021	2019 - 2023	2020
Beheerplan bermen en watergangen	2022 - 2026	2022
Welstandsnota	Doorlopend	2013
Parkeerbeleidsplan	2019 - 2024	2019
Woonvisie 2020	2020 en verder	2020

4.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Amersfoort	Regio Amersfoort heeft een ontwikkelbeeld 2040 opgesteld dat in oktober 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Nijkerk is onderdeel van deze verstedelijkingsstrategie die zich richt op het benutten van de nabijheid van wonen en werken op centraal gelegen ov-locaties, waaronder regiopoort Nijkerk. Regio Amersfoort is sinds eind 2022 volwaardig en integraal onderdeel van U Ned. Binnen het onderzoeksprogramma U Ned werken het Rijk en de regio samen om een gezonde groei van de regio Utrecht en Amersfoort mogelijk te maken. In het BO MIRT 2023 hebben Rijk en regio het Ontwikkelperspectief 2040 NOVEX-gebied Utrecht-Amersfoort 'Gezond groeien in nabijheid' onderschreven. Dit is de basis voor verdere uitvoering van de opgaven in het NOVEX-gebied. Binnen U Ned wordt onderzoek gedaan naar de bijdrage van de Regiopoorten aan de landelijke verstedelijkingsopgave en de mobiliteitstransitie. Er zijn in totaal 10 poorten in beeld gebracht, waaronder Regiopoort Nijkerk. Op 15 juni 2022 heeft Regio Amersfoort samen met de U10 de Metropoolregio Utrecht (MRU) gelanceerd, met als doel om ons in Den Haag en in Brussel samen te presenteren als sterke metropoolregio. Samen met de MRU hebben we in 2023 met succes lobbyactiviteiten uitgevoerd om knooppunt Hoevelaken op de prioriteitenlijst van de Rijksoverheid te houden en budget vrij te maken voor een multimodaal overbruggingspakket.
Regio Foodvalley	De gemeenteraden hebben de ambities van de regionale samenwerking in de regio via een uitvoeringsagenda vastgelegd. Bepaald is dat Regio Foodvalley zich focust op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is ook extra focus op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). Voor Nijkerk specifiek is het onderdeel Foodproductiecluster en de Food Academy Foodvalley uitgewerkt. In 2023 is een start gemaakt met het nadenken over een nieuwe strategische agenda voor de periode 2025-2030. Hiervoor is een Commissie Strategische Agenda samengesteld die bestaat uit de Triple Helix partners. Regio Foodvalley maakt onderdeel uit van de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley, het Rijk heeft dit gebied aangemerkt als één van de NOVEX-gebieden in Nederland. In de NOVEX-gebieden werken Rijk, provincies (Gelderland en Utrecht), waterschappen en gemeenten als partners nauw samen. Nijkerk werkt in Foodvalley verband ook samen aan het regionaal perspectief landelijk gebied (RPLG). Binnen dit kader zijn in 2023 de voorbereiding van de actualisatie van het Landschap Ontwikkel Plan (LOP) gestart. Deze actualisatie wordt opgepakt binnen het proces van de actualisatie van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Ook zijn per 1 juli 2023 de beëindigingsregelingen voor de veehouderij opengesteld.
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	De vijf gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen werken in de Omgevingsdienst de Vallei (OddV) nauw samen op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving. De volgende doelstellingen gelden voor vergunningverlening: * Vergunningaanvragen moeten binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. * Het, in overeenstemming met het milieubeleid van de deelnemende gemeenten, bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving door het voorkomen van nieuwe geluidshindersituaties en het saneren van bestaande geluidshindersituaties. * Het, met behulp van de Kwaliteitscriteria, verbeteren van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit. * Het voorkomen van hinder van bedrijven binnen de grenzen van de deelnemende gemeenten. *Toezicht en handhaving* * Het Programma Handhaving zet zich in voor een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.

Verbonden partijen	Doelstelling
Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort	Coöperatie van ca. 15 gemeentes. Diensten worden afgenomen ten aanzien van onderhoud parkeerautomaten en geldlediging parkeerautomaten.
Noord Veluwe Bereikbaar	NVB is opgericht in 2020 en is een voortzetting van eerdere (bredere) samenwerking op de Noordwest Veluwe. De gemeente Nijkerk zal formeel toetreden aan deze samenwerking door ondertekening van het bestuursconvenant per 1-1-2024, maar we doen in de praktijk nu al mee aan projecten op het gebied van mobiliteit zoals de A28, de spoorcorridor Amersfoort-Zwolle en de Zuiderzeestraatweg (onder andere provinciale weg N301 en N798).

4.5 Wat heeft het gekost?

Ruimte *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil Begroting na wijziging en rekening
Woningbouwkavels	17.420	17.662	5.130	12.532 V
Overige activiteiten	23.300	26.593	18.638	7.955 V
Lasten	40.720	44.255	23.768	20.487 V
Woningbouwkavels	17.420	17.662	4.532	13.130 N
Overige activiteiten	9.759	9.943	4.134	5.808 N
Baten	27.179	27.605	8.666	18.939 N
Saldo programma	**-13.541**	**-16.650**	**-15.102**	**1.548 V**

4.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Ruimte horen de volgende taakvelden. Per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	Saldo in euro's
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	28
0.63	Parkeerbelasting	-287
2.1	Verkeer en vervoer	5.122
2.2	Parkeren	630
2.5	Openbaar vervoer	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	5.162
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	38
8.1	Ruimtelijke ordening	1.788
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	598
8.3	Wonen en bouwen	2.023
Totaal		15.102

4.7 Beleidsindicatoren

Indicator	Htv	Eenheid	2021	2022	2023	Bron
1. Woonlasten eenpersoonshuishouden	8.	Euro	606	658	678	COELO
2. Woonlasten meerpersoonshuishouden	8.	Euro	640	679	698	COELO
3. WOZ-waarde woningen	8.	1.000 euro	357	387	442	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
4. Nieuwbouwwoningen	8.	Aantal per 1.000 woningen	24,2	18,8	-	Basisregistratie adressen en gebouwen

-* nog geen cijfers beschikbaar

Toelichting op de indicatoren ruimte

1. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
2. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
3. De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.
4. Nieuwgebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

Programma 5 Ondernemend

5.1 Inleiding en ontwikkelingen

Thema Ondernemend: een vitale economie als drager van de samenleving

Economische opgave
Een sterke economie is belangrijk voor de welvaart en het welzijn van de inwoners van de gemeente Nijkerk. Bedrijven zorgen voor banen en daarmee voor bestaanszekerheid voor onze inwoners, gemeentelijke inkomsten, inkomsten voor ondernemers waar de bedrijven zaken mee doen, sponsoring van maatschappelijke organisaties en dragen bij aan een levendige en vitale gemeente. Om een gezonde balans tussen wonen en werken te houden, willen we dat het aantal banen meegroeit met het aantal bewoners. Dit lukt niet zomaar; 2023 bleek voor ondernemers een uitdagend jaar. Dit kwam onder meer door de netcongestie, torenhoge inkoopkosten en moeilijk vindbaar personeel, en dat terwijl een aantal bedrijven net opkrabbelde uit de coronacrisis.

De economische opgave was om in 2023, ondanks alle uitdagingen, het vestigingsklimaat op orde te houden en verder te versterken. Met oog voor zowel de bedrijven die internationaal werken als de kleine winkels om de hoek.

We deden hiervoor het volgende:

We gaven invulling aan ons accountmanagement
Ons accountmanagement is gericht op zowel de grotere mkb-bedrijven als de kleinere detailhandelszaken. Op deze manier onderhouden we contact en begeleiden en faciliteren we nieuwe en bestaande bedrijven met hun (vestigings)vragen. De voedselmaakindustrie heeft hierin een belangrijke plek. Nijkerk is namelijk een belangrijk centrum voor de voedselmaakindustrie. Ruim 10% van onze werkgelegenheid is in 2023 direct te danken aan de hier gevestigde foodproductiebedrijven. De gemeente Nijkerk nam het initiatief om samen met de voedselmaakbedrijven, de gemeenten Barneveld, Scherpenzeel, Regio Foodvalley en de provincie Gelderland inzichtelijk te maken hoe de voedselmaakindustrie zich in het noordelijke deel van Regio Foodvalley ontwikkelt en waar de kansen en mogelijkheden voor de toekomst liggen. De actie-agenda die hier in 2023 uit voortkwam, is een belangrijke volgende stap in het versterken van het Food Production Cluster.

We participeerden in de activiteiten van de Food Academy Nijkerk (FAN). De vereniging FAN groeide naar 26 leden (bedrijven werkzaam in de foodsector). Haar onderwijsactiviteiten hebben als doel om jonger en ouder talent te laten kennismaken met de foodsector, hen enthousiast te maken voor het werken in de sector en hen op te leiden op mbo-niveau 2, 3 en 4. Daarnaast ontwikkelde de FAN zich in 2023 steeds meer als sterk samenwerkingsverband, met verschillende netwerkactiviteiten voor beslissers uit de sector. Omdat deze sector ertoe doet voor Nijkerk, dachten en werkten we actief mee om de kansen voor de FAN in de toekomst te versterken. De rol van de gemeente is niet meer die van aanjager voor de FAN zelf (dit is aan het bedrijfsleven). Wel zetten we onze schouders onder de verkenning van het concept Future Food Makers, waar scale-ups, onderwijs en gedeelde laboratoriumfaciliteiten samenkomen voor de voedselmaakindustrie. Een kwartiermaker ging aan de slag om dit concept verder uit te werken. In 2024 verwachten we hier de resultaten van.

Via de digitale nieuwsbrieven en de economische monitor die in 2023 verscheen communiceerden we over relevante ontwikkelingen voor en door het bedrijfsleven in onze gemeente.

We blijven investeren in de aantrekkelijkheid van de kernen Nijkerk, Hoevelaken en Nijkerkerveen
De herinrichting van de binnenstad van Nijkerk werd in 2023 afgerond. Met de stakeholders in Hoevelaken is veelvuldig overlegd om de volgende fase in te zetten voor een nog aantrekkelijker centrum van het dorp. We voerden gesprekken met individuele ondernemers, de ondernemersverenigingen Hartje Hoevelaken, Bedrijvenkring Hoevelaken Nijkerk, de Nijkerkse Ondernemers Vereniging, Platform Binnenstad en anderen om signalen over kansen en soms belemmeringen voor een goede inrichting van de buitenruimte op te vangen en hiernaar te handelen. Ook werd verder gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw dorpshuis.

Voor de conceptgebiedsvisie voor Paasbos werd gewerkt aan een subsidieaanvraag woningbouwimpuls. In 2024 wordt deze met de raad besproken.

Samen met de Markt van Morgen onderzochten we hoe de markt het best tot zijn recht komt. Bewoners, bezoekers en bedrijven kwamen hierbij aan het woord. We keken naar de indeling en locatie van de markt. De input van dit onderzoek wordt verzameld en verwerkt en zal in 2024 vertaald worden in het komende marktbeleid.

In samenwerking met ondernemers en bewoners actualiseerden we het terrassenbeleid. De pilot 2023 voor grotere terrassen (die we kenden uit de coronatijd) leidde tot positieve reacties, die verwerkt gaan worden in het nieuwe terrassenbeleid per 2024.

We werken aan toekomstbestendige bedrijventerreinen
In 2023 is meer dan 50% van al onze werkgelegenheid te vinden op onze 11 bedrijventerreinen. We zijn zuinig op onze bedrijventerreinen en formuleerden de visie Toekomstbestendige bedrijventerreinen. Deze werd eind 2023 vastgesteld en is de leidraad voor de toekomstige inspanningen die we willen doen op de bedrijventerreinen. Samen met het bedrijfsleven op de bedrijventerreinen en het regionaal energieteam bedrijven van Regio Foodvalley werkten we aan twee pilots, die voortkomen uit gesprekken met de betrokken bedrijven. De een om het organiserend vermogen op het terrein Arkervaart-West te vergroten via bijvoorbeeld een Bedrijven Investerings Zone. Zo ontstaat (financiële) slagkracht om samen activiteiten te ontwikkelen voor veilige, aantrekkelijke, toegankelijke terreinen. De tweede pilot heeft als doel om samen met de bedrijven op de terreinen Arkervaart-West, Arkervaart-Oost, Watergoor en De Flier aan de slag te gaan met netcongestie in de vorm van een zogenaamde energy hub. Samen met het regionaal energieteam bedrijven van RFV onderzochten we dit ook voor de bedrijven op De Flier. We organiseerden hiervoor diverse bijeenkomsten. In 2024 worden de resultaten uit deze pilots verwacht. Bij een positief resultaat worden deze fasegewijs over de andere bedrijventerreinen uitgerold.

We investeren in de vrijetijdseconomie van Nijkerk, op een manier die past bij het karakter van de gemeente
In 2023 gingen we aan de slag met de verkenning van een nieuw klompenpad in Slichtenhorst en spraken met de bewoners over de manier waarop we hier in 2024 invulling aan kunnen gaan geven. Met de coöperatie Gastvrije Randmeren richtten we het rustpunt in bij de Nijkerkse Sluis en met het routebureau Veluwe actualiseerden en verbonden we de verschillende fietsroutes en -knooppunten (waaronder die naar Nijkerk aan het Water). We organiseerden een aantal werkgroepbijeenkomsten voor evenementenorganisatoren om met elkaar goed invulling te kunnen geven aan het evenementenbeleid. Het toeristische bedrijfsleven en de gemeente werkten samen aan de activiteiten van Lekker Nijkerk, waaronder de vernieuwde website, de Nijkerk Gids en berichten op social media. De organisatie Citymarketing Nijkerk (met als slogan Lekker Nijkerk, stad vol smaak) transformeerde naar Nijkerk Partners. Nijkerk Partners nodigt de vrijetijdsorganisaties binnen de hele gemeente uit om vanuit hun eigen specialisatie onderdeel te worden van de marketing- en promotiestrategie van Nijkerk. Nog steeds met de slogan Lekker Nijkerk, maar zonder de subzin Stad vol smaak.

We werken samen met regionale partners
Nijkerk kan en wil niet alles alleen doen, ze is onderdeel van een groter regionaal geheel. We maken daarom actief deel uit van de samenwerkingsverbanden Regio Amersfoort en Regio Foodvalley. Samen scherpten we bestaande visies aan zoals de bedrijventerreinenstrategie, namen in 2023 deel aan tal van regionale gesprekken en werkten aan vergezichten via bijvoorbeeld een inspiratiedocument over de next economy van Peter Savelberg. De gemeente Nijkerk is aandeelhouder van Leisurelands, onderdeel van Veluwe op 1 en lid van de coöperatie Gastvrije Randmeren. In 2023 organiseerden zij diverse bijeenkomsten waarin we participeerden.

5.2 Doelstellingen en prestaties

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
O2	Accountbeleid, inclusief Food Production cluster	We onderhouden contact, faciliteren en begeleiden bedrijven met hun (vestigings)vragen. We faciliteren en stimuleren het bedrijfsleven en onderwijs bij het profileren van de gemeente Nijkerk als Food Production cluster binnen Regio Foodvalley.	Er is ingezet op het versterken van het ondernemersklimaat. De gemeente Nijkerk kent daarbinnen een sterke vertegenwoordiging van food- en foodgerelateerde bedrijven. Daarmee neemt de gemeente een bijzondere positie in binnen de Regio Foodvalley. We ondersteunen initiatieven zoals de FAN en de Business Driven Campus en maken er samen met het bedrijfsleven werk van om het Food Production Cluster verder te ontwikkelen.
O4	Sociaal akkoord zelf invullen	We geven zelf actief invulling aan het Sociaal akkoord door voldoende mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Ondernemers stimuleren we om dat ook te doen door hen te ontzorgen op dit punt.	Ook in 2023 hebben wij zelf actief invulling gegeven aan het Sociaal Akkoord door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. In 2023 waren er 6 medewerkers in dienst voor 4,85 fte. Deze medewerkers werken voor de teams burgerzaken, dagelijks beheer, facilitair en informatiebeheer. Er worden ook inspanningen verricht vanuit HRM om meer plekken te realiseren, zowel in contact met UWV als in samenwerking met team participatie vanuit taakveld sociaal. Hierin zijn onderdelen als jobcoaching en de “Ik ben Harrie training” een onderdeel van.
O8	Aantrekkelijke kernen	We blijven investeren in een aantrekkelijke binnenstad van Nijkerk, winkelcentrum Paasbos en de dorpskernen van Hoevelaken en Nijkerkerveen.	In 2023 is de herinrichting van het Plein in Nijkerk afgerond. In 2023 is gewerkt aan de gebiedsvisie Paasbos. In het centrum van Hoevelaken zijn enkele aanvullende maatregelen genomen in de openbare ruimte. Ondertussen vinden er diverse gesprekken plaats met betrokken partijen en personen in Hoevelaken. We actualiseerden het terrassenbeleid en rondden het marktonderzoek af.

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
O9	Evenementen	We faciliteren het grote en diverse aanbod aan evenementen. Dit is belangrijk voor de levendigheid in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk. Daarbij hebben we, zeker op zondag, ook oog voor de behoefte aan rust in tijd en ruimte voor burgers die daar waarde aan hechten.	In 2023 heeft het cluster vergunningen de efficiëntie vergroot en ook de betrokkenheid van belanghebbenden versterkt. Er zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd, waarbij zowel de gemeenteraad als diverse organisaties en andere geïnteresseerden de kans kregen om naast een informatieve kant vanuit de gemeente ook met elkaar in gesprek te gaan. De communicatie tussen de gemeente en verschillende organisaties is aanzienlijk verbeterd, wat heeft geleid tot beter begrip van beide kanten. Om de transparantie en toegankelijkheid van het vergunningsproces verder te verbeteren, heeft het cluster vergunningen een basisdocument ontwikkeld. Dit document dient als een leidraad voor zowel de gemeente als aanvragende organisaties, waardoor er meer duidelijkheid en uniformiteit ontstaat in het vergunningsproces. Bovendien is alle relevante informatie nu overzichtelijk terug te vinden op de website, wat de toegankelijkheid vergroot en de communicatie tussen de gemeente en belanghebbenden vereenvoudigt.
O10	Recreatie	We stimuleren de vrijetijdseconomie. We geven invulling aan het marketing- en promotiebeleid samen met Lekker Nijkerk en werken samen met organisaties en bedrijven om het dagbezoek en meerdaags verblijf te laten groeien. Hier horen ook evenementenorganisaties bij.	We werken samen met lokale en regionale partners. Hier horen Gastvrije Randmeren, de Veluwe Alliantie en buurgemeenten bij. Binnen de gemeente werken we samen met ondernemers, evenementenorganisatoren, culturele en andere partners die bijdragen aan de vrijetijdseconomie. Vanuit citymarketing is een nieuw samenwerkingsverband aangegaan met Stichting Nijkerk Partners.
Bn	Toekomstbestendige en voldoende bedrijventerreinen	We willen inzetten op toekomstbestendige bedrijventerreinen, in samenspraak met het bedrijfsleven. Dit vraagt onder andere een goed georganiseerd bedrijfsleven per bedrijventerrein.	Eind 2023 is de kaderstelling Toekomstbestendige bedrijventerreinen afgerond. Op het bedrijventerrein Arkervaart-West is een start gemaakt met het versterken van het organiserend vermogen. Op de bedrijventerreinen Arkervaart-West, Arkervaart-Oost, Watergoor en De Flier wordt invulling gegeven aan een energie-alliantie.

5.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 en verder	2011
Omgevingsvisie	2022 en verder	2022
Structuurvisie Nijkerk-Hoevelaken	2011 en verder	2011
Binnenstadvisie Nijkerk Binnenstad als Buitenkans	2011 en verder	2011
Detailhandel structuurvisie	2019 - 2025	2019
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Strategische agenda Foodvalley	2020 - 2025	2020
Regio Foodvalley - Regionaal Programma Werklocaties	2019 - 2024	2020
Regio Foodvalley - actualisatie PDV-beleid	2020 - 2025	2020

Re-integratieverordening	2017 en verder	2017
Uitgangspunten visie Aantrekkelijk Nijkerk	2015 en verder	2015
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving	2017 en verder	2017
Visie op Werk “Op weg naar een duurzaam perspectief”	2019 - 2022	2019
Uitgiftecriteria bedrijventerreinen	2018 en verder	2018
Economische Visie Nijkerk	2022 - 2025	2021
Visie op de vrijetijdseconomie	2021	2021
Economische monitor Nijkerk 2021	2021	2021
Regionaal Programma Werklocaties Regio Foodvalley	2021 - 2025	2021
Notitie Kantorenmarkt gemeente Nijkerk 2021	2021	2021

5.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
Inclusief Groep N.V. (IG)	De Inclusief Groep geeft als één van de samenwerkingspartners van de gemeente Nijkerk uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en voor een klein deel de Participatiewet (PW). En streeft hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.
Leisurelands	In 2021 heeft de meerderheid van de aandeelhouders, inclusief de gemeente Nijkerk, ingestemd met een verlenging van vijf jaar. Hierdoor blijft invloed op Leisurelands mogelijk.
Coöperatie Gastvrije Randmeren Harderwijk	Per 1 januari 2014 is de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren opgeheven en is de Coöperatie Gastvrije Randmeren van start gegaan. Zestien gemeenten langs de Randmeren (Naarden, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere) hebben de overeenkomst voor de oprichting van de coöperatie getekend. Naast onderhoud en beheer zoals het maaien van de waterplanten, wordt meer focus gelegd op de (landelijke) gebiedspositionering.
Regio Amersfoort	De gemeenten van de regio Amersfoort hebben een bestuursconvenant gesloten ten behoeve van samenwerking op verschillende terreinen. De gemeente Nijkerk is geen partij in dit convenant, maar haakt wel aan ten aanzien van een aantal onderwerpen zoals sociaal domein, economie, wonen en verkeer en vervoer. Deze samenwerking voldoet niet aan de criteria van een verbonden partij, maar is opgenomen om een compleet beeld te geven van relevante samenwerkingsverbanden. In 2020 is de nieuwe strategische agenda 2020 - 2022 voor de regio Amersfoort vastgesteld.
Regio Amersfoort Regionaal Werkbedrijf Amersfoort	De economische oriëntatie van veel inwoners en bedrijven vanuit Nijkerk is op Amersfoort gericht. Vanuit economisch belang en de uitvoering van de Participatiewet wordt vanuit Nijkerk zodoende actief samengewerkt binnen de regio Amersfoort. Binnen de arbeidsmarktregio is het regionaal Werkbedrijf actief. Er zijn samenwerkingsafspraken opgesteld tussen gemeenten, het UWV en de sociale partners. Het primaire doel is het matchen van gehandicapten op de extra banen waarvoor werkgevers zich garant hebben gesteld. Daarnaast is het wenselijk dat de brede groep van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt (ook) onder de aandacht wordt gebracht van werkgevers. Andere gerelateerde samenwerkingsverbanden zijn het Werkgeversservicepunt (WSP), Jongerenloket en Leerwerkloket.

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Foodvalley	De gemeenteraden hebben voor de jaren 2017 - 2019 de ambities van de regionale samenwerking in de regio via een Uitvoeringsagenda vastgelegd. Bepaald is dat Regio Foodvalley zich focust op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is ook extra focus gelegd op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). Voor Nijkerk specifiek is het onderdeel Foodproductiecluster en de Food Academy Foodvalley uitgewerkt. Met de inwonersbijdrage kan Regio Foodvalley de hoge ambities met extra capaciteit en inzet waarmaken. De nieuwe Strategische Agenda Regio Foodvalley 2020 - 2025 is in oktober 2020 door alle partners vastgesteld.

5.5 Wat heeft het gekost?

Ondernemend *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	**Begroting 2023 primair**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil Begroting na wijziging en rekening**
Lasten	5.763	5.948	3.864	2.084 V
Baten	4.056	3.807	2.969	838 N
Saldo programma	**-1.707**	**-2.141**	**-895**	**1.246 V**

5.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Ondernemend horen de volgende taakvelden; per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen (x € 1.000).

Taakveld	Omschrijving taakveld	Saldo in euro's
2.3	Recreatieve havens	-7
2.4	Economische havens en waterwegen	259
3.1	Economische ontwikkeling	597
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.312
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	25
3.4	Economische promotie	144
6.5	Arbeidsparticipatie	1.189
Totaal		895

5.7 Beleidsindicatoren

Indicator	Htv	Eenheid	2021	2022	2023	Bron
1. Demografische druk	8.	%	78,4	77,6	77,7	CBS
2. Banen	6.	Aantal per 1.000 inw. (15-64 jaar)	867,0	895,6	-*	LISA
3. Vestigingen	3.	Aantal per 1.000 inw. (15-64 jaar)	163,8	173,5	-*	LISA

4. Netto arbeidsparticipatie	6.	%	73,9	76,5	-*	CBS
5. Functiemenging	3.	%	57,7	58,4	-*	LISA

-* nog geen cijfers beschikbaar

Toelichting indicatoren ondernemend

1. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
2. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreft zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten
3. Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
4. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
5. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Programma 6 Veilig

6.1 Inleiding en ontwikkelingen

Thema Veilig: thuis en op straat

Maatschappelijke opgave
Wonen, werken en ontspannen in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk moet veilig zijn voor iedere inwoner en bezoeker. Veiligheid in en rond de eigen woning, de openbare ruimte, bij bedrijven en op bedrijventerreinen is een kernwaarde. In de ruimte die we elkaar bieden is het belangrijk rekening te houden met elkaar. Naast ieders eigen én gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben wij als gemeentelijke organisatie een belangrijke rol op het gebied van veiligheid. Waar dat kan in de vorm van preventie, voorlichting en bemiddeling. Waar dat nodig is in de vorm van toezicht en handhaving, waarbij wij ons extra inzetten om te komen tot een brede samenwerking bij de aanpak van overlast en criminaliteit. Wij hechten veel belang aan de zichtbaarheid en bereikbaarheid van hulpverleners en handhavers.

Voor het thema veilig gaan we voor de volgende focusambities.

Vanuit een goed evenwicht tussen preventie, handhaving en zorg zetten wij ons in voor vergroting van het veiligheidsgevoel van de inwoners. Criminaliteit en overlast worden aangepakt.
Het veiligheidsgevoel van onze inwoners is een belangrijk onderdeel van de kwaliteit van de leefomgeving.
Lokaal zijn veel factoren van invloed op het veiligheidsgevoel, zoals overlast door jongeren, het aantal woninginbraken, de mate van sociale cohesie, ‘blauw’ op straat en het zelf actie kunnen ondernemen (duizend-ogen-principe). We kunnen het veiligheidsgevoel ondersteunen door een concrete aanpak bij een mogelijke verstoring of bedreiging van de openbare orde. Ook zetten we ons in om samen met initiatiefnemers van evenementen de evenementen zo veilig en met zo min mogelijk overlast te organiseren.

Aan de hand van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2024-2027 wordt uitvoering gegeven aan een lokale aanpak van het integraal veiligheidsbeleid, en ook een gezamenlijke aanpak met de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel. In dit plan is een drietal prioriteiten vastgesteld die voor de komende jaren extra aandacht krijgen in de gezamenlijke aanpak. Deze prioriteiten zijn:

1. Ondermijning, gericht op:
   a) handel en productie in drugs;
   b) mensenhandel;
   c) zorgfraude.
2. Digitale veiligheid
3. Zorg en veiligheid

In het uitvoeringsprogramma 2024 (UVP) worden deze prioriteiten vertaald in concrete doelstellingen en acties die we in het jaar 2024 willen gaan bereiken of uitvoeren. Een concreet voorbeeld hiervan is het project Drugs Ondermijning Nijkerk (DON) waarvoor, samen met de politie en het Openbaar Ministerie (OM), een speciaal projectteam is opgezet. Dit project wil door een integrale samenwerking van repressie, preventie en hulpverlening jongeren uit de drugscriminaliteit halen en houden en zo de drugshandel in Nijkerk aanpakken.

Daarnaast wordt in 2024 een start gemaakt met het project Ariadne. Dit is een provinciaal project waarbij gemeenten ondersteund worden in de aanpak van illegale activiteiten in vakantieparken. Het komt steeds vaker voor dat vakantieparken worden gebruikt voor permanente bewoning en ondermijnende criminaliteit. Met het project worden deze problemen op de parken aangepakt met als doel een gezond en vitaal vakantiepark dat bestemd is voor recreatie.

Een ander belangrijk onderdeel van het IVP is digitale veiligheid. We zien dat het criminele speelveld zich steeds meer verplaatst richting de digitale wereld. Criminelen proberen via verschillende manieren inwoners en bedrijven te misleiden en op deze manier geld buit te maken via de digitale infrastructuur. In 2024 wordt een onderzoek gestart naar de weerbaarheid van onze inwoners op het gebied van digitale criminaliteit. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek worden vervolgens concrete weerbaarheidstrainingen georganiseerd voor specifieke doelgroepen. Op deze manier proberen we de bewustwording en de weerbaarheid van onze inwoners te verhogen.

We zetten ons ervoor in dat hulpverlening in levensbedreigende situaties snel en veilig beschikbaar is. We onderzoeken de mogelijkheid voor een ambulancestandplaats in de gemeente Nijkerk en behoud van een adequate brandweerzorg, waaronder de first responder.
In levensbedreigende situaties is snel en adequaat handelen van hulpdiensten noodzakelijk. Om dit te borgen heeft de VGGM de mogelijkheid van herallocatie van ambulancestandplaatsen in de regio onderzocht. Dit onderzoek is in 2020, in nauw overleg met Nijkerk, uitgevoerd door de Ambulancezorg Gelderland-Midden. De conclusie van het onderzoek is dat de gemeente Nijkerk het meest gebaat is bij een zo lang en vaak als mogelijke bezetting van de post Terschuur. Onze gezamenlijke inzet is om in de komende periode de bezetting van post Terschuur verder te optimaliseren. Hierover zijn vervolgafspraken gemaakt, waarvan de voortgang in 2024 nauwgezet wordt gevolgd.

In de gemeente Nijkerk is een dekkend AED-netwerk, wat in 2024 up-to-date gehouden wordt.

Een gerichte en daadkrachtige aanpak van ondermijning vinden we belangrijk.
In 2024 wordt de integrale aanpak van ondermijning voortgezet. Eind 2022 is een hernieuwd Plan van aanpak Ondermijning vastgesteld. In 2024 wordt verdere uitvoering gegeven aan de doelstellingen uit dit plan. Naar opdracht van de rijksoverheid is in 2023 in het kader van mensenhandel een separaat, integraal plan geschreven. Al met al betekent dit dat we onverminderd blijven inzetten op het bestrijden van witwassen, (zorg)fraude en hennep-, drugs- en mensenhandel. Bij alle ondermijningsthema's krijgen we ondersteuning van het Regionale Informatie en Expertisecentrum (RIEC). Casuïstiek waarbij een integrale aanpak met landelijke partners is vereist, worden ook opgeschaald naar het RIEC.

Voor de bestrijding van georganiseerde criminaliteit hebben we een aantal instrumenten ter beschikking, waaronder de Wet Bibob. In 2023 is het Bibob-beleid uitgebreid in de organisatie, waardoor op alle overheidsopdrachten een toets kan plaatsvinden. Door branches aan te merken als kwetsbaar voor ondermijnende activiteiten in het kader van de Wet Bibob, kunnen we bij deze branches extra toezicht houden. Daarnaast wordt in 2024 een medewerker Bibob geworven. Deze medewerker heeft als taak om het Bibob-instrument verder in de organisatie uit te rollen en ook de casuïstiek te coördineren.

In deze lijn werken we ook aan het voorkomen van misstanden en fraude in de zorg. De gemeente Nijkerk is aangesloten bij het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ). Daarnaast is voor de komende IVP-periode 2024-2027 zorgfraude een prioriteit. De aanpak van deze vorm van ondermijning doen we in nauwe samenwerking met het sociaal domein.

Om toezicht op ondermijning verder te vergroten wordt er in 2024 ingezet op het houden van integrale controles langs panden waarbij gevoeligheid voor ondermijning wordt vermoed, bijvoorbeeld horecabedrijven, vakantieparken of bedrijventerreinen. In 2023 hebben we deze samenwerking met de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel opgezet en in 2024 willen we deze aanpak verder uitrollen en verbeteren.

Verder wordt er een vervolg gegeven aan onderwerpen die benoemd zijn in het plan van aanpak ondermijning, zoals bewustwording in de samenleving met een focus op scholieren en ondernemers. Deze bewustwording wordt ook voortgezet binnen de gemeentelijke organisatie (ambtelijk, bestuurlijk en politiek).

6.2 Doelstellingen en prestaties

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
V1	Veiligheid en veiligheidsgevoel	Vanuit een goed evenwicht tussen preventie, handhaving en zorg zetten wij ons in voor vergroting van het veiligheidsgevoel van de inwoners. Criminaliteit en overlast gevend gedrag worden aangepakt.	In 2024 wordt in samenwerking met de veiligheidspartners de inzet op de prioriteiten gecontinueerd. Dit doen we op basis van ons nieuwe IVP, waarin de prioriteiten Ondermijning, Digitale veiligheid en Zorg en veiligheid zijn vastgesteld. In het kader van de wijkgerichte aanpak wordt de inzet op het voorkomen en tegengaan van overlast gecontinueerd.
V2	Drank en drugs	We geven prioriteit aan de preventie en bestrijding van drank- en drugsmisbruik. We bewaken de voortgang van lopende maatregelen en intensiveren waar nodig.	Met betrekking tot drank- en drugsmisbruik wordt de preventieve aanpak voortgezet door middel van het project DON. Daarnaast wordt in 2024 de repressieve aanpak van drugsgebruik en -handel voortgezet. Dit gebeurt enerzijds door gebruik te maken van de bestuurlijke bevoegdheden door bijvoorbeeld het sluiten van drugspanden en het opleggen van dwangsommen bij drugsdealers. Dit heeft ook speciale aandacht binnen de aanpak van ondermijning.
V3	Sociale veiligheid	We zetten ons in voor vergroting van de sociale veiligheid op straat. We stimuleren maatschappelijke initiatieven en maatregelen die hieraan bijdragen.	We blijven ons inzetten om de sociale veiligheid in de gemeente te verbeteren. Hoe we dit doen is afhankelijk van de omstandigheden in de wijk. We maken hierbij gebruik van onze toezichthouders. Ook door wijk- en buurtinitiatieven te ondersteunen die de veiligheid in de buurt willen verbeteren proberen we de sociale veiligheid in de wijk te verbeteren.
V6	Veiligheid kwetsbare groepen	Veiligheid kwetsbare groepen	Voor bepaalde groepen in de samenleving is het van belang dat de overheid de veiligheid extra waarborgt. In de combinatie van zorg en veiligheid geven we hier invulling aan. De complexiteit van thema's als huiselijk geweld, radicalisering en jeugdcriminaliteit is bovendien dusdanig dat het aanvliegen vanuit één perspectief nooit recht kan doen aan de kern van het probleem. Hierbij is het continu zoeken naar een balans tussen enerzijds de zorg voor het individu, en anderzijds de bescherming van de samenleving. Zo is er een convenant opgesteld dat regelt dat de politie alle meldingen van verward gedrag (E33 meldingen) mag delen met de gemeente, om een integrale aanpak te vergemakkelijken.
V12	Ondermijning	Een gerichte en daadkrachtige aanpak van ondermijning vinden we belangrijk.	In 2024 is er specifiek aandacht voor een aantal ondermijningsprojecten: - We starten in 2024 met het project DON - We starten in 2024 met het project Ariadne.

	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
			- We brengen door middel van kleinere integrale controles de horecabranche en onze vakantieparken beter in kaart. - We gaan aan de slag met de aanpak van ondermijning conform de verbreding van de Wet Bibob Vergroten van bewustwording ondermijning bij scholieren en ondernemers, alsook binnen de kaders van een weerbare overheid.

6.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsplannen	Doorlopend	Doorlopend
Algemene Plaatselijke Verordening Nijkerk 2021	Doorlopend	2021
Handhavingsbeleid onrechtmatige bewoning recreatieverblijven	Doorlopend	2015
Regionaal Crisisplan Gelderland-Midden	2020 - 2023	2020
Drank en horeca nalevingsbeleid	2013 en verder	2013
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Drank- en Horecaverordening Nijkerk 2014	2014 en verder	2014
Integraal Veiligheidsprogramma Nijkerk 2024-2027 (IVP)	2024 - 2027	2023
Visiedocument Dialoog V&H: “Nijkerk veilig en leefbaar voor ons allemaal”	2017 - 2021	2017
Uitwerkingsdocument Dialoog V&H	2017 - 2021	2017
Beleidsregel Bibob Nijkerk 2023	Doorlopend	2023
Beleidsregel Wet Aanpak Woonoverlast gemeente Nijkerk 2020	Doorlopend	2020
Damoclesbeleid gemeente Nijkerk 2021	Doorlopend	2021

6.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM (brandweer)	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zet op efficiënte wijze haar middelen in voor een optimale waarborging van de kwaliteit van het leven, in casu de veiligheid en de gezondheid, van de inwoners van het verzorgingsgebied. De dienst is dé wettelijk aangewezen hulpverleningsorganisatie op het terrein van brandweer, volksgezondheid en rampen.
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	De vijf gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland hebben samen Omgevingsdienst de Vallei opgericht (OddV). In de Omgevingsdienst de Vallei werken deze partijen nauw samen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De volgende doelstellingen gelden voor: ➢ Vergunningverlening • Vergunningaanvragen moeten binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. • Het, in overeenstemming met het milieubeleid van de deelnemende gemeenten, bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving door het voorkomen van nieuwe geluidshindersituaties en het saneren van bestaande geluidshindersituaties.

	• Het, met behulp van de Kwaliteitscriteria, verbeteren van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit. • Het voorkomen van hinder van bedrijven die binnen de grenzen van de deelnemende gemeenten zijn gelegen. ➢ Toezicht en handhaving • Het Programma Handhaving zet zich in voor een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.
RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centrum) Oost-Nederland	Het Regionale Informatie en Expertisecentrum (RIEC) is een samenwerkingsverband tussen verschillende veiligheidspartijen, o.a.: gemeenten, politie, belastingdienst, de Nederlandse arbeidsinspectie en de FIOD. Het RIEC richt zich op de aanpak van ondermijning. Dit doen ze door een taak te vervullen op het gebied van de informatievoorziening over de aanpak van ondermijning. Daarnaast worden casussen integraal behandeld.

6.5 Wat heeft het gekost?

Veilig *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	**Begroting 2023 primair**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil Begroting na wijziging en rekening**
Lasten	3.631	4.204	4.242	38 N
Baten	77	77	62	15 N
Saldo programma	**-3.554**	**-4.127**	**-4.180**	**53 N**

6.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Veilig horen de volgende taakvelden; per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen (x € 1.000).

Taakveld	**Omschrijving taakveld**	**Saldo in euro's**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.849
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.331
Totaal		4.180

6.7 Beleidsindicatoren

Indicator	Htv	Eenheid	2021	2022	2023	Bron
1. Winkeldiefstal	1.	aantal per 1.000 inwoners	1,6	1,1	-*	CBS
2. Geweldsmisdrijven	1.	aantal per 1.000 inwoners	2,4	2,5	-*	CBS
3. Diefstal uit woning	1.	aantal per 1.000 inwoners	1,8	1,9	-*	CBS
4. Vernieling en beschadigingen (in de openbare ruimte)	1.	aantal per 1.000 inwoners	5,3	5,3	-*	CBS
5. Verwijzingen Halt	1.	aantal per 1.000 jongeren	5	6	-*	Bureau Halt

* Gegevens nog niet bekend

1. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
2. Het aantal gewelds- en seksuele misdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
3. Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
4. Het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte.
5. Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar.

Programma 7 Organisatie en Financiën

7.1 Inleiding en ontwikkelingen

Dit programma gaat met name in op de wijze waarop het bestuur en de organisatie het afgelopen jaar hebben gewerkt en de komende periode gaan werken. De organisatieontwikkeling en de nieuwe huisvesting komen elders aan de orde, in de paragraaf bedrijfsvoering. De wijze van werken volgt uit het coalitieakkoord 2022 - 2026 (Samen wonen, samen leven, samen werken). Dit akkoord is geen breuk met de vorige bestuursperiode, maar bouwt voort op de fundamenten die in die periode gelegd zijn. Wel wordt nadrukkelijker gekeken naar de langere termijn, om vanuit dat perspectief de noodzakelijke en gewenste keuzes voor Nijkerk van de toekomst te kunnen doen. Die aanpak heeft concrete vorm gekregen in de ontwikkelagenda die u separaat is aangeboden.

We zijn transparant en te volgen in ons handelen. Door verdere ontwikkeling van het proces van monitoring en control maken we inzichtelijk wat we doen.
Bij een open bestuursstijl hoort onlosmakelijk een goede bewaking van en verantwoording over onze gezamenlijke inspanningen en de bijbehorende resultaten. Het afgelopen jaar hebben wij daarom stappen gezet om het proces van monitoring & control te gaan verbeteren. De eerste zichtbare effecten hiervan zijn de opzet van de Planning & Control documenten, de 2e bestuursrapportage 2023 en de programmabegroting 2024. De komende periode zullen de P&C documenten verder ontwikkeld worden. In de komende jaren zal dit nog de nodige inzet vergen. Met de gemeenteraad willen wij middels een groeimodel komen tot een relevante set van indicatoren.

We versterken het integraal werken en investeren waar nodig in capaciteit, kwaliteit en vitaliteit.
De gemeente Nijkerk is een lerende organisatie. Dit betekent dat we onze organisatie doorontwikkelen op basis van de immer veranderde omgeving en omstandigheden. In 2023 is een start gemaakt met een organisatieontwikkeltraject, waarin integraal werken het uitgangspunt is. De komende jaren zal dit verder vorm krijgen. In de paragraaf bedrijfsvoering gaan we dieper in op de doorontwikkeling van de organisatie. Het is noodzakelijk de komende periode te blijven investeren in de organisatie, in mensen, techniek en processen.

We hebben de ambitie en zien de financiële ruimte in exploitatie en vermogen, om in de gemeente Nijkerk te investeren.
De financiële positie van de gemeente Nijkerk is solide en gezond. Echter, het perspectief is dat de inkomsten vanuit het Rijk fors zullen afnemen. Om toch te kunnen blijven investeren in de toekomst van de Nijkerkse samenleving en de daarbij behorende organisatie, is in 2023 gestart met een proces om te komen tot een pakket aan ombuigingen. Deze ombuigingen moeten in 2024 vertaald worden naar een duurzame financieel evenwichtige begroting in meerjarenperspectief.

Overige ambities
We blijven investeren in onze regionale netwerken om een goede positie te behouden in de regio. Door actief een bijdrage te leveren in de verschillende regio's aan de uitvoering van de strategische agenda's, willen we kansen pakken. We richten ons op de thema's wonen, economie en duurzaamheid. Met een gerichte aanpak willen we het lokale voorzieningenniveau handhaven en uitbouwen. Het gaat dan om voorzieningen in Sport, Welzijn, Cultuur en Zorg. We gaan actief voorsorteren op de gevolgen van de groei die onze gemeente doormaakt.

7.2 Doelstellingen en prestaties

Kode	Onderwerp	Ambitie	Wat hebben we bereikt
F1	Lastendruk laag	We gaan zorgvuldig om met de middelen van de gemeente.	Met de begroting 2023 is een duurzaam financieel evenwichtige begroting neergelegd. In de eerste en tweede bestuursrapportage van 2023 is tussentijds gerapporteerd over het gevoerde beleid en de financiële uitkomsten. De financiële positie van de gemeente is eind 2023 solide en gezond. Ook het toekomstig perspectief is degelijk. De begroting 2024 is ook duurzaam financieel evenwichtig en op langere termijn wordt voorgesorteerd om de afnemende Rijksbijdrage op te vangen en ruimte te creëren om te blijven investeren in de samenleving. Dit zal bij de Kadernota 2025 vorm krijgen.
F3	Investeringsprogramma	Wij hebben de ambitie en zien de financiële ruimte in exploitatie en vermogen om in de gemeente Nijkerk te investeren. We gaan uitwerken voor welke gebieden en in welke mate dat nodig en verantwoord is.	In 2023 is gewerkt aan de actualisatie van het Meerjaren Investeringsprogramma. Gelijktijdig is voorgesorteerd om de afnemende Rijksbijdrage en is een pakket aan ombuigingen gedefinieerd. In 2024 zal dit worden voorgelegd aan de raad en zijn beslag krijgen in de Kadernota 2025.

7.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen	2014 - en verder	2014
Regeling zonder meer “Samenwerking bedrijfsvoering”	2017 - en verder	2016
Mijlpalenplan doorontwikkeling organisatie	2020 - 2024	2020
Coalitieakkoord “Samen wonen, samen werken, samen leven”	2022 - 2026	2022
Ontwikkelagenda 2023-2026	2023 - 2026	2023

7.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
GBLT	GBLT is de samenwerking op het gebied van uitvoering van de WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen.
BLNP	BLNP is de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

7.5 Wat heeft het gekost

Organisatie en Financiën *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil Begroting na wijziging en rekening
Lasten	17.364	23.055	19.797	3.258 V
Baten	683	1.021	1.553	532 V
Saldo programma	**-16.681**	**-22.034**	**-18.244**	**3.790 V**

7.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Organisatie en Financiën horen de volgende taakvelden; per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen (x € 1.000).

Taakveld	Omschrijving taakveld	Saldo in euro's
0.1	Bestuur	2.124
0.2	Burgerzaken	744
0.4	Overhead*	15.376
Totaal		18.244

* De overheadkosten worden doorberekend op basis van een opslag op de aan de investeringen en bouwgrond toegerekende loonkosten. Deze kosten worden jaarlijks aan het eind van het jaar extracomptabel toegerekend.

7.7 Beleidsindicatoren

Indicator	Htv	Eenheid	2023	Bron
1. Formatie	0.	Fte per 1.000 inwoners	7,6	Rekening 2023
2. Bezetting	0.	Fte per 1.000 inwoners	6,7	Rekening 2023
3. Apparaatskosten	0.	Kosten per inwoner Apparaatskosten is het totaal van de loonkosten van de gehele organisatie en de kosten van overhead (taakveld 0.4)	697	Rekening 2023
4. Externe inhuur	0.	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	22,3	Rekening 2023
5. Overhead	0.	% van totale lasten	11,7	Rekening 2023

7.8 Klachten, ombudsman en bezwaarschriften

Klachten
Bij een goede dienstverlening hoort een klantgerichte afhandeling van klachten. De gemeente heeft een officiële klachtenprocedure, voor het geval iemand vindt dat de gemeente tekortschiet in haar dienstverlening, of ergens onvoldoende over communiceert. Klachten geven aanwijzingen hoe de dienstverlening kan worden verbeterd.

In 2023 zijn in totaal 87 klachten ingediend. Vaak kon de klacht worden opgelost door samen met de klager te zoeken naar een oplossing voor het probleem, in een aantal gevallen middels huisbezoeken. Ook zijn klachten opgelost door het geven van extra uitleg. In een aantal gevallen zijn excuses aangeboden. Twee klachten zijn aangehouden i.v.m. een andere lopende procedure.

De wettelijke termijn voor het behandelen van klachten is zes weken. Deze termijn kan met vier weken worden verlengd. In de meeste gevallen kon de klacht binnen deze termijn worden afgehandeld. Gemiddeld genomen kostte het behandelen van een klacht ongeveer zes weken.

Gemeentelijke ombudsman
Als iemand van mening is dat de gemeente niet goed met de klacht is omgegaan, is het mogelijk daarover te klagen bij de gemeentelijke ombudsman die Nijkerk samen met Bunschoten en Putten heeft aangesteld.

Bij de gemeentelijke ombudsman waren op 1 januari 2023 geen klachten uit voorgaande jaren in behandeling.

In 2023 heeft de gemeentelijke ombudsman 12 nieuwe klachtzaken over de gemeente Nijkerk ontvangen.

Behandeling klachten door de gemeentelijke ombudsman in 2023	
Klacht over vermeend blokkeren van het contact tussen klager en huisarts door de gemeente. Ombudsman heeft uitgelegd dat klager gemotiveerde klacht bij de gemeente kan indienen.	
Klacht over besluit op een handhavingsverzoek. Geen bevoegdheid ombudsman maar klacht is voor de rechtbank (beroep). Klager doorverwezen naar juridisch loket voor gratis ondersteuning.	
Klacht over een verkeersbesluit. Geen bevoegdheid ombudsman maar klager uitgelegd dat hij bezwaar kan indienen bij de gemeente tegen een verkeersbesluit.	
Klacht over hondenbelasting (discriminatie t.a.v. andere dieren). Klager verwezen naar een uitspraak van de Hoge raad en gewezen op de mogelijkheid tot vragen stellen aan de gemeenteraad hierover.	
Klacht over de kap van een aantal bomen. Gewezen op het feit dat de klacht nog in behandeling is bij de gemeente, er moet eerst een besluit genomen worden voordat men naar de ombudsman kan.	
Klacht tegen de gemeenteraad, een raadslid, een wethouder, de bezwaarschriftencommissie en een handhavingszaak. Tegen de gemeenteraad en individuele raadsleden kan geen klacht worden ingediend over een individueel besluit tot handhaving. Gewezen op de bezwaarprocedure.	
Anonieme klacht over opvanglocatie asielzoekers. De ombudsman neemt geen anonieme klachten in behandeling.	
Klacht over schade door afvallende kastanjes. Uitgelegd hoe klager zijn buren of de gemeente kan aanspreken voor de schade. Ook aangegeven dat de zaak aan een civiele rechter voorgelegd kan worden.	
Klacht met betrekking tot een verzoek om leerlingenvervoer. Geadviseerd om nieuwe aanvraag te doen bij de gemeente.	
Klacht over het niet bemiddelen voor een woning. Klager uitgelegd dat de gemeente en de ombudsman geen rol spelen bij de te verwachten bemiddeling voor een woning door de woningstichting en Altijd iemand in de buurt. Klager gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van een klacht bij Altijd iemand in de buurt.	
Klacht over plaatsing elektriciteitshuisje in de straat. Ombudsman en klagers zijn geïnformeerd dat er nogmaals langsgegaan wordt door gemeente en Liander voor nadere uitleg.	
Klacht over verkeerssituatie in de straat (hoge snelheid). Ombudsman heeft geen invloed op het verkeersbeleid van de gemeente. Betrokkene geïnformeerd hoe hij de gemeenteraad hierover kan benaderen.	
Totaal	**12**

Bezwaarschriften
Het aantal bezwaarschriften is ongeveer gelijk gebleven in vergelijking met 2022. Hieronder staat een globaal overzicht. De commissie bezwaarschriften brengt zelf uitgebreider verslag uit.

Overzicht bezwaarschriften 2023	***Aantal***
Advies commissie: besluit (deels) herzien*	4
Advies commissie: besluit ongewijzigd laten*	22
Advies commissie: niet-ontvankelijk*	6
Kennelijk niet-ontvankelijk/kennelijk ongegrond	1
Ingetrokken na overleg	30
Doorgestuurd	6
Totaal (behandeld) in de commissie*	**31**
Behandeld zonder commissie	-
Nog in behandeling	45
Totaal	**145**

Onderverdeling naar vakgebied	**Aantal**
Wabo	33
Participatiewet	24
Wmo	14
Veiligheid	10
Wegenverkeerswet 1994	46
Woo	3
Jeugdwet	5
Overig	10
Totaal (behandeld)	145

Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen

8.1 Inleiding en ontwikkelingen

In aanvulling op de programma's geeft dit hoofdstuk een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen, zoals het gemeentefonds, worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Inzicht in de baten is echter essentieel voor de raad. Daarom maakt het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen ook onderdeel uit van het onderdeel programma's.

De voorgaande zeven programma's omvatten alle baten en lasten die nodig zijn voor de realisering van die programma's. Specifieke gemeentelijke heffingen zoals het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn opgenomen bij de baten van het betreffende programma. Hetzelfde gebeurt met de specifieke uitkeringen.
Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat in de begroting een bedrag wordt opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. Er is voor gekozen om de post onvoorzien voor de begroting in zijn geheel op te nemen.

8.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven. Het gaat daarbij om:
a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de toeristenbelasting en de hondenbelasting;
b. algemene uitkeringen (gemeentefonds);
c. dividend;
d. saldo van de financieringsfunctie;
e. overige algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	**Begroting 2023 primair**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil Begroting na wijziging en rekening**	
Algemene dekkingsmiddelen					
Lokale heffingen (OZB)	10.892	10.892	10.992	100	V
Lokale heffingen (overige belastingen)	920	790	835	45	V
Algemene uitkering Gemeentefonds	70.329	73.482	76.297	2.815	V
Dividend	350	375	375	0	-
Saldo financieringsfunctie	470	632	442	190	N
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**82.961**	**86.171**	**88.941**	**2.770**	**V**
Onvoorzien en Vpb					
Onvoorzien	24	24	106	82	N
Vennootschapsbelasting	200	200	62	138	V
Totaal Onvoorzien en Vpb	**224**	**224**	**168**	**56**	**V**

8.3 Toelichting

Hieronder wordt in het kort het beleid ten aanzien van de onderwerpen uit de tabel Algemene dekkingsmiddelen toegelicht.

Lokale heffingen
Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoeriger beschreven in de paragraaf Lokale heffingen van deze rekening.

Gemeentefonds
Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen: 1) de algemene uitkering, 2) decentralisatie-uitkeringen en 3) integratie-uitkeringen.

De algemene uitkering
Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten met maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. De maatstaven kunnen voortdurend aan veranderingen onderhevig zijn.

Daarnaast wordt de ontwikkeling van de algemene uitkering voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven (netto gecorrigeerde rijksuitgaven; NGRU). Volgens de normerings-systematiek (trap op-trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd. Vanaf 2026 vervalt deze koppeling van het accres aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven.

De inkomsten van de algemene uitkering zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2023 en de specificatie van het Rijk van januari 2023 voor de uitkering over het boekjaar 2023.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen
Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen zijn verbonden met een zeker doel. Vanuit dat perspectief kan de bestedingsvrijheid formeel niet, maar materieel wel begrensd zijn. In 2023 zijn enkele integratie-uitkeringen overgeheveld naar de algemene uitkering.

Dividend
De gemeente Nijkerk heeft aandelen in Alliander, Vitens en BNG. In 2023 is € 375.000 aan dividend ontvangen. Vanaf 2021 ontvangen we voorlopig geen dividend meer van Vitens.

Saldo van de financieringsfunctie
Het betreft hier het saldo van enerzijds de gecalculeerde rentelast en anderzijds de aan diverse programma's doorberekende rentelast. Op basis van de door de raad vastgestelde financiële spelregels wordt de rente doorbelast aan de diverse programma's. Hierdoor ontstaat een rekenkundig nadeel van € 0,2 miljoen. Dit is een gevolg van doorbelasting van de rente op basis van het voorcalculatorische bepaalde renteomslag percentage in plaats van het werkelijke renetomslag percentage. Het is geen echt budgettair nadeel.

EMU-saldo
Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek werkt echter op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investeringen en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

In paragraaf 4 financiering vindt u een specificatie van het EMU-saldo van de gemeente Nijkerk.

Onvoorzien

Voor onvoorzien is een bedrag opgenomen van € 1,50 per woning.

8.4 Wat heeft het gekost?

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien *(bedragen x € 1.000 V=voordeel N=nadeel)*	**Begroting 2023 primair**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil Begroting na wijziging en rekening**
Algemene dekkingsmiddelen	*382*	*559*	*467*	*92 V*
Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	*5*	*5*	*5*	*0 N*
Overige baten en lasten	*3.714*	*602*	*838*	*236 N*
Lasten	4.101	1.166	1.310	144 N
Algemene dekkingsmiddelen	*11.475*	*11.796*	*11.761*	*35 N*
Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	*70.329*	*73.482*	*76.297*	*2.815 V*
Overige baten en lasten	*0*	*0*	*165*	*165 V*
Baten	81.804	85.278	88.223	2.945 V
Saldo programma	**77.704**	**84.112**	**86.913**	**2.801 V**

8.5 Uitvoeringsinformatie

Bij Algemene dekkingsmiddelen onvoorzien horen de volgende taakvelden; per taakveld is het saldo van lasten en baten voor 2023 vermeld in afgeronde bedragen (x € 1.000).

Taakveld	**Omschrijving taakveld**	**Saldo in euro's**
0.5	Treasury	-816
0.61	OZB woningen	-6.342
0.62	OZB niet-woningen	-4.650
0.64	Belastingen overig	452
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-76.292
0.8	Overige baten en lasten	673
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	62
Totaal		-86.913

Paragrafen

De paragrafen: een dwarsdoorsnede

Naast de zeven programma's en het hoofdstuk 'Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien' bestaat het jaarverslag uit een aantal paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van het jaarverslag, bezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om onderwerpen die op meerdere programma's betrekking hebben, te bundelen in een kort overzicht. Dat geeft de gemeenteraad extra inzicht. Via de paragrafen legt het college nadrukkelijk aan de raad verantwoording af over de realisering van het beleid voor de diverse beheersmatige aspecten.

Het gaat vooral om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Het is van belang dat de raad inzicht heeft in en overzicht heeft over deze onderwerpen. De paragrafen in de begroting en rekening geven de raad een instrument om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te controleren.

Aantal paragrafen
In artikel 26 van het BBV staat dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen moeten worden opgenomen als in de begroting. In de begroting waren de volgende (verplicht voorgeschreven) paragrafen opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Indeling per paragraaf
Elke paragraaf begint met een weergave van de voorschriften en de doelstelling van de paragraaf. Dit wordt gevolgd door een uiteenzetting over de uitvoering van het gemeentelijk beleid.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Wettelijk kader

Voorgeschreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:
- de geraamde inkomsten
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van kostendekkendheid van de diverse heffingen en de bijbehorende beleidsuitgangspunten
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen), als op de heffingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen).

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

Uitgangspunt in de regelgeving is dat tarieven voor een rechtstreekse dienstverlening niet meer mogen opbrengen dan zij aan werk kosten. Er is geen winstdoelstelling voor deze tarieven. Deze uitgangspunten hebben vooral gevolgen voor het tarievenbeleid van retributies in het algemeen en de tarieven van de afvalstoffenheffing en van het rioolrecht. Bij het onderdeel tarievenbeleid retributies komen wij hierop terug.

1.2 Beleid en inkomsten

De inkomsten uit lokale heffingen zijn in 2023 € 20,9 miljoen. De opbouw is als volgt:

bedragen x € 1 miljoen

	Rek 2023	Rek 2022	Rek 2021
Belastingen			
OZB woningen	6,3	6,1	5,8
OZB niet-woningen	4,6	4,3	4,0
Parkeerbelastingen	0,3	0,3	0,2
Rioolheffing	2,3	2,2	2,2
Afvalstoffenheffing	3,5	3,4	3,2
Precariobelasting	0,0	0,0	1,9
Overige *)	0,5	0,7	0,6
Totaal belastingen	***17,7***	***17,0***	***17,9***
Retributies en leges			
Leges	2,2	2,1	1,9
Lijkbezorgingsrechten	0,8	0,8	0,7
Overige **)	0,2	0,2	0,2
Totaal retributies en leges	***3,2***	***3,1***	***2,8***
Totaal lokale heffingen	***20,9***	***20,1***	***20,7***

* hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting

** haven-, kade- en liggelden

Vanaf 2022 is de precariobelasting vervallen

Heffing bijdrage Bedrijven Investeringszone
Na een zorgvuldige voorbereiding en nauwe samenwerking met de Ondernemersvereniging Hoevelaken is met ingang van 2017 besloten tot invoering van een bijdrage Bedrijven Investeringszone voor het centrum van Hoevelaken. De door de gemeente, via dienstverlening door GBLT, te heffen bijdragen worden via een subsidie uitgekeerd aan de Stichting Centrum Hoevelaken. De verordening had een geldigheidsduur tot 2022. Eind 2021 is, in goed overleg met het Stichtingsbestuur, opnieuw gestemd. De uitslag van de stemming was dat de looptijd opnieuw met vijf jaar wordt verlengd tot en met 2025.

Hondenbelasting
In de gemeente Nijkerk laten hondenbezitters hun hond registreren en zij betalen hondenbelasting. Hondenbelasting is wettelijk belegd in artikel 226 van de Gemeentewet. Deze belasting is geen bestemmingsbelasting zoals de rioolheffing. Dit betekent dat de inkomsten ingezet mogen worden ten behoeve van algemene voorzieningen zoals het faciliteren van het honden-uitlaatbeleid of speelplekken. Bij het vaststellen van het honden-uitlaatbeleid (2023) is afgesproken om de uitgaven voor het honden-uitlaatbeleid in overeenstemming te brengen met de inkomsten hondenbelasting.

Toeristenbelasting
Vooralsnog is de verwachting dat de prognose einde belastingjaar 2023 in de lijn ligt met de kerncijferbegroting zoals afgegeven door GBLT aan gemeente Nijkerk. De opbrengst bedraagt € 316.000. Dit is een lichte meeropbrengst ten opzichte van de raming € 307.000. Op basis van de aangiften toeristenbelasting 2023 en de daaropvolgende definitieve belastingaanslag wordt duidelijk of deze inschatting juist is geweest. De definitieve belastingaanslagen worden door GBLT in maart 2024 verzonden.

Tarievenbeleid belastingen
Het beleid van de gemeente is om de lastendruk voor burgers laag te houden. Daarom bleef de tariefstijging in de regel beperkt tot alleen een inflatiecorrectie. Ten opzichte van 2020 werden de tarieven van de diverse belastingen verhoogd met niet meer dan nodig is om de effecten van de loon- en prijsontwikkelingen op te vangen. Voor 2023 is deze stijging berekend op 2,6% (exclusief de OZB). De tariefstijging OZB was in 2023 2,6%. Dit is exclusief de realisatie van de begrote meeropbrengst van € 200.000 in 2023, zoals besloten in het dekkingsplan van de programmabegroting 2020-2023, het laatste jaar.

WOZ/OZB
Met ingang van 2022 gebruiken alle gemeenten andere gegevens over gebouwen en woningen in de basisregistratie (BAG). Deze basisregistratie wordt onder andere gebruikt om de WOZ-waardering te bepalen. Tot dan werd gebruikgemaakt van de inhoud van woningen (m3). Vanaf 2022 moest ook Nijkerk de gebruikersoppervlakte (m2) gaan gebruiken. Dit is een regeling van het Rijk met als doel aan te sluiten bij de praktijk dat de waarde van de woning veel meer afhankelijk is van het gebruikersoppervlak dan van de inhoudsmaat. Hierdoor gaan de WOZ-waarderingen van woningen beter aansluiten bij de praktijk van de markt.

No cure, no pay (NCNP)
Gemeenten hebben hun bezwaar geuit en zijn bezorgd over de stijgende kosten en werkdruk door WOZ-bezwaarprocedures die gevoerd worden door commerciële bezwaarbureaus, de zogenoemde no-cure-no-pay-bureaus. Deze bureaus claimen gratis bezwaar te maken, maar als het bezwaar succesvol is moet de gemeente minimaal een proceskostenvergoeding betalen. Als gevolg hiervan vloeit veel gemeenschapsgeld naar de kas van die bureaus.

Zelf bezwaar maken succesvoller
Ook onze gemeente biedt inwoners al de mogelijkheid om op andere wijze contact op te nemen als zij het niet eens zijn met de WOZ-waarde. Vaak is een goede uitleg voldoende, maar de WOZ-waarde wordt ook wel aangepast naar aanleiding van zo'n informeel contact. Een formeel bezwaarschrift wordt dan vaak voorkomen. Uit onderzoek blijkt dat zelf bezwaar maken vaker succesvol is dan een bezwaar dat door een NCNP-bureau is ingediend. De VNG ontwikkelt momenteel een animatievideo waarmee gemeenten inwoners kunnen informeren over de mogelijkheid om rechtstreeks contact op te nemen met de gemeente (uitvoeringsorganisatie GBLT).

Groei van het aantal WOZ-bezwaren
Het aantal bezwaren via de NCNP-bureaus groeide de afgelopen jaren explosief, zo ook de uitbetaalde vergoedingen en uitvoeringskosten voor de gemeente. Gemeenten hebben via de VNG gepleit op maatregelen bij het kabinet. Eind december is er een wetswijziging tot stand gekomen om de groeiende NCNP-WOZ bezwaren een halt toe te roepen.

Wijzigingen WOZ-wet
Door deze wetswijziging gaan de vergoedingen voor proceskosten en immateriële schade bij bezwaren tegen de WOZ-beschikking en aanslag onroerendezaakbelasting omlaag. De proceskostenvergoeding voor professionele rechtsbijstand wordt 25% van de huidige vergoeding als de burger of het bedrijf gelijk krijgt en de WOZ-waarde dus omlaag gaat. Als in beroep om andere redenen een vergoeding wordt toegekend, is de vergoeding voor professionele rechtsbijstand 10% van de huidige vergoeding. Als de gemeente niet binnen een redelijke termijn uitspraak doet, is de vergoeding voor immateriële schade lager. Die vergoeding is dan niet 500 euro, maar 50 euro voor elk half jaar dat het proces langer duurt dan die termijn. Ook krijgen inwoners die met professionele rechtsbijstand succesvol bezwaar maken tegen WOZ- beschikkingen hun vergoeding vanaf 1 januari 2024 rechtstreeks uitbetaald. De vergoedingen gaan dus niet langer direct naar de bureaus.
Over de afhandeling van het bezwaar 2023 geldt nog dat de oude vergoedingen van kracht zijn.

Tarievenbeleid retributies
Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. In artikel 212 van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de gemeenteraad via de financiële verordening regels stelt voor de wijze van kostprijsbepaling van de gemeentelijke diensten en producten. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het Besluit Begroting en Verantwoording.
De systematiek van toerekenen van kosten wordt uitgevoerd conform de Financiële Verordening en de belastingverordeningen. Bij de bepaling van de kostprijs worden de bijdragen aan en van reserves overigens meegenomen.

Rapportage Rekenkamer 'Leges in Nijkerk; wie betaalt de rekening' van 2022
In opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer hebben u een tweetal raadsvoorstellen bereikt 1. hoe we als college hieraan invulling gaan geven en 2. de opdrachtformulering tot een 100% kostendekking "tenzij". Ten aanzien van de omgevingswet en de legesheffing bent u via een separaat voorstel geïnformeerd.

Uw raad heeft begrip getoond dat gelet op het vergevorderde stadium van voorbereiding van de begroting 2023 en het onderzoek naar software en/of andere vorm van implementatie van inzichtelijkheid van kostendekking voor het eerst in de begroting 2024 een duurzame (geaggregeerde) vorm van informatievoorziening het licht ziet. De crux zit mede in de toerekening van de formatie/ ambtelijke uren, nu tijdschrijven al lang geleden is afgeschaft.

Net als voorheen zullen wij bij tussentijdse wijzigingen van de aan de legesverordening verbonden verordeningen uw raad gelijktijdig informeren over de consequenties ten aanzien van de kostendekkendheid. Eens per vier à vijf jaar zullen wij sowieso de verordeningen hierop doorlopen en actualiseren. Deze termijn hebben wij gekozen omdat deze aansluit bij de beheerplannen die op een aantal legesverordeningen van toepassing zijn.

Omgevingswet Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB)
De inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet gepland op 1 januari 2023 is een jaar uitgesteld. Er is meer tijd nodig om het Digitale Stelsel Omgevingswet opgeleverd, ingeregeld en stabiel werkend te krijgen. Ambtelijk is er hard gewerkt om in OddV verband de juiste afspraken te maken die nodig zijn voor een (geharmoniseerde) juiste uitvoering. Nieuw is de mogelijkheid om milieuleges te heffen. Daarnaast is de tarieventabel op de schop gegaan, rekening houdend met nieuwe elementen als omgevingstafel etc.
Ook de (WKB), die eveneens per januari 2023 zou worden ingevoerd, is met één jaar uitgesteld. Ook deze wet zal effect hebben op de bedrijfsvoering van de omgevingsdienst en ook op onze legesopbrengst.

Deze wet regelt dat het toezicht op de uitvoering van de gemeentelijk vergunning ook door een marktpartij (kwaliteitsborger) kan plaatsvinden. Bij de oplevering van het Bouwwerk moet de aannemer aantonen dat aan de regelgeving is voldaan. De pilot, verplicht voor tien procent van de afgegeven vergunningen in de gemeente, zal eerst eenvoudige vergunningen betreffen. Dit houdt dan in dat de gemeente geen toezicht op dat deel van de vergunningverlening meer hoeft uit te voeren. De gemeente blijft wel bevoegd gezag, dus moet de initiatiefnemer verantwoording afleggen aan de gemeente. Hiermee ontstaat een samenspel tussen marktpartijen (aannemer en kwaliteitsborger), de (soms particuliere) initiatiefnemer en de gemeente.

Hoe deze marktwerking zal uitpakken is nu nog ongewis. De omgevingsdienst heeft zich voorbereid door het aanleggen van een flexibele schil. Het zal zeker twee jaar duren voordat dit beeld helder is. Een evaluatiemoment zal daarna plaatsvinden. Op basis van de huidige inzichten van de Omgevingswet en de WKB is u een in deze begroting 2024 een nieuwe legestarievenlijst voorgelegd. Op basis van opgedane ervaringscijfers zullen de lasten en baten gemonitord worden ter bepaling van de kostendekkendheid. Eerder al in 2022 bent u in een afzonderlijk raadsvoorstel hierover geïnformeerd.

Afvalstoffenheffing
De tarieven voor de diftar zijn met 2,6% trendmatig verhoogd om kostendekkend te blijven.

Rioolheffing
Voor 2023 is het tarief eveneens geïndiceerd met de inflatiecorrectie van 2,6%.

1.3 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk wordt gekeken naar de lastendruk van een huishouding en per woningtype. Hierin worden de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing inclusief de opbrengsten vanwege afvoer van het afval en de rioolheffing betrokken.
Wij sluiten aan bij de definitie die het COELO gebruikt. Zie hiervoor ook de bijlage met beleidsindicatoren. De mutaties voor een meerpersoonshuishouden eigenaar woning in onderstaande tabel worden veroorzaakt door een stijging van de OZB met € 13, een stijging van het rioolrecht met € 3 en een stijging van de afvalstoffenheffing met € 3. De mutatie voor een meerpersoonshuishouden huurder wordt veroorzaakt door de afvalstoffenheffing.

Vergelijkingstabel lokale lastendruk

Per huishouden:	**2023**	**Stijging 2023-2022**	**2022**
Meerpersoonshuishouden eigenaar woning	698	2,7%	679
Eenpersoonshuishouden eigenaar woning	678	3,0%	658
Meerpersoonshuishouden huurder	194	1,4%	191
Eenpersoonshuishouden huurder	173	2,1%	170

Bron 2023: COELO: Atlas van de lokale lasten 2023

1.4 Kwijtschelding

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk kwijtschelding te krijgen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk), de ozb en de rioolheffing (gedeeltelijk). Om daarvoor in aanmerking te komen, mag het inkomen niet hoger zijn dan honderd procent van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Ook wordt bij de toetsing rekening gehouden met de netto kosten van kinderopvang. Aan mensen die een bijstandsuitkering ontvangen wordt de kwijtschelding, na toetsing van de voorwaarden, automatisch toegekend.

De heffing en invordering van de meeste belastingen worden uitgevoerd door GBLT. Dit belastingkantoor heeft een koppeling met het Landelijke Inlichtingenbureau. Dit bureau beheert een landelijke database waarin de inkomensgegevens van alle belastingplichtigen zijn opgeslagen. Door gebruik te maken van deze gegevens wordt het toekennen van automatische kwijtschelding verder vergemakkelijkt voor de belastingplichtige. In 2023 is in totaal € 65.000 kwijtgescholden (vergelijk 2022: € 63.000).

Als overheidsorganisatie hebben we meer en meer te maken met mensen die in armoede leven. De vraag die GBLT zich heeft gesteld is: hoe kan GBLT bij het heffen en innen van gemeente- en waterschaps-belastingen hier goed mee omgaan? Hoe kan GBLT de samenwerking met gemeenten op dit onderwerp vinden? De onmogelijkheden liggen op het gebied van uitwisseling van persoonsgegevens als gevolg van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), maar wat zijn de mogelijkheden?

Dit thema is besproken met de partners van GBLT op de jaarlijkse relatiedag in oktober van 2023. De conclusie die uit dit overleg naar voren kwam, is dat GBLT actief acteert met het verkennen van vroegsignalering en/of proactieve schuldenaanpak. Daarmee verkennen ze of ze enerzijds kunnen aansluiten bij vroegsignalering en of ze zelf interne mogelijkheden hebben voor proactieve schuldenaanpak. Als gezamenlijke schuldeisers hebben zowel waterschappen als gemeenten de steun uitgesproken voor dit belangrijke onderwerp. Voor wat betreft vroegsignalering ligt de uitvoering van schuldhulp bij de gemeenten. Met hen pakt GBLT de voorbereiding op dit onderwerp verder op. De eerste stappen op het gebied van samen tegen armoede zijn hiermee gezet.

1.5 Uitvoering belastingverordeningen door GBLT

Het college heeft de heffing en de invordering van een aantal gemeentelijke belastingen overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn te Zwolle (verder: GBLT). GBLT is een samenwerkingsverband van vijf waterschappen en zeven gemeenten (naast Nijkerk zijn dat Bunschoten, Dalfsen, Ommen, Dronten, Leusden en Zwolle).

GBLT verzorgt voor de gemeente de volgende belastingen:
- onroerendezaakbelastingen
- hondenbelasting
- afvalstoffenheffing
- forensenbelasting
- rioolheffing
- toeristenbelasting
- heffing BIZ-bijdrage centrum Hoevelaken

De belastingplichtigen van Nijkerk ontvingen van GBLT een gecombineerde aanslag, waarop zowel de gemeentelijke heffingen als de waterschapsheffingen waren vermeld. GBLT droeg er zorg voor dat de informatie op de website van GBLT en de telefonische bereikbaarheid op orde waren om de vragen van de burgers te beantwoorden. De afhandeling van bezwaar- en beroepschriften tegen de gemeentelijke heffingen die door GBLT worden uitgevoerd, gebeurde door GBLT.

1.6 Overzicht verordeningen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd dan wel opnieuw vastgesteld. De raadsbesluiten worden integraal bekendgemaakt in het elektronisch gemeenteblad, door plaatsing op de website www.officielebekendmakingen.nl. De actuele en vorige versies van de verordeningen zijn te vinden op www.overheid.nl/lokale wet- en regelgeving.
Vanaf 2015 is er om efficiency redenen voor gekozen niet telkens geheel nieuwe verordeningen vast te stellen, maar de besluitvorming waar mogelijk te gieten in de vorm van een wijzigingsverordening.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan in welke mate financiële tegenvallers (risico's) opgevangen kunnen worden. Daarmee geeft de paragraaf aan hoe robuust de financiële positie is. De paragraaf weerstandsvermogen bevat volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV) een inventarisatie van de weerstandscapaciteit en een inventarisatie van de risico's. Ook zijn de verplichte kengetallen opgenomen met daarbij een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

2.1 Kengetallen financiële positie

De kengetallen geven een globaal beeld van de financiële positie. Voor de eerste globale beoordeling wordt aangesloten bij de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	<90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20 - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	> 0%	< 0%
Grondexploitatie	<20%	20 - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishouden	<95%	95 - 105%	> 105%

Uitkomsten
In onderstaande tabel zijn de kengetallen opgenomen. Naast het opnemen van de tabel wordt een beoordeling gegeven van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot financiële positie.

Omschrijving	JR 2022	BGR 2023	JR 2023
Netto schuldquote De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.	44%	75%	57%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.	47%	75%	60%
Solvabiliteitsratio De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente.	42%	32%	39%

Omschrijving	JR 2022	BGR 2023	JR 2023
Structurele exploitatieruimte Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.	4,94%	-0,8%	1,13%
Grondexploitatie Het financiële kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.	23%	22%	30%
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishouden De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Bij woonlasten gaat het om de OZB, de afvalstoffenheffing en rioolrechten.	82%	82%	77%

2.2 Bepaling structurele ruimte in jaarrekening

Voor de beoordeling van robuustheid van de gemeentelijke financiën is het van belang om inzicht te hebben in de structurele exploitatieruimte in de jaarrekening. Voor 2023 is deze € 2,5 miljoen positief. In onderstaande tabel vindt u de opbouw en de vergelijking met de jaarrekening van vorig dienstjaar.

Bepaling structurele ruimte ***(bedragen x € 1.000, bedrag met een minteken betekent een nadeel)***	**Rekening 2022**	**Rekening 2023**
Saldo rekening (a)	10.429	6.873
Gecorrigeerd met:		
Saldo incidentele baten en lasten (b)	-5.582	-1.057
Incidenteel rekeningresultaat (c)	3.719	4.875
Saldo reserves (exclusief reserves investeringen met maatschappelijk en economisch nut)	5.649	536
Structurele ruimte in exploitatie (a-b-c-d)	**6.643**	**2.519**

2.3 Inventarisatie van de structurele en incidentele weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om onverwachte en substantiële tegenvallers te dekken. Bijvoorbeeld de algemene reserve en de reserve grondexploitatie, maar ook de onbenutte belastingcapaciteit. Hierbij onderscheiden we incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is bedoeld om rekeningtekorten, calamiteiten en incidentele tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

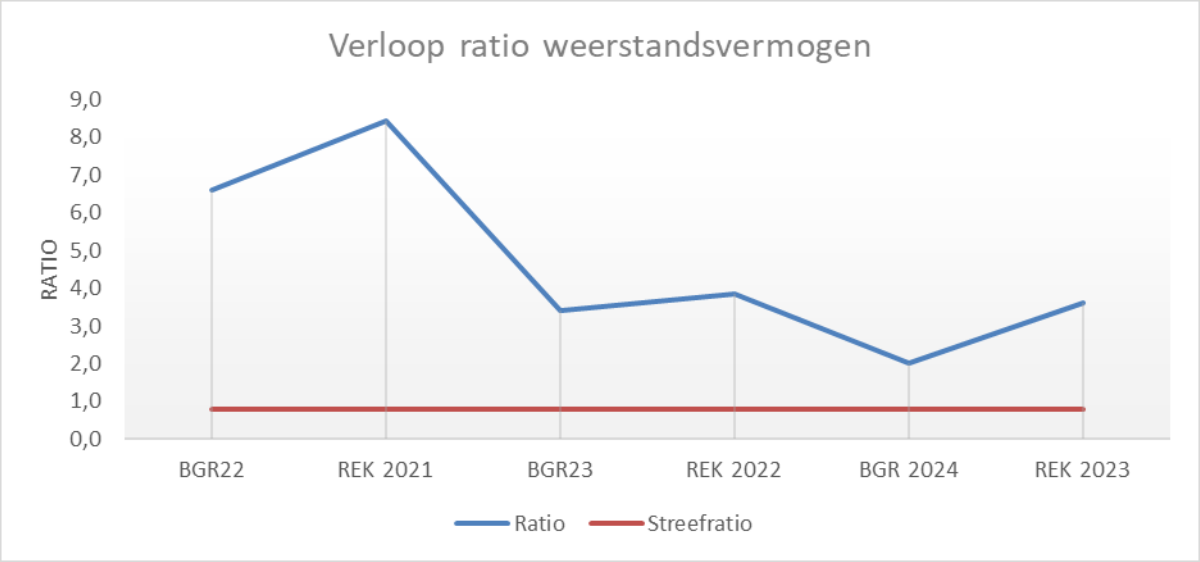
2.4 Incidenteel

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het incidenteel weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente Nijkerk streeft naar een ratio van tenminste 0,8. Het beschikbare weerstandsvermogen is ruim voldoende om de benoemde risico's af te dekken.

Weerstandsvermogen *(bedragen x € 1.000)*	**Rekening 2022**
Beschikbare weerstandscapaciteit	33.145 +
Gewogen risico's	9.295-
Weerstandscapaciteit	**23.475 +**
Ratio weerstandsvermogen (Beschikbare weerstandscapaciteit/ gewogen risico's)	**3,6**

In onderstaande grafiek staat het verloop van de ratio per Planning & Control-document. Hieruit blijkt dat de ratio langzaam verslechtert en dat verhoudingswijs de ratio bij de rekening positiever is dan dat bij het voorgaande begrotingsdocument.

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald met behulp van de algemene reserve en de reserve grondexploitatie en bij de rekening het rekeningresultaat. Overige reserves betreffen bestemmings- / egalisatiereserves; deze worden niet ingezet om algemene risico's op te vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit *(bedragen x € 1.000)*		**Rekening 2023**
Algemene reserve	(saldo t+4)	14.589
Rekeningsaldo 2023		6.873
Reserve bouwgrondexploitatie	(saldo t)	11.683
Totaal		**33.145**

Inventarisatierisico's
Ten opzichte van de voorgaande planning en control documenten zijn verschillende wijzigingen in het risicoprofiel opgetreden. Dit heeft geleid tot een afname van het risicoprofiel met € 0,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van het risicoprofiel van de grondexploitatie.

Gewogen risico's ***(bedragen x € 1.000, -/- = voordeel)***	**Rekening 2023**
Risico's grote kans = 75% risico	
Geen	
Subtotaal grote kans	**0**
Risico's middelgrote kans = 50% risico:	
Geen	
Subtotaal middelgrote kans	**0**
Risico's kleine kans = 25% risico:	
Planschade Gebleken is dat n.a.v. vaststelling van bestemmingsplannen het risico bestaat op een planschadeclaim. Vooralsnog is nog geen claim ingediend op basis waarvan planschade uitgekeerd dient te worden. In het algemeen hebben wij dit risico bij de bouwlocaties bij de ontwikkelaar neergelegd.	250
Omgevingswet Nog zeer onzeker is wat de financiële gevolgen zijn na de invoering per 1-1-2024 van de Omgevingswet. Verwachting is in het begin wat hogere kosten die in de tijd uitvlakken.	125
Cybercriminaliteit Gemeenten worden steeds vaker getroffen door cybercriminaliteit. Dit levert een risico op onze bedrijfsvoering.	250
Garantstelling leningen	500
Subtotaal kleine kans	**1.125**
Totaal risico's vermogen	1.125
*Gewogen risico's grondexploitatie**	6.095
Structurele risico's begrotingsjaar 2024	2.075
Totaal risico's	**9.295**

* Bron: MPG 2024 bij jaarrekening 2023

2.5 Structureel

Beschikbare weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit wordt gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit en onbenutte budgettaire capaciteit.

Onbenutte budgettaire capaciteit
De onbenutte budgettaire capaciteit wordt bepaald door de post onvoorzien en het saldo van de begroting over de jaren 2024-2027. De uitkomst van de onbenutte budgettaire capaciteit bedraagt:

Onbenutte budgettaire capaciteit *(+ = budgettaire ruimte) (bedragen x € 1.000)*	2024	2025	2026	2027
Onvoorzien	24	24	24	24
Saldo programmabegroting 2023-2026 na Ontwikkelagenda	-561	1.444	-2.828	-2.382
Totaal	**-537**	**1.468**	**-2.844**	**-2.358**

Onbenutte belastingcapaciteit
Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om de OZB-tarieven nog te verhogen. Hiertoe wordt het maximaal toegestane tarief vergeleken met de tarieven van de gemeente Nijkerk. Voor de maximale tarieven wordt uitgegaan van de normen volgens het redelijk peil zoals dat wordt gehanteerd voor de toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingswet. Dit redelijk peil wordt jaarlijks gepubliceerd in de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op basis van de laatst beschikbare gegevens (meicirculaire 2023) is dit 0,1614% van de totale WOZ-waarde.

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen, moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is.

Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:
- de onroerendezaakbelastingen (OZB);
- de rioolheffingen;
- de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Bij gemaximaliseerd tarief bedraagt de OZB-opbrengst voor de gemeente Nijkerk € 17,0 miljoen. De huidige raming van de OZB-opbrengst bedraagt € 11,4 miljoen. Dit brengt de onbenutte belastingcapaciteit op een bedrag van € 5,6 miljoen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt voor de provincie in de monitoring steeds belangrijker. Daarnaast is het een ijkpunt voor het financieel beleid dat de gemeente Nijkerk voert.

Onbenutte belastingcapaciteit *(bedragen x € 1.000)*	2024	2025	2026	2027
Onbenutte belastingcapaciteit	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600

Specifieke risico's
In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de specifieke risico's die een structureel effect kunnen hebben binnen de exploitatie.

Gewogen risico's *(bedragen x € 1.000) -/- = voordeel*	2024	2025	2026	2027
Risico's grote kans = 75% risico				
Geen				
Subtotaal grote kans	**0**	**0**	**0**	**0**
Risico's middelgrote kans = 50% risico:				
WW-verplichtingen Onze bedrijfsvoering brengt het risico van WW-verplichtingen met zich mee.	175	175	175	175

Gewogen risico's *(bedragen x € 1.000) -/- = voordeel*	2024	2025	2026	2027
Sociaal domein Het open-eind-karakter van de diverse regelingen, waaronder met name de uitgaven Jeugdhulp en Wmo, staan onder druk. Daarnaast zorgt de toekomst van de sociale werkvoorziening, de toename van het aantal statushouders en de grilligheid van de hoogte van de rijksbijdragen voor onzekerheid.	1.250	1.250	1.250	1.250
Renterisico Het renteniveau is het laatste jaar sterk gestegen. Voor de komende tijd verwachten wij eerder een rentestijging dan een -daling. Een stijging van de rente heeft uiteraard ook effect op onze rentelast. Een stijging van 1,00% kost ons op basis van onze financieringspositie ± € 500.000.	250	250	250	250
Arbeidsmarkt De druk op de arbeidsmarkt is hoog. Het is voor ons steeds moeilijker om kwaliteit binnen te halen voor het budget wat wij daarvoor hebben. Wij verwachten dat dit een opwaartse druk geeft op het personeelsbudget.	275	275	275	275
Subtotaal middelgrote kans	**1.950**	**1.950**	**1.950**	**1.950**
Risico's kleine kans = 25% risico				
Inflatie en loonkostenontwikkelingen De inflatie en de stijging van de salarissen is hoog, maar dalende. Een stijging van 1% boven de door ons gebruikte parameters kost de gemeente ongeveer structureel € 500.000.	125	125	125	125
Subtotaal kleine kans	**125**	**125**	**125**	**125**
Totaal risico's exploitatie	**2.075**	**2.075**	**2.075**	**2.075**

Weerstandsvermogen

Wanneer de structurele weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de exploitatierisico's ontstaat het volgende beeld:

(-/- = nadeel)(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onbenutte budgettaire capaciteit	-537	1.468	-2.844	-2.358
Onbenutte belastingcapaciteit	5.600	5.600	5.600	5.600
Exploitatierisico's	-2.075	-2.075	-2.075	-2.075
Totaal	**2.988**	**4.993**	**681**	**1.167**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente genoeg weerstandsvermogen heeft om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Wettelijk kader

In deze paragraaf wordt voor de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen het onderstaande aangegeven:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de jaarstukken.

Lasten van onderhoud van kapitaalgoederen kunnen op diverse programma's voorkomen. Hiermee is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.
Voor de verschillende kapitaalgoederen dienen conform de BBV actuele beheersplannen beschikbaar te zijn wanneer voor egaliseren van kosten van groot onderhoud een voorziening is/wordt gevormd. In de BBV is dit vertaald naar een beheerplan dat niet ouder is dan vijf jaar. Eind 2023 voldoet de gemeente nog niet bij alle beheerplannen aan de vereiste termijn van vijf jaar. De beheerplannen worden gefaseerd aangepast aan de vastgestelde kaders van de beheervisie openbare ruimte, zodat optimaal volgens de nieuwe kaders de openbare ruimte beheerd kan worden. In 2023 is het honden-uitlaatbeleid, dat onderdeel uitmaakt van het groen beleids- en groenbeheerplan vastgesteld.

3.2 Beleidskader

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. De periode waarover in een beheerplan wordt uitgekeken is afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de betreffende kapitaalgoederen behorende bij het beheerplan. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij een beheerplan, wat betreft groot onderhoud, constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. Een voorziening kan conform geldende regelgeving nooit een negatief saldo hebben. Als een negatief saldo dreigt te ontstaan, dient de in de begroting geraamde storting zodanig verhoogd te worden dat de voorziening, over de gehele looptijd genomen, voldoende is voor het bekostigen van het groot onderhoud.

3.3 De beheerplannen per categorie

Per categorie kapitaalgoederen zijn er één of meer beheerplannen. Deze beschrijven de uitgangspunten voor het beheer en geven inzicht in de financiële gevolgen op korte en langere termijn.

3.3.1 Wegen

In 2023 is, integraal met een bijdrage vanuit wegbeheer, de Hoefslag heringericht. Ook is een bijdrage gedaan aan de integrale projecten Renselaer en Campenbuurt, waarvan de uitvoering is doorgeschoven naar 2024. De reden hiervoor is dat er vanwege netcongestie vooraf nutswerkzaamheden moeten plaatsvinden. Vanuit wegbeheer is het klein onderhoud uitgevoerd aan asfalt en elementenverhardingen en is groot onderhoud uitgevoerd aan de Watergoorweg en de Brink.

Kunstwerken
In 2023 is het areaal geactualiseerd en kwalitatief beoordeeld. Met deze gegevens is een start gemaakt met de actualisatie van het beheerplan kunstwerken.

Verlichting
In 2023 is de openbare verlichting vervangen conform het beheerplan, waarbij grootschalige vervanging in de wijk Corlaer heeft plaatsgevonden. In het kader van duurzaamheid is zowel bij nieuwe projecten en vervanging, als bij groot onderhoud projecten, ledverlichting toegepast.

Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen
Het beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen schept een kader voor een verantwoorde, eenduidige keuze en inrichting van straatmeubilair en verkeersvoorzieningen in de openbare ruimte. Door deze voorziening is het groot onderhoud gewaarborgd. In 2023 zijn objecten kwalitatief beoordeeld en indien nodig vervangen.

3.3.2 Water
Haven-, kade- en sluiswerken
In 2023 zijn diverse kleinschalige onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. De sluisdeuren zijn nader geïnspecteerd. De slijtlaag op het brugdek van de sluis is vervangen. Vanuit de Gastvrije Randgemeenten zijn er diverse voorzieningen geplaatst ter bevordering van fietsrecreatie.

Beheerplan bermen en watergangen
In oktober 2022 is het beheerplan bermen en watergangen vastgesteld. In het beheerplan zijn beslissingen genomen over het beheer en onderhoud van bermen, water en duikers. Ook is in het beheerplan extra aandacht voor biodiversiteit. In 2023 is de voorbereiding gestart voor een nieuwe raamovereenkomst voor het beheer en onderhoud van bermen.

3.3.3 Groen
Het beleid en beheer voor spelen, groen en hondenuitlaten is vastgelegd in het Handboek groen (2003) en het beheerplan Groenvoorzieningen (2013-2017). In 2023 is het hondenuitlaat beleid vastgesteld. Het speelruimteplan is bijna klaar en wordt in het 2e kwartaal 2024 aangeboden aan de gemeenteraad. In 2023 is gestart met de actualisatie van het groenbeleidsplan en het groenbeheerplan, beide worden in 2024 afgerond.

Plantsoenen
In 2023 is de herinrichting van de openbare ruimte rondom het NS Station, Oranjelaan en Hoefslag uitgevoerd en afgerond. Op diverse plaatsen is de doorwortelbare ruimte voor bomen en plantvakken vergroot zodat deze bomen minder gevoelig zijn voor droge periodes.

De integrale plannen voor de wijk Renselaer en de Campenbuurt zijn in 2023 voorbereid en worden in 2024/2025 uitgevoerd. Vanuit het project grijs voor groen van het waterschap Vallei & Veluwe is rondom de waterbakken (Corlaer) een nieuw plan opgesteld waarbij er een groot gedeelte van grijs naar groen wordt omgevormd, waardoor de biodiversiteit in dat gebied een boost krijgt.

Speelruimteplan
In 2023 zijn enkele speeltoestellen vervangen door nieuwe en zijn er op enkele plaatsen speeltoestellen toegevoegd. Grote vervangingen zijn uitgesteld totdat het speelruimteplan is geactualiseerd en vastgesteld.

3.3.4 Riolering
Het vaststellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een wettelijke taak ingevolge de Wet Milieubeheer. Daardoor ligt het accent in het GRP sterk op het beheer en de instandhouding van de voorzieningen en ook op de uitbreiding vanwege de aanleg van nieuwbouwwijken en bedrijfsterreinen. Naast riolering zijn in het GRP ook de visie en maatregelen opgenomen met betrekking tot grondwater en oppervlaktewater. Hiervoor is 2023 een programma water opgesteld waarin ontwikkelingen en nieuw beleid wordt vastgelegd. Binnen het programma is er aandacht voor de raakvlakken van water met andere sectoren. Door deze complexiteit is de planning om het programma water in 2023 vast te stellen niet gehaald, maar wordt het programma water in het 2e kwartaal 2024 aangeboden aan de gemeenteraad.

In 2023 zijn in de wijk Corlaer diverse straten afgekoppeld. De reguliere inspectie en het onderhoud zijn gemeentebreed uitgevoerd. Voor advies over verduurzaming, regenwater (afkoppelen, groene daken) is de klimaatkamer in 2023 geplaatst in het centrum van Nijkerk en in de 2e helft van het jaar in Hoevelaken.

3.3.5 Gebouwen

In 2023 is er naast regulier onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen ook groot onderhoud uitgevoerd. Bij wijklocatie De Flier is het oude asfalt vervangen voor nieuw asfalt. De bestrating bij de zoutloods is vervangen, de oude boiler is vervangen voor een energiezuinige boiler, en ook zijn er elektrische laadpalen bijgeplaatst op het parkeerterrein. Bij de brandweerkazerne in Nijkerk is de gasgestookte boiler vervangen voor een kleinere en energiezuinige boiler.

De verduurzamingsmaatregelen voor de sporthallen Corlaer, Ridderspoor en De Slag, zijn bepaald. De subsidieregeling DUMAVA, wat staat voor: duurzaam maatschappelijk vastgoed, is aangevraagd voor de drie sporthallen. Er zijn twee sporthallen ingeloot, Corlaer en Ridderspoor, en één sporthal is uitgeloot, De Slag.

In 2023 zijn er diverse geplande beheersmaatregelen, zowel groot onderhoud als investeringen, niet uitgevoerd. Deze beheersmaatregelen worden uitgevoerd in de nieuwe periode van het beheerplan gemeentelijke gebouwen 2024 – 2028.

Overzicht beheerplannen en planperiodes

Categorie	Beheerplan	Planperiode (huidig)	Financiering	Jaar herziening
Wegen	Wegen	2019 - 2024	Voorziening F1a	2024
	Infrastructurele kunstwerken	2016 - 2020	Voorziening F1b	2024
	Openbare verlichting	2021 - 2025	Exploitatie	2025
	Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair	2021 - 2025	Voorziening F7	2025
Water	Havens	2021 - 2025	Voorziening F6	2025
	Sloten en bermen	2022 - 2026	Exploitatie	2026
Groen	Groen	2012 - 2017	Voorziening F5ac	2024
	Speelvoorzieningen	2024 - 2029	Voorziening F5b	2029
	Begraafplaatsen	2021 - 2025	Voorziening F5c	2025
Programma water	Programma water	2024 - 2028	Voorziening F4	2028
Gebouwen	Openbare gebouwen	2024 - 2029	Voorziening F2	2029

3.4 Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen

In onderstaand overzicht staan de exploitatielasten van de diverse beheerplannen (is dotatie aan de voorziening) in 2023. In deze paragraaf is informatie te vinden over de uitvoering van het jaarplan 2023. Ook staat in het overzicht de stand van de voorziening per 31 december 2022 en de stand per 31 december 2023. Jaarlijks wordt beoordeeld of de hoogte van de voorziening voldoende is om de verwachte kosten te kunnen dekken. Zo nodig vindt aanvulling plaats ten laste van de exploitatie.

Overzicht voorzieningen beheerplannen (bedragen x € 1.000)

Beheerplan	Stand 31-12-2022	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo mutaties 2023	Stand 31-12-2023
Wegen (F1)	2.345	2.211	1.196	1.015	3.360
Kunstwerken (F1)	333	211	182	29	362
Openbare gebouwen (F2)	1.915	275	383	-108	1.807
Openbare verlichting (F3)	0	0	0	0	0
Riolering, van derden verkregen middelen (F4)	8.330	0	805	-805	7.525
Groen (F5)	249	416	321	95	344
Spelen (F5)	681	122	69	53	734
Begraafplaatsen (F5)	66	30	0	30	96
Havens (F6)	111	56	51	5	116
Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen (F7)	299	90	53	37	336
Bermen en watergangen (F11)	45	0	45	-45	0

Paragraaf 4 Financiering

4.1 Wettelijk kader

De paragraaf Financiering van de programmabegroting en programmarekening gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.
Artikel 19 van de Financiële verordening van de gemeente Nijkerk bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich dient te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen.
De paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2 Financieringspositie

De financieringspositie per 31 december 2022 en 2023:

2022	een financieringstekort van	€	4,8 miljoen
2023	een financieringstekort van	€	16,8 miljoen

In 2023 is er een toename van het financieringstekort van € 12 miljoen, per saldo veroorzaakt door:

Effect op de financieringspositie ***(bedragen x € 1 miljoen)***	**2023**
Investeringen in vaste activa	-18,4
Investeringen in immateriële vaste activa	0,0
Afschrijvingen en desinvesteringen	5,4
Afname van de financiële vaste activa	-1,0
Toename van de boekwaarde van de bouwgronden	-7,5
Toename reserves en voorzieningen	6,7
Afname door aflossingen geldleningen	-7,2
Toename door het aantrekken van een lening	10,0
Per saldo een toename	**-12,0**

Het gewogen gemiddelde rentepercentage over de leningenportefeuille bedraagt voor 2022 1,1% en voor 2023 2,1%.

4.3 Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi streven we naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat wij aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het betalingsverkeer verloopt daarbij voornamelijk via onze huisbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten.

Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden, voor het aantrekken of uitzetten van geld als gevolg van de liquiditeitspositie, meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

4.4 Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van het risicobeheer in 2023 gehandeld conform de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de financiële verordening en het financieringsstatuut. In 2023 is er één langlopende lening aangetrokken van € 10 miljoen.

Er zijn geen garanties verleend voor de uitoefening van de publieke taak. Er zijn geen derivaten aangetrokken. Op dit moment zijn de risico's voor de gemeente door het gevoerde beleid minimaal. In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). Hier moet de gemeente zich aan houden.

4.5 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is 8,5% van de lasten van de primaire begroting en bedroeg voor de gemeente in 2023 € 12,7 miljoen. Om optimaal gebruik te maken van de lage rente op kortlopende leningen is de maximale ruimte binnen de regels van de Wet Fido benut.

In 2023 zijn er 6 kasgeldleningen afgesloten voor in totaal € 55 miljoen.

4.6 Schatkistbankieren

Gemeenten zijn verplicht alle overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag voor de Gemeente Nijkerk was in 2023 € 2.996.000. Gemiddeld mag een decentrale overheid maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist houden.
Het drempelbedrag is in 2023 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2023

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	2995,7309			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	108	882	559	775
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.888	2.113	2.436	2.220
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	149.787			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	149.787			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2.996			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	9.711	80.302	51.453	71.327
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	108	882	559	775

4.7 Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld vloeit voort uit de mate waarin het saldo van rentelasten en -baten gevoelig is voor wijzigingen in het rentepercentage op aangetrokken leningen en uitzettingen.

De renterisiconorm is in het leven geroepen om het renterisico vanwege herfinanciering en renteherziening van geldleningen te spreiden. De norm is vastgelegd op 20% van het begrotingstotaal.

Zoals uit volgende tabel blijkt, zijn wij in 2023 onder deze norm gebleven.

	(Bedragen x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023
1.	Renteherziening op vaste schuld	0,0	0,0
2.	Aflossingen	6,0	7,2
3.	Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	6,0	7,2
4.	Renterisiconorm	32,4	35,0
Ruimte (+) of overschrijding (-) (4 - 3)		**26,4**	**27,8**

4.8 Rente

Berekening renteresultaat taakveld Treasury

Renteresultaat taakveld Treasury *(bedragen x € 1 miljoen)*		
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.257
b. Externe rentebaten over de korte en lange financiering		227
Saldo rentelasten en rentebaten (a-b)		***1.030***
c. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorbelast	-288	
d. Fictieve rente over voorzieningen	397	
Totaal toe te rekenen aan taakvelden		*1.139*
e. De aan taakvelden toegerekende rente		*1.192*
f. Renteresultaat taakveld Treasury (e-f)		***-53***

Het externe rentepercentage (saldo rentelasten en baten/totaal leningen) komt op 2,1%.

Het rentepercentage voor de rente die aan de grondexploitatie wordt doorbelast is 0,87%.
Dit percentage wordt berekend door het externe rentepercentage te vermenigvuldigen met de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen.

De toegerekende rente aan investeringen is 1%. Deze rente wordt berekend door de toe te rekenen rente aan taakvelden te delen door de boekwaarde van de materiële vaste activa per 1-1-2023.

4.9 EMU-saldo

Berekening EMU-saldo
In onderstaande tabel vindt u de berekening van het EMU-saldo. De berekening van het EMU-saldo is technisch gezien de doorrekening van de kasstroom van de gemeente Nijkerk. Een negatief berekend EMU-saldo is een positieve kasstroom.

EMU-SALDO		Balansstand 31-12-T-2	Balansstand 31-12-T-1	Mutaties T-1
Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	3.682	4.648	966
	Uitzettingen			0
Vlottende activa	Uitzettingen	12.132	17.814	5.682
	Liquide middelen	15	72	58
	Overlopende activa	3.840	3.836	-4
Vaste Passiva	Vaste schuld	58.439	61.243	2.804
Vlottende passiva	Vlottende schuld	7.860	21.427	13.567
	Overlopende passiva	12.924	17.074	4.150
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				n.v.t.
EMU-saldo:				
Som mutatie vaste en vlottende activa		6.702		
Som mutatie vaste en vlottende passiva		20.521		
		-13.819		

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de ontwikkelingen in onze bedrijfsvoering aan de hand van een aantal thema's. Onze bedrijfsvoering is erop gericht dat we gestelde doelen bereiken tegen reële kosten. In het voorgaande programma Organisatie en Financiën zijn hierover ook een aantal doelstellingen op geformuleerd.

5.2 Doorontwikkeling van de organisatie

Door het college van B&W is met het vaststellen van de ontwikkelagenda voor de komende jaren een bestuurlijke richting bepaald. In de ontwikkelagenda zijn ambities opgenomen die om organisatorische doorvertaling vragen.
Vanuit de ontwikkelagenda komt een nadrukkelijkere behoefte naar voren om integraal te gaan samenwerken met aansturing om de opgaven heen. Dit vraagt om een flexibelere manier van organiseren waarbij opgaven en mensen centraal staan, maar ook om een organisatie waar dienstverlening, communicatie en participatie hoog in het vaandel staan. Met een blik van buiten naar binnen, vanuit het bewustzijn dat we er voor inwoners zijn.

Uit de interne evaluatie van het concernplan 2021-2022 komen meerdere van deze ontwikkelpunten ook naar voren.

Na het zomerreces is de directie met de teamleiders een traject opgestart om hier vorm aan te geven en de organisatie hierop door te ontwikkelen. De verwachting is dat er 2 jaar voor nodig is om dit af te ronden, met dien verstande dat dit geen leidend beginsel is.

5.3 Formatie

Begin 2023 is akkoord gegeven op de Ontwikkelagenda Nijkerk. Dit betekent dat de formatie is uitgebreid en we met elkaar een forse wervingsinspanning hebben geleverd voor de Ontwikkelagenda. Dat geldt ook voor de bestaande vacatures.
Hiervoor is door HRM en recruitment een wervingsplan opgesteld. Recruitment van nieuwe collega's is geïntensiveerd met onder andere campagnes, het uitbreiden en verbeteren van onze zichtbaarheid op sociale mediakanalen en het aanboren van het eigen netwerk.
De arbeidsmarkt blijft, ook de komende jaren, onverminderd krap en zal veel inzet blijven vragen. Dit geldt zowel voor (tijdelijke) vacatures als voor inhuurkrachten. Een goede on-boarding van nieuwe collega's en het 'binden en boeien' van onze medewerkers zijn daardoor hoofdthema's geworden voor onze organisatie om te kunnen voldoen aan de gemeentelijk opgaven.

Formatie per 31-12-2023 (afgerond)	
Vastgesteld in formatieplan	340
Waarvan tijdelijk	20
Waarvan structureel	320
Aantal openstaande vacatures	13
Formatie Griffie	3

5.4 Intergemeentelijke samenwerking bedrijfsvoering (BLNP)

Sinds 1 januari 2017 werken de gemeente Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten samen op het gebied van bedrijfsvoering. De samenwerking (via een Regeling Zonder Meer) is aangegaan omdat er voordelen en resultaten kunnen worden behaald op de zogenaamde 4 K's:

- Een betere kwaliteit van dienstverlening.
- Een minder kwetsbare positie bij een toenemend takenpakket en de eisen die daaraan gesteld worden.
- Een kostenbesparing door gezamenlijke inkoop, standaardisatie en harmonisatie van werkzaamheden.
- Een grotere kans voor het personeel in (door)ontwikkeling en breedte en diepte in het takenpakket.

De samenwerking tussen de bedrijfsvoeringsonderdelen heeft de laatste jaren resultaten opgeleverd op de 4 K's (betere kwaliteit, lagere kosten, minder kwetsbaarheid en meer kansen) en daarmee bijgedragen aan de beoogde strategische doelstelling om elkaar te versterken. Echter, met de bestaande regeling zijn er ook knelpunten op het gebied van de AVG en fiscaliteit. Daarnaast is de vraag hoe BLNP het meest optimaal op lokale behoeften en dienstverlening kan inspelen. Uitgangspunt is dat de samenwerkingspartners gezamenlijk een kwalitatief goed proces doorlopen, waarin knelpunten worden uitgediept en oplossingen voor de lange termijn worden gezocht.

De BLNP-samenwerking vindt plaats op de volgende taakvelden:

Financiën
In het jaar 2023 is de focus voor het taakveld financiën vooral gelegen op het harmoniseren van processen en het blijven zoeken naar verbinding en gebieden waarop we binnen het domein Financiën kunnen samenwerken. Door een wisseling van het Hoofd Financiën heeft het team een aantal maanden zonder direct leidinggevende gezeten. De opstart en voortgang van het jaarplan heeft daardoor even stilgestaan. In mei 2023 is er een opvolger begonnen die het totaal weer heeft opgepakt en werkt aan de basis op orde vanuit het vastgestelde jaarplan.

De voortgang van het jaarplan wordt bewaakt in het kernteam Financiën en het Bedrijfsvoeringsoverleg (BVO).

Als we terugkijken op 2023 hebben we veel voor elkaar gekregen.

- Vanuit Interne Controle heeft afgelopen jaar in het teken gestaan van een belangrijk thema: de pilot rechtmatigheidsverantwoording. Deze pilot hebben we met succes afgerond en door deze pilot hebben we gezamenlijk o.a. een normenkader, beleid voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O), nota rechtmatigheid en een controleplan opgesteld, die bestuurlijk ook zijn vastgesteld.
- De teams van crediteuren en debiteuren zitten tweewekelijks fysiek bij elkaar in Leusden en zijn druk bezig met de harmonisatie van de processen. Afgelopen maanden is begonnen met een nieuw systeem om facturen in te lezen.
- De werkgroep fiscaliteit heeft zich de laatste maanden, naast de reguliere zaken, beziggehouden met BLNP-brede fiscale workshops. Om de kennis en bewustwording te vergroten worden er in juni en september van dit jaar workshops gegeven.
- Een andere belangrijke ontwikkeling is de samenwerking op het gebied van de jaarrekening en controle. Voorafgaand aan de interimcontrole is met de accountant en de BLNP-gemeenten gekeken naar uitdagingen en onderwerpen die we gezamenlijk binnen BLNP kunnen oppakken. Hetzelfde geldt voor de uitkomsten van de management-letters: wat kunnen we hierin gezamenlijk doen?

Kortom, er zijn mooie stappen gezet. Dat betekent niet dat we er al zijn. Er zijn nog voldoende aandachtspunten en onderwerpen waar we mee aan de gang kunnen en soms zelfs moeten.

ICT

In technische zin staat ons vakgebied nooit stil en zijn er voortdurend nieuwe ontwikkelingen. Het is van groot belang steeds oog te blijven houden voor de digitale vaardigheid en weerbaarheid. De gegevens en de informatie waarover wij beschikken zijn interessant voor de buitenwereld. Cybercriminelen zijn er iedere dag op gericht om onze digitale processen te belemmeren en te blokkeren. Daarom is de bescherming van persoonsgegevens een blijvende een hoge prioriteit.

Onze primaire verantwoordelijkheid is ervoor te zorgen dat de dienstverlening naar onze inwoners mogelijk is. Daarnaast zorgen we ervoor dat de medewerkers hun werk goed kunnen doen met de middelen die we hen aanreiken. Met de inzet van steeds meer digitale middelen vraag dit van de medewerkers goede digitale vaardigheden. Training, voorlichting en learning by doing zijn belangrijke instrumenten die hierbij helpen.

Naast de projecten die in het samenwerkingsverband BLNP spelen, hebben we te maken met lokale initiatieven. Zo speelt in Nijkerk al enige jaren de voorbereiding van de aanstaande verhuizing, die in 2024 gerealiseerd gaat worden. Voor ICT betekent dit dat bijvoorbeeld het besluit is genomen dat onze netwerkdiensten gaan uitbesteden. Ook zijn er flinke impulsen gegeven aan het samenwerkingsplatform.

In 2023 is gestart met de ontwikkeling van de i-visie, die in 2024 zal worden vastgesteld. Zeven strategische thema's schetsen de richting voor de komende jaren. Na het vaststellen zullen uitvoeringsplannen worden opgesteld, zodat er een solide projectportfolio ontstaat.

In de BLNP-samenwerking heeft verder aandacht gekregen:

- Het successievelijk op afstand zetten van het applicatielandschap is de komende jaren een terugkomend aandachtspunt. De applicaties worden niet vanuit het eigen serverpark maar rechtstreeks vanuit de leverancier beschikbaar gesteld.
- Het aanbieden van een flexibele en hybride werkplek. In 2023 zijn daar weer stappen in gezet en successievelijk zijn we aan het toegroeien naar een flexibele BLNP werkplek.
- De ontwikkeling naar een gezamenlijke BLNP servicedesk. In 2023 is het project gestart, per 1 februari 2024 is deze servicedesk van start gegaan om de bereikbaarheid te verbeteren.
- Er is bij leveranciers een uitvraag gedaan te komen tot een (1) uniforme digitale samenwerkingsomgeving. Het implementatietraject krijgt in 2024 zijn beslag.
- Met het BLNP-team is nagedacht over een verdere doorontwikkeling van de BLNP ICT/IV-organisatie. In 2024 zal dat verder zijn beslag krijgen.

HRM

Het jaar 2023 stond in het teken van verder intensiveren en professionaliseren van de BLNP-samenwerking, zowel op het gebied van HRM-(beleids)advisering als personeels- en salarisadministratie.

- Het verder op orde krijgen (voornamelijk harmoniseren) van 'de basisprocessen' en daarbij het optimaal benutten van de mogelijkheden van ons HR-systeem Youforce blijft belangrijk. In 2023 is er in het project betreffende de optimalisatie van Youforce (HRM-software) verdere voortgang geboekt. Naast noodzakelijke nieuwe functionaliteit als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving zijn er diverse HRM-processen geoptimaliseerd en gedigitaliseerd (denk aan managementrapportages, verlofproces, koppeling met de arbodienst, optimalisatie van de vacaturemodule, etc.).
- Naast de dagelijkse dienstverlening zijn we bezig geweest om ons HRM-beleid en HRM-instrumenten verder te professionaliseren. We hebben resultaat bereikt op het gebied van verzuimbegeleiding, het werving- en selectieproces/employer branding, functiebeschrijvingen, inhuur extern personeel en onboarding van nieuw personeel.
- BLNP-HRM-Jaarplan: begin 2023 zijn er met de vier gemeenten, net als eerdere jaren, prioritaire thema's voor het komende jaar vastgesteld. Het jaar 2024 zal in het teken staan van een definitief besluit over een geharmoniseerd arbeidsvoorwaardenpakket, een gezamenlijke functiewaarderingsmethodiek, efficiëntere administratieve processen en betere

beschikbaarheid van HR-(management)informatie. Andere gezamenlijk op te pakken thema's zijn sterk afhankelijk van de richting en inrichting van het samenwerkingsverband.

Juridisch

Juridische Zaken stond 2023 in het teken van een verdere bestendiging en professionalisering van de al ingeslagen weg; de successen behouden die zijn geboekt en daar verder op bouwen. Dit is terug te zien in o.a. de volgende punten:

- Mooie ontwikkelingen in de beoogde specialisatie en zichtbaarheid/vindbaarheid van onze medewerkers; een aantal teamleden heeft met succes specialisatie-opleidingen gevolgd. Ook een aantal (relatief) nieuwe taken, zoals bijvoorbeeld de werkzaamheden omtrent de borging en uitvoering van de Woo, zijn het afgelopen jaar goed belegd in het team JZ. Daarnaast heeft 2023 laten zien dat collega's uit de gemeenten steeds beter de weg weten te vinden naar Topdesk, om via die weg hun hulpverzoeken bij JZ binnen te schieten. Er kan nog winst worden geboekt in de follow up hiervan (met name de termijn).
- Verder is in 2023 blijvend en terugkerend aandacht gevraagd voor het belang van een duidelijke scheiding tussen eerstelijns en tweedelijns werkzaamheden bij team JZ en de rol die de individuele gemeenten daarin ook moeten nemen. Gedurende het jaar is hier in werk- en managementoverleggen aandacht voor gevraagd. Verdere gesprekken hierover vinden plaats in het kader van de doorontwikkeling van BLNP.
- Juridische Kwaliteitszorg heeft een stijgend aantal inschrijvingen ontvangen van deelnemers aan het aanbod van de JZ Academy. Een hoger aantal dan in het jaarplan 2023 op is ingezet. Dit zorgt er echter ook voor dat in de toekomst de inzet van medewerkers binnen Juridisch Kwaliteitszorg vergroot moet worden.

Informatieveiligheid

Ontwikkelingen

In de hedendaagse gedigitaliseerde wereld vormen cyberdreigingen een groeiend risico voor individuen, bedrijven en overheden. Van alledaagse aanvallen zoals phishing tot geavanceerde aanvallen van statelijke actoren; de digitale ruimte is een speelveld geworden voor diverse bedreigingen.
Deze variëren van de bescherming van persoonlijke gegevens tot nationale veiligheid en kritieke infrastructuur. De dynamiek van cyberdreigingen vereist voortdurende aanpassingen in beveiligingsmaatregelen en beleidsinitiatieven om de veranderende tactieken van kwaadwillende actoren bij te houden. Het begrijpen van deze complexiteit is essentieel om effectieve strategieën te ontwikkelen en digitale veiligheid te waarborgen.

Cyberdreigingen kunnen variëren van alledaagse aanvallen zoals phishing en malware tot geavanceerde en gecoördineerde aanvallen van statelijke actoren. Deze dreigingen hebben niet alleen betrekking op de bescherming van persoonlijke gegevens, maar ook op nationale veiligheid, economische stabiliteit en kritieke infrastructuur. Het dynamische karakter van cyberdreigingen vereist voortdurende aanpassingen van beveiligingsmaatregelen en beleidsinitiatieven om gelijke trend te houden met de veranderende tactieken van kwaadwillende actoren.

Beleid en doelstellingen

Vanaf 2020 geldt de BIO (Baseline Informatiebeveiliging voor de Overheid) als normenkader voor informatieveiligheid voor de Nederlandse overheid. Het doel is op termijn te voldoen aan alle normen van de BIO. Informatieveiligheidsbeleid is gebaseerd op risicomanagement. Door periodieke risicoanalyses wordt in beeld gebracht waar op dat moment de grootste dreigingen en risico's liggen. De uitkomsten van deze analyses vormen de input voor het planmatig implementeren van verbetermaatregelen. Daarnaast wordt hiermee voldaan aan de doelstellingen en verplichtingen die vanuit diverse audits worden opgelegd.

Activiteiten en beheersmaatregelen

De gemeente richt zich of heeft zich gericht op de implementatie van een aantal beheersmaatregelen die volgen uit de Baseline Informatieveiligheid voor de Overheid (BIO) en worden benoemd in jaarplannen.

- Een aanbesteding is gestart voor de verwerving van een Information Security Management System (ISMS). Dit systeem dient ter ondersteuning van de CISO's en Privacy Officers bij hun werk en stelt hen in staat de status van maatregelen met betrekking tot de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) effectiever te monitoren binnen de vier gemeenten.
- Het verhogen van onze digitale weerbaarheid door middel van zowel technische als organisatorische maatregelen.
  - Waaronder een nieuw e-learning pakket op het gebied van informatieveiligheid en privacy met daarin een vaste cycli phishingtesten om het bewustzijn van de medewerkers te monitoren.
- Start gemaakt met een analyse van de impact van de nieuwe NIS2-regelgeving voor de vier gemeenten. NIS2 betekent een wettelijke verplichting voor gemeenten om passende en evenredige maatregelen te nemen om cyberbeveiligingsrisico's te beheersen.
- Jaarlijkse pentest (en eventuele kwetsbaarheden verholpen) gericht op onze kantoorautomatisering.

Resultaten zelfevaluatie ENSIA

DigiD	Suwinet	BAG	BGT	BRO
				

Elk jaar leggen gemeenten verantwoording af over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen.
Dit gebeurt volgens de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Deze verplichte zelfevaluatie is gebaseerd op het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).
De gemeente Nijkerk maakt gebruik van de informatiesystemen DigiD, Suwinet, Bag, BGT en BRO en hiervoor zijn in 2023 de verplichte zelfevaluaties uitgevoerd.
Het college geeft met de ENSIA-collegeverklaring aan in hoeverre aan de beveiligingsnormen voor het gebruik van DigiD en Suwinet wordt voldaan. De collegeverklaring wordt inclusief bijlagen bij het jaarverslag aangeboden aan de raad.
Daarnaast legt het college in een aparte rapportage verantwoording af over de kwaliteit van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Het resultaat van de zelfevaluatie 2023 is dat de gemeente Nijkerk aan de meeste normen voldoet.

Datalekken
In 2023 heeft de gemeentelijke organisatie 8 datalekken ervaren, die conform de wetgeving zijn gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).
Deze incidenten omvatten: 3 gevallen van onbedoelde documenten achterlaten, 1 incident van onjuiste inzage in een intern systeem, 3 situaties van onjuiste e-mail- en/of gegevensuitwisseling, 1 voorval van onbedoelde gegevensuitwisseling met een externe leverancier.

5.5 Planning en control

Op het vlak van Planning en Control is 2023 een bijzonder jaar. Het oordeel over de rechtmatigheid verschuift namelijk van de accountant naar het college. Sinds 2020 hebben wij ons hierop, ook in samenwerking met de externe accountant, voorbereid. Dit heeft erin geresulteerd dat in de jaarrekening 2022 vooruitlopend op de invoering in 2023, voor het eerst, een pilot-rechtsmatigheidsverantwoording is opgenomen.

De interne en externe ontwikkelingen waarmee de gemeente Nijkerk te maken heeft, vragen om een organisatie die in staat is flexibel te anticiperen, met als doel om kansen en bedreigen tijdig te signaleren en hierop in termen van (bij)sturing alert te reageren. Ook zien wij dat, zowel maatschappelijk als ook wettelijk, de eisen aan de informatievoorziening en -bewaking steeds strenger worden. Voor interne beheersing van de organisatie vraagt dit om een betrouwbare P&C-cyclus waarin de verschillende documenten (begroting, bestuursrapportages en jaarrekening) op elkaar zijn afgestemd.

In 2023 zijn wij gestart met de doorontwikkeling van de P&C documenten. De begroting 2024 en de tweede bestuursrapportage 2023 hebben een andere opzet gekregen dan voorheen. In 2024 wordt dit proces verder doorgezet, zodat er enerzijds een betere aansluiting is tussen de P&C documenten onderling en anderzijds het inzicht en de leesbaarheid toeneemt.

5.6 Nieuwe huisvesting

In januari 2023 is er begonnen met de verbouw van het pand aan de Van ’t Hoffstraat (voormalige Rabobank) tot gemeentehuis.

De sloop en voorbereiding van de bouw verliep voorspoedig, echter kwamen er enkele zaken op het gebied van brandbeveiliging naar boven die nader onderzocht moesten worden. Dit onderzoek heeft enige vertraging veroorzaakt. Hierdoor is de planning opgeschoven van oplevering van februari 2024 naar mei 2024 en ingebruikname naar juli/augustus 2024.

Mede ingegeven door de onzekerheid van de energiemarkt heeft de raad in 2023 besloten het nieuwe gemeentehuis verder te verduurzamen. De genomen maatregelen zijn de aanwezige gasketels voor de bijverwarming vervangen voor luchtwaterpompen en het dak beter isoleren. Deze aanpassingen zijn naadloos in het bouwproces geïntegreerd.

Net voor het zomerreces is de staalconstructie en de glazen wand van de raadzaal geplaatst. Een voor iedereen duidelijk zichtbare verandering, waarmee het gebouw echt tot gemeentehuis wordt getransformeerd.

De gemeente heeft in september een aanvraag gedaan voor de Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed-subsidie. Een aanvraag waarvoor we zijn ingeloot maar in 2023 nog geen definitieve toekenning hebben mogen ontvangen. De verwachting is dat hier in het eerste kwartaal 2024 duidelijkheid over komt.
De Rabobank heeft in november 2023 aangegeven geen gebruik te maken van de verlengingsclausule in het huurcontract. Dit betekent dat de ruimte waar zij nu gevestigd zijn per 1 augustus 2024 vrijkomt. De gemeente is aan het afwegen hoe met deze vrijgekomen ruimte om te gaan.

Naast het project van bouw en verbouw is er een start gemaakt met het voorbereiden van de organisatie voor de verhuizing en wordt er gekeken hoe om te gaan met de tijdelijke leegstand van het huidige gemeentehuis.

5.7 Dienstverlening

De klant staat centraal bij onze dienstverlening. Onze houding hierbij is vriendelijk en bereikbaar, we denken vanuit de klant, zijn efficiënt, begrijpelijk en duidelijk. Gastvrijheid ('hospitality') is wat doorklinkt in ons contact met de inwoner. Elke medewerker is aanspreekbaar op zijn of haar dienstverlening.

Vanuit ons dienstverleningsconcept zijn we gestart met het project servicecentrum. In dit servicecentrum worden de eenvoudige en snelle producten en diensten afgehandeld. Daarbij worden alle binnenkomende eenvoudige vragen via mail, balie en telefoon afgehandeld. De klant staat centraal en krijgt hetzelfde antwoord ongeacht via welk kanaal deze gesteld wordt (omnichannel). Er wordt gewerkt aan de 2e fase van omnichannel waarin bijvoorbeeld systemen beter op elkaar worden aangesloten. Ook worden de klantcontacten geregistreerd, zodat we de opvolging van die contacten kunnen volgen en een volledig klantbeeld wordt gecreëerd.

Vanuit ons dienstverleningsconcept verbeteren we de kwaliteit van onze dienstverlening. Monitoring is in ontwikkeling, waardoor we goed inzicht kunnen krijgen om zo ook te kunnen sturen op afhandeltermijnen.

5.8 Wet Open Overheid

Algemeen
De Wet open overheid (Woo) is een van de nieuwe wettelijke kaders die invloed uitoefent op het gemeentelijke informatiespeelveld. De wet kent grofweg twee doelen, te weten het openbaar maken van informatie waarmee een transparantere organisatie ontstaat en daarnaast streven naar een digitale en duurzame informatiehuishouding, ofwel de basis beter op orde brengen. Uiteindelijk moet de wet ervoor zorgen dat de overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

Plaatselijke uitvoering
In het algemeen kan gesteld worden dat de impact van de Woo op overheidsorganisaties hoog is. Het richt zich niet slechts op de systemen en informatie, maar o.a. ook op de processen in de organisatie, de besturing van de organisatie en de bereidwilligheid van de medewerkers om mee te gaan in deze beweging. Dit betekent dat een integrale benadering voor de implementatie van de Woo binnen gemeente Nijkerk noodzakelijk was.

Vanaf 1 mei 2022 is de wet in werking getreden en heeft de gemeente Nijkerk het volgende geregeld:
- Een contactpersoon aangewezen om vragen van inwoners te beantwoorden.
- De bepalingen over openbaarmaking op verzoek: voortaan moeten onder meer ook documenten met persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren in geanonimiseerde vorm betrokken worden. Ook moet een Woo-verzoek (voorheen WOB-verzoek) elektronisch kunnen worden ingediend.
- Is er gestart met het treffen van maatregelen om de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten te borgen als randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid. Dit is een project van meerdere jaren.
- Bereidt zich voor op de inspanningsverplichting om informatie over beleid actief openbaar te maken (art. 3.1 Woo, oude art. 8 WOB).

De actieve openbaarmaking (11 categorieën) treedt nog niet inwerking. De datum van inwerkingtreding wordt per categorie per koninklijk besluit bekendgemaakt.

Samenwerking
In het samenwerkingsverband BLNP is een Woo kartrekkersgroep gevormd die in gezamenlijk overleg zoekt in welke mate er samenwerking kan zijn t.a.v. de uitvoering van de Woo.

Informatiehuishouding
De Woo biedt een kans om de informatiehuishouding te verbeteren. Het nastreven van een visie is essentieel voor een integrale implementatie van de Woo. In 2020 is een aanbevelingsrapport gemaakt over het zaakgericht werken. De aanbevelingen worden op dit moment opgepakt om de visie en het beleid verder te ontwikkelen. In het 'Besluit informatiebeheer 2017' is een begin gemaakt. De visie met betrekking tot Omnichannel en het Servicecentrum is in voorjaar 2022 vastgesteld door de directie. De visie met betrekking tot de Woo sluit hier naadloos op aan en wordt hierin meegenomen.

Woo-verzoeken in gemeente Nijkerk in cijfers
In 2023 zijn 57 Woo-verzoeken ingediend waarvan er 47 zijn gehonoreerd a.d.h.v. de wettelijke normen. 95 % van de verzoeken is tijdig afgehandeld. Er zijn 3 verzoeken niet op tijd afgehandeld. Een aantal verzoeken staat nog open in afwachting van het zoeken naar een gezamenlijke oplossing.

Er zijn 7 Woo-verzoeken afgewezen, onder meer omdat de informatie niet beschikbaar was of vanwege weigeringsgronden zoals benoemd in de Woo.

5.9 Rechtmatigheidsverantwoording

De tekst volgt zodra de gegevens beschikbaar zijn.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

De gemeente Nijkerk wil haar doelstellingen optimaal realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen gemeentelijke kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waarvoor het, uit praktisch en bestuurlijk oogpunt, beter is met derden samen te werken. Dit kunnen andere overheden zijn (met name gemeenten en provincies), maar soms ook niet-overheden.

Wanneer een dergelijke samenwerking aan een aantal criteria voldoet, is er sprake van een verbonden partij. Het aangaan van banden met deze verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Nijkerk is met haar verbonden partijen actief in meerdere regio's en provincies.

Deze paragraaf geeft het wettelijk kader en de visie op de verbonden partijen weer en toont een overzicht van de bestaande verbonden partijen. In verband met een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn de beleidsvoornemens van de verbonden partijen niet vermeld in deze paragraaf, maar opgenomen in de programma's (samenvoeging van de gemeentelijke beleidsdoelen en de doelen van de verbonden partijen).

6.2 Wettelijk kader

Een verbonden partij is volgens het BBV een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder financieel belang wordt verstaan een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder bestuurlijk belang wordt zeggenschap verstaan, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:

1. **Publiekrechtelijk:** het aangaan van samenwerkingsvormen in de publiekrechtelijke sfeer is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester 'afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft' een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten, is er vooraf toestemming nodig van de gemeenteraad. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd, dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon (een openbaar lichaam) in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;

2. **Privaatrechtelijk:** Sinds 2002 is het in de Gemeentewet zo geregeld dat het college beslissingsbevoegd is tot het aangaan van privaatrechtelijke verplichtingen. Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke 'verbonden partijen' zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Wel voorziet artikel 160 van de Gemeentewet in een verplichte toezending van het ontwerpbesluit aan de raad en is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

Ontwerpbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Door deze wijziging zijn de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen te versterken, aangepast en uitgebreid. Ook is de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen zo'n samenwerkingsverband vergroot.

Gemeenschappelijke regelingen (GR'en) hebben tot 1 juli 2024 de tijd om de wetswijziging te implementeren en de regelingen aan te passen.

De Wgr verplicht besturen van gemeenschappelijke regelingen om hun ontwerpbegroting ten minste 12 weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden of voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld toe te zenden aan de raden van de betreffende gemeenten. Dat geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen, ook al betreft de samenwerking uitsluitend college- of burgemeestersbevoegdheden. De raden hebben de gelegenheid om bij het dagelijks bestuur, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zienswijzen in te dienen over de ontwerpbegroting. Deze besturen zorgen ervoor dat de ingediende zienswijzen aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

De kaders voor de ontwerpbegroting moeten op grond van de Wgr samen met de voorlopige jaarrekening vóór 30 april aan de raden worden gezonden. In een aantal reeds gewijzigde gemeenschappelijke regelingen is vastgelegd dat de kaders voor de ontwerpbegroting al eerder aan de raden moeten worden toegezonden.

Het overzicht in § 6.4 geeft onder meer de bestaande gemeenschappelijke regelingen van de gemeente weer en per gemeenschappelijke regeling welk bestuursorgaan bevoegd is.

6.3 Visie op en beleidsvoornemens over verbonden partijen

Om te beoordelen of aan verbonden partijen wordt deelgenomen, heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan. In dat geval geldt als extra criterium dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet, of slechts zeer moeilijk, mogelijk is.

De beoordeling of onze gemeente blijft deelnemen, aan welke vorm van samenwerking dan ook, is een continu proces. Telkens wanneer de gelegenheid zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria, of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.4 Lijst van verbonden partijen

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn deelnemer in de verbonden partijen die hieronder staan weergegeven, in overeenstemming met het BBV onderverdeeld in de volgende typen verbonden partijen:

1. Gemeenschappelijke regelingen; 2. Vennootschappen en coöperaties; 3. Stichtingen en verenigingen; en 4. Overige verbonden partijen.

Het nieuwe BBV en de bijlage verbonden partijen
Op basis van het nieuwe BBV is de gemeente verplicht om het onderstaande model te vullen. Van enkele marktpartijen waren de jaarstukken 2023 nog niet ontvangen bij het samenstellen van dit document.

1 Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), gevestigd te Arnhem				
Type	Gemeenschappelijke regeling			
Openbaar belang	Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid			
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema en wethouder A.M.W. Rohen			
Financieel belang	GGD	Omvang	€ 809.000	
	JGZ	Omvang	€ 653.000	
	RVP/Meningokok.	Omvang	€ 123.000	
	BRW	Omvang	€ 2.545.000	
	Bevolkingszorg	Omvang	€ 45.000	
Omvang	*per:*		*1-1-2023*	*31-12-2023*
	Eigen vermogen		€ 8.513.000	€ 9.309.000
	Vreemd vermogen		€ 20.263.000	€ 21.162.000
Resultaat 2023	€ 1,7 miljoen (via resultaatsbestemming)			
Beleidsmatige risico's	-			

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van afvalverwerking		
Vertegenwoordiging	Wethouder C.J. Windhouwer (lid van algemeen bestuur)		
Financieel belang	Omvang	€ 7.000	
Omvang	*per:*	*1-1-2023*	*31-12-2023*
	Eigen vermogen	€ 114.000	€ 127.000
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0*)
Resultaat 2023	€ 13.000 toe te voegen aan de algemene reserve		
Beleidsmatige risico's	Per 2019 zijn de aandelen ARN verkocht. Voortzetting van de Regio samenwerking op afvalgebied in welke vorm en voor welk doel is onderwerp van onderzoek. De kosten van Regio De Vallei voor 2023 kwamen voort uit de volgende activiteiten: archiefkosten, beleidsadvies en ondersteuning financiële processen (deze drie posten worden ingekocht bij de gemeente Ede) en ondersteuning van de besluitvormingsprocessen (zoals AO's, DB- en AB-vergaderingen) en de P&C-cyclus (ingekocht via Regio Foodvalley) en accountantscontrole.		

3. Regio Foodvalley, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit		
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema (lid algemeen bestuur), raadsleden H.J. Bokkers en J.J Lok (leden van de Regiocommissie) plaatsvervangende leden: S. Ooijevaar en T. van Valkenhoef		
Financieel belang	Inwonersbijdrage excl. werkprogramma's Strategische agenda Mobiliteitsfonds	€ 221.000 € 223.000 € 47.000	
Omvang	*per:*	*1-1-2023*	*31-12-2023*
	Eigen vermogen	€ 3.456.000	€ 4.104.000
	Vreemd vermogen	€ 2.706.000	€ 21.745.000
Resultaat 2023	€ 272.000 positief		
Beleidsmatige risico's	De Valleihopper (vraagafhankelijk vervoer wordt gecoördineerd vanuit de centrumgemeente Barneveld, het leerlingenvervoer coördineren we zelf als Nijkerk)		

4. Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus, gevestigd te Zwolle			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Belastingheffing van aantal gemeentelijke belastingen		
Vertegenwoordiging	Wethouder A.M.W. Rohen (lid algemeen bestuur)		
Financieel belang	Omvang 807.000 (waarvan € 55.000 terug te vorderen btw)		
Omvang	*per:*	*1-1-2023*	*31-12-2023*
	Eigen vermogen	€ 2.207.000	€ 2.570.000
	Vreemd vermogen	€ 5.848.000	€ 4.561.000
Resultaat 2023	€ 31.000		
Beleidsmatige risico's	Het jaarresultaat wordt jaarlijks uitgekeerd aan de partners		

5. Omgevingsdienst De Vallei			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht		
Vertegenwoordiging	Wethouder E. Heutink-Wenderich (lid algemeen bestuur)		
Financieel belang	Omvang € 2.709.000		
Omvang	*per:*	*1-1-2023*	*31-12-2023*
	Eigen vermogen	€ 407.000	€ 520.000
	Vreemd vermogen	€ 2.390.000	€ 2.812.000
Resultaat 2023	€ 96.000 positief aandeel Nijkerk		
Beleidsmatige risico's	-		

2 Vennootschappen en coöperaties

6. Leisurelands B.V. (voorheen RGV Holding B.V.)			
Type	Besloten vennootschap		
Openbaar belang	Bevorderen recreatie		
Vertegenwoordiging	Wethouder M. Broekman-van der Pers (lid aandeelhoudersvergadering)		
Financieel belang	Aandeelhouder		
Omvang	*per:*	*1-1-2023*	*31-12-2023*
	Eigen vermogen	€ *)	€ *)
	Vreemd vermogen	€ *)	€*)
Resultaat 2023	€ 0		
Beleidsmatige risico's	Het jaarlijkse exploitatietekort wordt gedekt uit de reserve.		

* vennootschappen en coöperaties

7. ParkeerService U.A.			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van het parkeermanagement		
Vertegenwoordiging	Wethouder C.J. Windhouwer		
Financieel belang	€ 170.786		
Omvang	per:	1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
Resultaat 2023	€ 0		
Beleidsmatige risico's			

8. Gastvrije Randmeren			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming binnen het gebied Randmeren.		
Vertegenwoordiging	Wethouder M. Broekman		
Financieel belang	€ 10.000 (2 stemmen)		
Omvang	*per*	*1-1-2023*	*31-12-2023*
	Eigen vermogen	€ *)	€ *)
	Vreemd vermogen	€ *)	€ *)
Resultaat 2023	€ *)		
Beleidsmatige risico's	Op basis van een nieuwe evenredige kostenverdeling stijgen de indirecte kosten van de partners die minder producten afnemen sinds de begroting 2019.		

*) niet beschikbaar

3 Stichtingen en verenigingen

Geen

4 Overige verbonden partijen

Geen

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de toelichting op het BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting (§ 7.2);
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (§ 7.2);
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie (§ 7.4);
- een onderbouwing van de geraamde winstneming (§ 7.5);
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken (§ 7.7).

Aanvullend wordt ook ingegaan op:

- MeerjarenPrognose Grondbedrijf 2024 (§ 7.3);
- Afdrachten bovenwijkse voorzieningen (§ 7.6).

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

In de Nota Grondbeleid 2013 (raadsbesluit maart 2013) is de doelstelling als volgt omschreven:

"Het beleid dat zich richt op een efficiënte en effectieve inzet van financiële, fiscale en juridische middelen op de grondmarkt, om direct en indirect bij te dragen aan het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals opgenomen in de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030. Het grondbeleidsinstrumentarium wordt zo ingezet dat de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen volgens planning kunnen worden gerealiseerd en financieel haalbaar zijn."

De gemeente Nijkerk heeft in de Nota Grondbeleid 2013 gekozen voor een transparant en eenduidig grondbeleid dat strategisch en compact is:

- Bij al verworven grondposities voert de gemeente een actief grondbeleid dat gericht is op het uitgeven van grond en om regie te nemen wanneer dat kan en/of nodig is;
- De gemeente voert een faciliterend grondbeleid wanneer initiatief van de markt komt en regie niet nodig is of niet gevoerd kan worden, onder meer omdat de gemeente geen of een geringe grondpositie heeft.

Als resultaat van de in het verleden gevoerde actieve grondpolitiek beschikt de gemeente Nijkerk over een voorraad aan bouwgronden in exploitatie en strategische gronden. Voor het kunnen blijven realiseren van alle ambities op het gebied van onder meer wonen, economie en duurzaamheid kan worden overwogen dat de gemeente in de toekomst bij bepaalde ontwikkelingen (weer) overgaat tot (strategische) verwerving van gronden, zoals in 2022 voor de Stadshaven Nijkerk is besloten. Het beleid hieromtrent wordt momenteel uitgewerkt in een nieuwe nota grondbeleid met afwegingskader. Naar verwachting wordt deze nota in de eerste helft van 2024 ter vaststelling aangeboden.

Het terughoudende beleid ten aanzien van grondaankopen in de afgelopen jaren heeft tot gevolg dat vaak op andere wijze moet worden gehandeld in de gevallen dat ook particulieren grond in eigendom hebben binnen een exploitatiegebied. Hierbij wordt getracht om met de grondeigenaren een anterieure overeenkomst te sluiten om het wettelijk verplichte kostenverhaal zeker te stellen. Indien dit niet (tijdig) lukt, heeft de gemeente het opnemen van kostenverhaalregels in het omgevingsplan als stok achter de deur. In de praktijk zal dit naar verwachting niet of zelden voorkomen.

7.3 MeerjarenPrognose Grondbedrijf 2023

De MeerjarenPrognose Grondbedrijf (MPG) wordt tweemaal per jaar opgesteld. De jaarlijks verplichte herziening wordt aangeboden bij de jaarrekening. Daarnaast biedt de gemeente Nijkerk met de MPG een tussentijds inzicht bij de Programmabegroting. In de MPG wordt de gemeenteraad (vertrouwelijk) geïnformeerd over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties en voorraad aan strategische gronden. Naast de MPG kan eventuele kaderstelling over grondexploitatieprojecten plaatsvinden in de kadernota, bestuursrapportages of in afzonderlijke projectbesluiten. In de MPG wordt uitgebreid geïnformeerd over de belangrijke ontwikkelingen en worden eventuele beslispunten voorgelegd. Om die reden is ervoor gekozen om de paragraaf grondbeleid beknopt te houden.

7.4 Actuele prognose grondexploitaties

De grondexploitaties zijn voor het laatst herzien bij de MPG 2024. Hierbij was onder meer sprake van de aanpassing van budgetten (op basis van actuele inzichten) en uitgiftetempo (op basis van marktontwikkelingen). In onderstaande tabel is de voorziene einddatum per project aangegeven, alsook de verwachte eindwaarde en netto contante waarde per 1 januari 2024. Op portefeuilleniveau is sprake van een positief resultaat van afgerond € 7,9 miljoen op netto contante waarde. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen actieve grondexploitaties (GREX) en faciliterende exploitaties (FAC).

Tabel 7.4.1 Overzicht van grondexploitatieresultaten

Resultaten	Type	Einddatum	Eindwaarde	Netto contante waarde
Nijkerkerveen				
- deelplan 3 (actieve grondexploitatie)	GREX	31-12-2029	2.239.000	1.988.000
- deelplan 3 (faciliterende exploitatie)	FAC	31-12-2029	-163.000	-145.000
Nautenaseweg	GREX	31-12-2025	1.860.000	1.788.000
Arkerpoort	GREX	31-12-2025	294.000	277.000
De Flier*	GREX	31-12-2033	8.439.000	6.923.000
Spoorkamp fase 1 + locatie zwembad	GREX	31-12-2033	1.061.000	870.000
Stadshaven Nijkerk	GREX	31-12-2032	-6.445.000	-5.393.000
Doornsteeg				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2029	2.501.000	2.221.000
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2029	-677.000	-601.000
Totaal				**7.928.000**

[1] In overeenstemming met het BBV moet voor de waardering van een grondexploitatie worden uitgegaan van een maximale looptijd van 10 jaar. Om die reden is voor grondexploitatie De Flier de eindwaarde bepaald per 31-12-2033. De feitelijk voorziene einddatum is echter 31-12-2034 met een eindwaarde van € 7.970.641.

(Verlies)voorzieningen

Conform het BBV dient de gemeente een verliesvoorziening te treffen voor negatieve grondexploitaties ter grootte van het geprognosticeerde verlies. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties bij de MPG 2024 valt per saldo een bedrag van € 38.000 aan (verlies)voorzieningen vrij. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen per project inzichtelijk gemaakt.

Tabel 7.4.2 Overzicht van (verlies)voorzieningen

Verliesvoorzieningen	Type	tMPG 2023	MPG 2024	Verschil
Stadshaven Nijkerk	GREX	5.293.000	5.393.000	100.000
Nijkerkerveen, deelplan 3 (faciliterende exploitatie)	FAC	148.000	145.000	-3.000
Doornsteeg (faciliterende exploitatie)	FAC	736.000	601.000	-135.000
Totaal		**6.177.000**	**6.139.000**	**-38.000**

Strategische gronden

Hieronder vallen de gronden die de gemeente Nijkerk momenteel nog niet in exploitatie heeft genomen. In onderstaand overzicht zijn de boekwaarden van de strategische gronden opgenomen.

Tabel 7.4.3 Overzicht van strategische gronden

Strategische gronden	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 1-1-2024
Nijkerkerveen			
- deelplan 2 (Landelijk)	643.000	0	643.000
- deelplan 4	40.000	0	40.000
Spoorkamp fase 2**	550.000	0	550.000
Totaal	**1.233.000**	**0**	**1.233.000**

Op totaalniveau resteert nog een boekwaarde van ongeveer € 1,23 miljoen. Als de boekwaarde per complex hoger is dan de marktwaarde, dient conform het BBV een (nadere) afwaardering plaats te vinden. Om die reden zijn eind 2022 taxaties uitgevoerd ten aanzien van de waarde in de huidige bestemming. Hieruit volgt dat de voorziene marktwaarden van alle complexen hoger liggen dan de boekwaarden. Een (nadere) afwaardering is daarom niet noodzakelijk. Eind 2024 zal een hertaxatie worden uitgevoerd.

[2] Bij de MPG 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de gronden ten aanzien van fase 2 van Spoorkamp uit de grondexploitatie te halen en tegen boekwaarde over te hevelen naar de voorraad strategische gronden (2021-029A). Dit betreft concreet de gronden ten zuiden van de spoorlijn met uitzondering van de locatie van het zwembad. De locatie van het zwembad was al ontwikkeld per 1 januari 2021 en is daarom nog onderdeel van de grondexploitatie.

7.5 Winst- en verliesnemingen

Winsten en verliezen worden genomen op het moment dat een grondexploitatie formeel door de gemeenteraad wordt afgesloten. Daarnaast stelt het BBV gemeenten verplicht om op basis van de PoC-methode (*Percentage of Completion*) tussentijdse winsten te nemen bij grondexploitaties met een voorzien positief resultaat. Periodiek wordt bij de vaststelling van de jaarrekening voorgesteld om tot tussentijdse winstnemingen over te gaan.

Winstnemingen

In 2023 zijn geen grondexploitaties met een positief resultaat afgesloten. Op basis van de PoC-methode is het wel noodzakelijk om bij 4 grondexploitaties tussentijdse winst te nemen. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van € 1,44 miljoen. Ten aanzien van begrotingsjaar 2024 worden naar verwachting geen grondexploitaties afgesloten.

Tabel 7.5.1 Overzicht van (tussentijdse) winstnemingen

Resultaatnemingen GREX	Type	Jaarrekening 2023
Arkerpoort	tussentijds	25.000
De Flier	tussentijds	1.090.000
Spoorkamp fase 1 + locatie zwembad	tussentijds	197.000
Nautenaseweg	tussentijds	128.000
Totaal		**1.440.000**

Verliesnemingen

In 2023 zijn geen verlieslatende grondexploitaties afgesloten. Ook in begrotingsjaar 2024 worden, naar verwachting, geen exploitaties afgesloten met een negatief resultaat.

7.6 Afdrachten bovenwijkse voorzieningen

Met ingang van 1 januari 2016 is het niet meer toegestaan om een (jaarlijkse) fondsafdracht te doen vanuit een actieve grondexploitatie ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen die niet direct zijn toe te rekenen aan deze grondexploitatie. Toevoegingen aan het fonds kunnen alleen nog plaatsvinden via bestemming van het resultaat. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Bij de tMPG 2018 (raadsbesluit november 2018) is besloten om tussentijdse winsten deels te bestemmen als afdracht aan het fonds voor bovenwijkse voorzieningen.

Op basis van de gronduitgifte (uitgegeven vierkante meters) in 2023 is bepaald hoe hoog de fondsafdrachten bij de Jaarrekening 2023 moeten zijn. Dit komt neer op een totaalbedrag van € 93.245. In de toekomst wordt voor de looptijd van de gemeentelijke grondexploitaties nog een afdracht voorzien van ongeveer € 9,0 miljoen die via de (tussentijdse) resultaatsbestemming moet plaatsvinden.

7.7 Risico’s en Reserve Bouwgrondexploitatie

De gemeente Nijkerk beschikt over een Reserve Bouwgrondexploitatie. Het primaire doel van deze reserve is het afdekken van tekorten bij negatieve grondexploitaties en het afdekken van exploitatierisico’s. De reserve wordt onder meer gevoed door voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties, tussentijdse winstnemingen en incidentele grondverkopen. Op basis van de benodigde weerstandscapaciteit stelt de gemeenteraad jaarlijks de minimale omvang van de reserve vast. Een bovengrens is niet vastgesteld. Dit betekent dat vrij-besteedbare middelen alleen uit de reserve kunnen worden onttrokken na besluitvorming door de gemeenteraad.

Per 1 januari 2023 had de Reserve Bouwgrondexploitatie een omvang van ongeveer € 11,4 miljoen. De ontwikkeling van de reserve in 2023 wordt hieronder weergegeven.

Tabel 7.6.1 Overzicht van Reserve Bouwgrondexploitatie

Reserve Bouwgrondexploitatie	
Stand per 1-1-2023	11.355.000
Mutaties (verlies)voorzieningen	-797.000
Tussentijdse winstnemingen (saldo)	1.440.000
Incidentele grondverkopen	58.000
Afdracht bovenwijkse voorzieningen	-93.000
Acquisitie en promotie	-60.000
Aangifte/aanslag Vpb	-62.000
Diverse advies- en voorbereidingskosten (o.a. Klaarwater en Het Nieuwe St. Jozef)	-155.000
Tijdelijke huisvesting Spoorkamp II	-3.000
Stand per 31-12-2023	**11.683.000**

Op basis van de risicoanalyse bij de MPG is een gewogen risico-effect bepaald van € 13,1 miljoen. Dit bedrag is echter niet gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit:

- In de eerste plaats wordt het gewogen risico-effect per project afgezet tegen het voorziene nettoresultaat. Het nettoresultaat is gelijk aan de verwachte eindwaarde per project minus de beoogde afdracht in het kader van bovenwijkse voorzieningen. Dit nettoresultaat is feitelijk een eerste buffer om risico's op te vangen. Voor sommige projecten is het nettoresultaat voldoende om het gewogen risico-effect volledig te kunnen dekken. Voor andere projecten resteert een netto risico-effect. Op totaalniveau gaat het om een bedrag van ongeveer € 7,6 miljoen.
- In de tweede plaats is conform de Nota Risicomanagement sprake van een zekerheidspercentage van 80%. Dit percentage is te verantwoorden aangezien risico's nooit allemaal tegelijkertijd en/of in hun volledige omvang zullen optreden. Met inachtneming van het zekerheidspercentage resteert een risicoprofiel van ongeveer € 6,1 miljoen. Dit bedrag is als benodigde weerstandscapaciteit aangemerkt.

Weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen per 1 januari 2024 bedraagt 1,92. Dit komt overeen met een ruim voldoende kwalificatie van de reserve. Het is de verwachting dat de ratio de komende jaren ongeveer op hetzelfde niveau blijft liggen, hoewel toekomstige tussentijdse winstnemingen wel positief van invloed zullen zijn. Begin 2023 was sprake van een ratio van 1,69. De hogere ratio is hoofdzakelijk het gevolg van het nemen van tussentijdse winsten en de afname van het risicoprofiel. Periodiek zal worden onderzocht of en, zo ja, in welke mate vrij besteedbare middelen naar de Algemene Reserve kunnen vloeien, onder meer in relatie tot voorziene gebiedsontwikkelingen als Paasbos.

Deel B

Jaarrekening

De jaarrekening

De jaarstukken zijn net zoals de (programma)begroting onderverdeeld in twee delen. Bij de begroting zijn deze delen de beleidsbegroting en de financiële begroting en bij de jaarstukken het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag, bestaande uit de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de paragrafen, is in het voorgaande aan de orde geweest. Nu is de jaarrekening aan de orde. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

Toelichting overzicht van baten en lasten
Dit onderdeel vormt een samenvatting van de financiële jaarrekening. Het geeft de budgettaire verschillen weer ten opzichte van de begroting. Daarnaast geeft dit onderdeel inzicht in de ontwikkeling van de balans als gevolg van de mutaties in deze jaarrekening.

Overzicht van baten en lasten
Het overzicht van baten en lasten bevat de financiële verantwoording over de toegekende budgetten voor de programma's, de algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en de mutaties op de reserves.

Om deze financiële verantwoording te kunnen afleggen is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat in ieder geval de begrote bedragen voor en na wijziging en de gerealiseerde bedragen worden opgenomen. Verder worden de verschillen tussen begroting na wijziging en de realisatie toegelicht. Het gaat hierbij om de waardoor-vraag.

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen in reserves
Dit onderdeel geeft inzicht in de toevoegingen en onttrekkingen in de reserves. Het gaat hierbij om incidentele en structurele mutaties.

Overzicht van incidentele baten en lasten
Dit onderdeel geeft inzicht in de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk zijn gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag zijn opgenomen.

De balans en de toelichting
Via de balans komt de financiële positie van de gemeente in beeld. De balans en de toelichting op de balans zijn opgesteld overeenkomstig de in het BBV voorgeschreven verplichte rubrieken en vereisten.

In de toelichting op de balans vindt u ook de grondslagen van waardering van de activa en de passiva. Deze zijn overeenkomstig de financiële verordening. Ook zijn de gebeurtenissen na balansdatum hierin opgenomen.

Toelichting overzicht van baten en lasten

Onderstaande tabel geeft het verschil weer tussen de uitkomsten van de jaarrekening 2023 ten opzichte van de verwachte uitkomsten van de begroting 2023 ná wijzigingen.

Resultaat	**2023 -/-=nadeel**
Saldo begroting 2023	2.028
Begrotingswijzigingen 2023	-1.675
Verwacht saldo 2023	**V 353**
Jaarrekening 2023	6.873
Toe te lichten verschil	**V 6.520**

In de onderstaande tabel worden de grote afwijkingen toegelicht om het saldo te verklaren

Overzicht afwijkingen			
Progr.	**Onderwerp**	**I/S**	
1	*Positief saldo op Wmo-subsidies en -beleid* Het positieve saldo wordt veroorzaakt door een ontvangst van een rijksvergoeding (SPUK GALA) in 2023 voor een aantal verstrekte Wmo-subsidies (€ 17.000). Aan overige kosten Wmo-subsidies en -beleid is € 33.000 minder uitgegeven.	I	50
1	*Voordeel op Sociaal team Nijkerk* Er is in 2023 budget gegeven aan een lokale inloopvoorziening. De hiervoor gemaakte kosten voldoen aan de voorwaarden van de specifieke uitkering IZA. Deze opbrengst was niet geraamd in 2023 omdat de voorwaarden van de specifieke uitkering pas laat in 2023 bekend werden. Hierdoor ontstaat er een niet voorzien voordeel van € 202.000. Verder waren de extra beschikbare middelen vanuit de parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslag-affaire (POK) niet volledig nodig in 2023. Dit levert een voordeel op van € 88.000. De lagere inkoop van de bemoeizorg € 43.000, de lagere uitgaven op het uitvoeringsbudget € 37.000 en lagere overige kosten € 33.000 verklaren het restant van het verschil.	I	403
1	*Opvang vluchtelingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne* Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne worden er vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen. Afgelopen zomer is op de voormalige locatie van het zwembad aan de Bloemendaalseweg de tijdelijke opvanglocatie opgeleverd voor ongeveer 230 Oekraïners in 52 chalets, inclusief de terreininrichting met alle faciliteiten. Voor de kosten van de opvang van de vluchtelingen worden door het Rijk normbedragen per vluchteling uitgekeerd. Het in 2023 nog niet uitgegeven deel, van het in 2023 ontvangen bedrag, van € 1.999.000 wordt gestort in de hiervoor in 2023 ingestelde bestemmingsreserve en zo beschikbaar gehouden voor toekomstige uitgaven.	I	0
1	*Bijstandsverlening* De uitgaven voor bijstandsuitkeringen zijn in 2023 € 156.000 lager uitgevallen dan verwacht. Dit komt vooral omdat het aantal bijstandsgerechtigden in de tweede helft van 2023 lager is dan verwacht. Verder is de definitieve rijksbijdrage over 2023 voor de bijstandsverlening € 61.000 hoger vastgesteld dan verwacht. Het restantvoordeel groot € 25.000 wordt verklaard door hogere debiteurenontvangsten en lagere onderzoekskosten aanvragen BBZ.	I	242
1	*Lagere uitgaven Armoedebeleid* In 2023 is er minder beroep op de reguliere bijzondere bijstand gedaan. Dit levert een voordeel op van € 64.000. Er is niet extra ingezet op personele capaciteit Schuldhulpverlening in 2023, waardoor er € 83.000 niet is besteed in 2023. Onderdeel hiervan zijn de in 2023 extra beschikbaar gestelde middelen “Flankerend beleid energiearmoede" uit de meicirculaire 2023 van het gemeentefonds ad € 67.000.	I	147

Overzicht afwijkingen			
Progr.	**Onderwerp**	**I/S**	
1	*Voordeel op Wmo-maatwerkvoorzieningen* Dit voordeel ontstaat door minder toekenningen. Met name de uitgaven voor Wmo-woningaanpassingen en vervoervoorzieningen zijn in 2023 € 129.000 lager dan begroot.	I	129
1	*Nadelig saldo Jeugdhulp en Jeugdsubsidie* Uit zowel de tweede voortgangsrapportage jeugdhulp van november 2023 als de opgave van de voorlopige cijfers jeugdhulp 2023 in januari 2024 (beiden) van Jeugdhulpregio Foodvalley, is duidelijk geworden dat de uitgaven van de regionaal ingekochte jeugdhulp zorg in natura verder zijn gestegen. Dit is voornamelijk het gevolg van enkele indicaties voor jeugdigen voor (dure) zware begeleiding en verblijf/opvang. Voor het kalenderjaar 2023 is dit opgeteld een overschrijding van € 408.000. Van dit bedrag heeft € 95.000 betrekking op de afwikkeling van gedeclareerde jeugdzorg over oudere jaren. De bestedingen aan lokale ingekochte jeugdhulp voor inwoners valt € 56.000 lager uit, dit is voornamelijk het gevolg van minder uitgaven aan crisis jeugdhulp. De uitgaven via de Sociale Verzekeringsbank van persoonsgebonden budgetten (pgb) jeugd zijn in 2023 € 99.000 lager uitgevallen door minder toegekende pgb's aan inwoners dan verwacht bij de tweede bestuursrapportage 2023. De gemeente Nijkerk neemt samen met de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel deel aan de regionale proeftuin van het Regionale Veiligheid Team (RVT) en vervult hiervoor de kassiersfunctie. De niet voorziene kosten van deelname aan dit project komen voor Nijkerk uit op € 85.000. De activiteiten van dit regionale veiligheidsteam moeten bijdragen aan lagere kosten aan regionaal ingekochte jeugdhulp.	I	-338
2	*Lagere uitgaven onderwijshuisvesting* In 2023 is de stelpost integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) niet volledig aangewend, er waren achteraf geen additionele uitgaven voor onderwijshuisvesting. Verder waren er minder advieskosten voor de actualisatie van het IHP onderwijs. Hierdoor is er een incidenteel voordeel ontstaan van € 49.000.	I	49
2	*Onderwijsbeleid* In de meicirculaire 2023 van het gemeentefonds is melding gemaakt van de ontvangen incidentele decentralisatie uitkering “Taal voor ontheemden uit Oekraïne” van € 26.000. De ontvangen gelden zijn in 2023 niet ingezet en vallen daarom in het resultaat van het boekjaar 2023. Bij de eerste bestuursrapportage wordt verzocht de gelden wederom beschikbaar te stellen voor het boekjaar 2024.	I	26
2	*Voordeel op Sport* Dit positieve resultaat is voor € 50.000 het gevolg van hogere huurinkomsten van buitensportverenigingen, lagere onderhoudskosten aan buitensportaccommodaties en de niet volledig aangewende stelpost buitensport. De onderhoudskosten van het Jaap van der Krol zwembad zijn voor € 18.000 lager uitgevallen dan verwacht. Verder vallen de energielasten van het zwembad (vanaf 2023) over de maand december in het volgende kalenderjaar. Hierdoor is er in 2023 een in incidenteel positief resultaat van € 40.000. Daarnaast hebben we het beschikbare budget voor advieskosten Sportbeleid voor € 21.000 niet ingezet. Eind december 2023 is verder een éénmalige bijdrage van € 15.000 ontvangen van de Vereniging Sport en Gemeenten voor de pilot Buurtsportcoach plus. Dit laatste budget willen wij in 2024 gaan inzetten.	I	144
2	*Wmo beschermd wonen (LVB)*	I	162

Overzicht afwijkingen			
Progr.	**Onderwerp**	**I/S**	
	Jaarlijks brengt de centrumgemeente Amersfoort de kosten Wmo beschermd wonen voor licht verstandelijk beperkten (LVB) in rekening bij de deelnemende regiogemeenten. Eind januari 2024 heeft de gemeente Amersfoort ons medegedeeld dat er over 2023 geen kosten Wmo beschermd wonen (LVB) in rekening worden gebracht. De gemeente Amersfoort neemt naar eigen zeggen deze kosten voor haar rekening. Als reden wordt aangevoerd dat door de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) er steeds minder gegevens beschikbaar komen over de doelgroep, waardoor het niet mogelijk is de kosten aan de juiste gemeente toe te rekenen. Over 2023 valt er voor Nijkerk € 162.000 vrij in het resultaat. Er wordt in 2024 onderzocht in hoeverre hier sprake is van een structureel effect.		
3	*Positieve resultaat op riolering* Dit saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door een positief BTW resultaat van € 108.000 en diverse kleine nadelen op riolering voor € 30.000	I	78
3	*Netto lagere uitgaven voor afvalinzameling* Bij taakveld afval is het per saldo positief resultaat als volgt ontstaan door: De verwachtte textielopbrengsten zijn vanwege de ongunstige marktprijs niet gerealiseerd. Dit levert een nadeel op van € 39.000. In 2023 hebben meer ledigingen van restafvalcontainers plaatsgevonden (diftar) dan begroot. Daardoor is er een voordeel van € 129.000 ontstaan. De afwikkeling van de jaarvergoeding voor 2023 van ingezameld en gerecycled verpakkings-afval is hoger uitgevallen dan verwacht, dit levert een voordeel op van € 34.000. De papieropbrengsten in 2023 vielen € 49.000 lager uit dan verwacht, terwijl de verwerking van de afvalstromen papier door de hogere kosten van inzameling € 81.000 nadelig uitvielen. Diverse per saldo hogere uitgaven/hogere inkomsten van € 11.000.	I	5
3	*Lagere uitgaven duurzaamheid* In 2023 is er een specifieke uitkering CDOKE van € 712.000 ontvangen voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord, in 2023 is hiervan € 283.000 verantwoord. De overige uitgaven voor een bedrag van € 429.000 worden in 2024 verwacht. Voor dit bedrag is een balanspost opgenomen In 2024. Dit verloopt dus budgettair neutraal. In 2023 zijn diverse SPUK-regelingen ontvangen die niet waren voorzien in het uitvoeringsprogramma (zoals b.v. Isolatiecampagne en energiearmoede. Ditzelfde geldt ook voor de inzet rondom de problematiek van netcongestie. Hierdoor hebben wij in 2023 € 142.000 overgehouden op het jaarbudget routekaart duurzaamheid. In 2024 wordt er een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld. Er is in 2023 een subsidie van € 64.000 ontvangen van de provincie Gelderland voor toekomstbestendige bedrijfsterreinen. Deze subsidie is in 2022 geheel uitgegeven. Zowel de inkomsten als de uitgaven waren niet geraamd in 2023.	I	142
4	*Voordeel op Verkeer en vervoer* Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven aan gas, water en elektra.	I	116
4	*Voordeel op omgevingsvergunning verlenen* De eindafrekening voor de OddV 2023 valt € 154.000 voordeliger uit. Daarnaast hebben wij in 2023 een hogere legesopbrengst omgevingsvergunningen van € 94.000 vanwege diverse projecten, zoals Ooststreeck, Spaanse Leger fase 2, Beverdam 2 te Hoevelaken en diverse bedrijfskavels.	I	248
4	*Geen uitgaven voor Wet goed verhuurderschap en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.*	I	50
4	*Begraafplaatsen* De inkomsten van begraven vallen € 103.000 hoger uit door 30 meer begravingen dan geraamd. Deze inkomsten vallen weg doordat er meer kosten gemaakt zijn dan begroot door extra werkzaamheden.	I	0
4	*Voordeel vanwege anterieure overeenkomsten*	I	84

Overzicht afwijkingen			
Progr.	**Onderwerp**	**I/S**	
5	*Hogere uitgaven re-integratie* In de laatste maanden van 2023 waren de uitgaven voor re-integratie trajecten hoger dan voorzien. Hierdoor is het beschikbare budget voor 2023 overschreden met € 44.000.	I	-44
5	*Lagere uitgaven economische promotie* In 2023 is er € 41.000 minder uitgaven dan geraamd voor het bevorderen van het toerisme. De overige uitgaven en inkomsten op economische promotie laten per saldo een voordeel zien van € 39.000.	I	80
6	*Voordeel uitgaven VGGM 2023 door afrekening van de bijdrage over 2022* In 2023 is er een bedrag van de VGGM ontvangen over 2022 van € 77.000. Dit bedrag bestaat voor € 42.000 uit de verrekening van het resultaat over 2022 en voor € 35.000 aan terug te ontvangen BCF.	I	77
7	*Hogere ontvangsten leges burgerzaken* De opbrengsten van de leges in 2023 vallen per saldo € 88.000 hoger uit. Daartegenover staan hogere kosten voor € 94.000.	I	-6
7	*Voordeel Wet open overheid* In 2023 Is er van de beschikbaar gestelde gelden voor de Wet open overheid € 20.000 uitgegeven waardoor er een voordeel van € 117.000 ontstaat.	I	117
8	*Positief resultaat op de financieringsfunctie* Het renteresultaat over 2023 laat een voordeel zien van € 94.000. Dit betreft een saldo van het rentevoordeel € 140.000 en het rentenadeel vanwege de lagere doorbelasting van rente € 46.000 aan de kostendekkende producten.	I	94
8	*Hogere opbrengst OZB* In 2023 ontvangen we meer OZB als gevolg van areaal ontwikkelingen met name op het gebied van bedrijven.	I	100
8	*Voordeel uitkering Gemeentefonds* De hogere uitkering wordt veroorzaakt doordat de uitkomsten van de septembercirculaire (voordeel € 610.000) en de decembercirculaire (voordeel € 896.000) niet in de begroting 2023 zijn opgenomen. Het resterende verschil (nadeel van € 21.000) wordt veroorzaakt door wijzigingen in de maatstaven van 2023 en de verrekeningen van oude jaren. De ontvangen energietoeslag 2023 (1.304.000) verantwoorden wij net als in 2022 onder de incidentele baten en lasten.	I	1.485
8	*Vrijval deel voorziening pensioenverplichtingen wethouders* Door een aanpassing van de rekenrente in 2023 voor de actuariële berekening van de pensioenen (voormalige) wethouders valt dit bedrag vrij in de exploitatie.	I	144
8	*Lagere uitgaven vennootschapsbelasting* De VPB is voor 2023 € 138.000 lager uitgevallen. Dit heeft geen effect op het resultaat omdat de belasting gedekt wordt uit een reserve.	I	0
8	*Vrijval stelpost financiële risico's Ontwikkelagenda*	I	700

Overzicht afwijkingen			
Progr.	**Onderwerp**	**I/S**	
	In het voorstel over onze ontwikkelagenda hebben wij aangegeven dat wij een aantal ontwikkelingen met financiële risico's op ons zien afkomen. Een aantal daarvan (bijvoorbeeld herinrichting functiehuis, harmonisatie arbeidsvoorwaarden, facilitering hybride werken) heeft inmiddels een dusdanige zekerheid in zich dat wij daar een stelpost voor hebben opgenomen € 850.000. Van dit bedrag hebben wij in 2023 € 150.000 nodig gehad, vooruitlopend op de harmonisatie arbeidsvoorwaarden, voor een arbeidsmarktconforme reiskostenvergoeding. De resterende € 700.000 valt vrij ten gunste van het rekeningresultaat. Daarnaast verwachten wij in 2024 € 500.000 aan kosten over 2023 wegens mogelijke nabetalingen aan het personeel vanwege het lopende proces voor de herinrichting van het functiehuis. Wij willen dit bedrag via het voorstel van overheveling van diverse eenmalige baten en lasten naar 2024 overhevelen.		
Div	*Per saldo lagere incidentele lasten met een budgettair effect* In het onderdeel Overzicht Incidentele baten en lasten vindt u hiervan een specificatie. Het grootste deel van dit bedrag bestaat uit de ontvangen energietoeslag 2023 € 1.304.000.	I	1.645
Div	*Per saldo lagere uitgaven voor salarissen en inhuur* Door de sturing op de formatie en budget voor personeel hebben wij in 2023 een voordeel behaald van € 242.000 Dit is een afwijking van 0,8% op het budget voor salarissen en inhuur.	I	242
Div	*Overig*	I	149
Totaal		**V**	6.520

Overzicht van baten en lasten

Tabel 2.1

Overzicht van baten en lasten *(Bedragen x € 1.000)*	Begroting 2023 primair			Begroting 2023 na wijziging			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. Programma's									
1. Inclusief	**39.917**	**7.909**	**-32.008**	**50.962**	**14.436**	**-36.526**	**46.745**	**14.250**	**-32.495**
2. Energiek	**13.892**	**3.307**	**-10.585**	**15.095**	**4.530**	**-10.565**	**14.945**	**4.901**	**-10.044**
3. Duurzaam	**7.250**	**7.475**	**225**	**10.224**	**9.202**	**-1.022**	**8.325**	**8.301**	**-24**
4. Ruimte	**40.720**	**27.179**	**-13.541**	**44.255**	**27.605**	**-16.650**	**23.768**	**8.666**	**-15.102**
- Bedrijfskavels	17.420	17.420	0	17.662	17.662	0	5.130	4.532	-598
- Wonen en bouwen	3.490	1.432	-2.058	4.547	1.482	-3.065	3.599	1.576	-2.023
- Overig	19.810	8.327	-11.483	22.046	8.461	-13.585	15.039	2.558	-12.481
5. Ondernemend	**5.763**	**4.056**	**-1.707**	**5.948**	**3.807**	**-2.141**	**3.864**	**2.969**	**-895**
6. Veilig	**3.631**	**77**	**-3.554**	**4.204**	**77**	**-4.127**	**4.241**	**62**	**-4.179**
7. Organisatie en Financiën	**17.364**	**683**	**-16.681**	**23.055**	**1.021**	**-22.034**	**19.797**	**1.553**	**-18.244**
Totaal A	**128.536**	**50.685**	**-77.851**	**153.743**	**60.678**	**-93.065**	**121.686**	**40.704**	**-80.983**
B. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien									
- Algemene dekkingsmiddelen	382	11.475	11.093	559	11.796	11.237	467	11.761	11.294
- Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	5	70.329	70.324	5	73.482	73.477	6	76.297	76.292
- Overige baten en lasten	3.714	-	-3.714	602	-	-602	837	165	-673
Totaal B	**4.101**	**81.804**	**77.703**	**1.166**	**85.278**	**84.112**	**1.310**	**88.224**	**86.913**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten (A+B)	**132.637**	**132.489**	**-148**	**154.909**	**145.956**	**-8.953**	**122.997**	**128.927**	**5.930**
C. Mutaties reserves									
1. Inclusief	-	159	159	-	1.942	1.942	2.846	2.053	-793
2. Energiek	-	239	239	-	338	338	-	275	275
3. Duurzaam	36	130	94	36	1.025	989	30	383	353
4. Ruimte	5.253	6.288	1.035	5.230	7.536	2.306	6.626	8.227	1.601
5. Ondernemend	-105	2	107	-105	367	472	1.367	77	-1.290
6. Veilig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Organisatie en Financiën	-	312	312	112	3.141	3.029	40	745	705
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	5.732	5.962	230	5.732	5.962	230	5.732	5.824	92
Totaal C	**10.916**	**13.093**	**2.176**	**11.005**	**20.311**	**9.306**	**16.640**	**17.583**	**943**
Gerealiseerd resultaat (A+B+C)	**143.553**	**145.582**	**2.028**	**165.914**	**166.267**	**353**	**139.637**	**146.510**	**6.873**

Overzicht incidentele baten en lasten

Voor het begrip incidenteel kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het is daarbij van belang dat het gaat om eenmalige zaken. In het overzicht van de incidentele baten en lasten per programma worden per programma de posten groter dan € 50.000 afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag opgenomen.

De posten per programma vermeld onder 'budgettair effect' betreffen een afwijking op het resultaat en zijn als zodanig opgenomen in de toelichting van baten en lasten. De posten vermeld onder 'budgettair neutraal' hebben geen effect op het resultaat, met name door middel van inzet van reserves. Via de kolom overboeken vragen wij u de budgetten beschikbaar te stellen in 2024 voor de genoemde activiteiten die in 2023 nog niet zijn afgerond.

De onderwerpen met een * worden na deze tabel toegelicht.

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

Onderwerp	Begroot ná wijziging	Werkelijk -/- = voordeel	2023 Saldo	2023 Overboeken	2023 Afrekenen
Programma 1					
Budgettair effect					
Integraal beleid taakveld sociaal	50	-	50	50	-
Ontmoetingspleinen (S4)	17	15	2	2	-
Inzet corona-middelen voor herstelplan culturele sector	50	50	-	-	-
Noodopvang asielzoekers Hoevelaken	145	52	93	93	-
Budgettair neutraal					
Mijlpalenplan*	248	122	127	-	127
Herstelplan culturele sector	250	-	250	250	-
Bruggenbouwers en ijsbrekers (S5)*	78	7	71	71	-
Armoede uit Nijkerk (S2)	54	1	53	53	-
Energietoeslag*	1.190	964	226	226	-
Bijdrage energietoeslag* (programma 8)	-	-1.304	1.304	1.304	-
Overig	16	-	16	16	-
Totaal programma 1	**2.098**	**-93**	**2.190**	**2.064**	**126**
Programma 2					
Budgettair effect					
Overig	28	29	-1	-	-1
Budgettair neutraal					
Overig	77	23	54	54	0
Totaal programma 2	**105**	**52**	**53**	**54**	**-1**
Programma 3					
Budgettair effect					
Voorfinanciering duurzaam energieproject A28*	249	43	205	205	-
Subsidie Voorfinanciering duurzaam energieproject A28*	-400	-	-400	-400	-
Overig	37	41	-4	-	-4
Budgettair neutraal					
Opstellen routekaart duurzaamheid	568	-	568	568	-
Diverse stimuleringsmaatregelen	68	-	68	68	-
SPUK Energiearmoede*	678	278	401	401	-
Subsidie SPUK energiearmoede*	-678	-278	-401	-401	-
Bijdrage prov. Gelderland energietoezicht	38	26	12	12	-
Bijdrage prov. Gelderland energietoezicht	-38	-26	-12	-12	-
Totaal programma 3	**523**	**84**	**439**	**442**	**-4**

Programma 4					
Budgettair effect					
Ontwikkelagenda*	253	-	253	253	-
Ambtelijke inzet reg. FV thema betaalbaarheid wonen	52	-	52	-	52
Tijdelijke huisvesting Spoorkamp II (Wonen bij Jaap)	-7	9	-16	-	-16
Subsidie tijd. huisvesting Spoorkamp II (Wonen bij Jaap)	-	-8	8	-	8
Overig	40	114	-75	-75	-
Budgettair neutraal					
Verkenning ondertunneling spoorse kruisingen 2022*	225	81	144	144	-
Regiopoort Nijkerk 2023	63	50	13	13	-
Oplaadpunten elektrische auto's incl. aanleg pp	55	39	16	16	-
Opstart c.q. voorbereiding project Middelaar-Oost	111	80	31	31	-
Opstellen nota kostenverhaal 2023	50	28	22	22	-
Voorbereidingskrediet het nieuwe St. Jozef	50	47	3	3	-
Uitwerken programma Omgevings- en mobiliteitsvisie	265	-	265	265	-
Geb. uitw. Station Nijkerk/ omg. Luxool voorb.krediet	93	-	93	93	-
Geb. uitw. Slichtenhorst voorbereidingskrediet	93	-	93	93	-
Implementatie omgevingswet	589	296	293	293	-
Subsidie implementatie omgevingswet	-50	-50	-	-	-
Invoering BRO	50	-	50	50	-
Woon en zorg (woonvisie)	141	7	133	133	-
Woningbouwkavels	8	598	-590	-	-590
Overig	74	26	48	40	8
Totaal programma 4	**2.153**	**1.317**	**836**	**1.374**	**-538**

Programma 5					
Budgettair effect					
Niet van toepassing	-	-	-	-	-
Budgettair neutraal					
Food Academy Nijkerk*	298	-	298	298	-
Bedrijfskavels	-	-1.312	1.312	-	1.312
Overig	67	22	45	43	2
Totaal programma 5	**365**	**-1.290**	**1.655**	**341**	**1.314**

Programma 6					
Budgettair effect					
Ontwikkelagenda	88	-	88	88	-
Budgettair neutraal					
Niet van toepassing	-	-	-	-	-
Totaal programma 6	**88**	**-**	**88**	**88**	**-**

Programma 7					
Budgettair effect					
Ontwikkelagenda	636	277	359	359	-
Voorbereidingskrediet huisvesting stadhuis 2019*	1.345	410	935	935	-
Ombuigingen	-	22	-22	-	-22
Overig	85	91	-6	-6	-
Budgettair neutraal					
Transitie archieven*	212	5	208	208	-
Mijlpalenplan*	1.140	135	1.005	1.005	-
Overig	85	47	38	38	-
Totaal programma 7	**3.504**	**987**	**2.517**	**2.539**	**-22**

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Budgettair effect					
Niet van toepassing	-	-	-	-	-
Budgettair neutraal					
Niet van toepassing	-	-	-	-	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal overzicht incidentele baten en lasten* (a)	**8.836**	**1.057**	**7.778**	**6.894**	**884**

*Voor de aansluiting met de beginstand 2023 zie de tabel op pagina 121.

Mutaties reserves -/- = onttrekking	Begroot na wijz.	Rekening 2023	Saldo	Overboeken	Afrekenen
Woningbouw- en bedrijfskavels	-83	731	-814	-	-814
Programma/Thema 1. Inclusief	-1.933	-1.191	-742	-616	-127
Programma/Thema 2. Energiek	-129	-45	-84	-54	-30
Programma/Thema 3. Duurzaam*	-674	-37	-637	-637	-
Programma/Thema 4. Ruimte	-1.949	-643	-1.306	-1.196	-110
Programma/Thema 5. Ondernemend	-365	-22	-343	-341	-2
Programma/Thema 6. Veilig	-	-	-	-	-
Programma/Thema 7. Organisatie en Financiën	-2.850	-642	-2.208	-2.208	-
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-	-	-	-	-
Totaal saldo incidentele baten en lasten (b)	**-7.984**	**-1.850**	**-6.134**	**-5.051**	**-1.082**

Totaal incidentele baten en lasten (a+b)	**852**	**-793**

Toelichting incidentele baten en lasten

Mijlpalenplan
De gereserveerde middelen voor het Mijlpalenplan hebben wij in 2023 op de volgende wijze uitgegeven:

Bedragen x € 1.000	Begroot	Werkelijk	Saldo
Dienstverlening Omnichannel	154	9	**145**
Transformatie/taskforce sociaal domein	248	122	**126**
Managementinformatie	562	115	**448**
Budget ontwikkeling competenties medewerkers, cultuurverandering en opleiding	424	11	**412**
Totaal	**1.388**	**257**	**1.132**

Het project Dienstverlening Omnichannel loopt nog. De eerste fase met Quick Wins is afgerond en de tweede fase gaat in 2024 van start.

In 2023 hebben wij nog budget Taskforce sociaal domein aangewend voor de transformatie. Het resterende budget wordt afgerekend.

Het krediet voor de managementinformatie loopt in lijn met het programma Organisatie en Ontwikkeling door tot en met 2024. In maart 2023 wordt de aanbesteding afgerond voor de geautomatiseerde aggregatie van managementinformatie in dashboards. Het krediet zal onder meer hiervoor worden aangesproken.

In 2023 is onder meer de zachte kant van het cultuurtraject vormgegeven. Deze kant maakt onderdeel uit van het krediet voor de ontwikkeling van competenties van medewerkers, cultuurverandering en opleiding. Het krediet loopt door tot en met 2024. Er worden hiervoor organisatiebrede trajecten op het gebied van management development en dienend leiderschap aangeboden. Voor deze trajecten wordt externe expertise ingezet.

Bruggenbouwers en ijsbrekers (S5)*
Het resterende bedrag zal ingezet worden om de plaatsingskosten bij Stichting Kamer met Kansen van totaal € 67.000,- gedurende de projectperiode van twee jaar te bekostigen.

Energietoeslag
In 2023 is er voor € 226.000 sprake van niet uitgegeven middelen voor de energietoeslag 2023. Verder heeft de gemeente Nijkerk middels de decembercirculaire van het gemeentefonds een bedrag van € 1.304.000 (zie taakveld algemene middelen) vooruitontvangen voor het verstrekken van de energietoeslag 2024. Er wordt in de jaarrekening 2023 voorgesteld om deze middelen beschikbaar te houden voor de verstrekking van de energietoeslag in 2024 aan inwoners.

Opstellen routekaart duurzaamheid
De activiteiten voor het uitvoeren van de routekaart lopen door in de komende jaren.

SPUK Energiearmoede
Er is inmiddels een plan gemaakt. De subsidie is ontvangen en te besteden voor 31 december 2025.

Voorfinanciering duurzaam energieproject A28
Het project loopt door in 2024. In de komende tijd vindt er een haalbaarheidsonderzoek plaats naar de aanleg van windmolens**.** Er is voor dit project een subsidie aangevraagd voor een bedrag van € 400.000. Het is op dit moment nog onzeker of dit bedrag of een gedeelte hiervan ook daadwerkelijk wordt toegekend.

Ontwikkelagenda
Door areaal uitbreiding is er meer inzet nodig vanuit het team dagelijks en operationeel beheer. Deze extra inzet is in 2023 in kaart gebracht. Daarmee is duidelijkheid gekomen waar er knelpunten zijn. In 2024 worden deze knelpunten aangepakt door middel van extra inzet.

Verkenning ondertunneling spoorse kruisingen 2022
De samenwerking met ProRail loopt. De verwachting is dat de afronding in 2024 gaat plaatsvinden.

Opstart, voorbereiding project Middelaar-Oost
De voorbereidingen voor de ontwikkeling lopen nog. De verwachting is dat in 2024 de kaderstelling voor Klaarwater door uw raad wordt vastgesteld.

Implementatie Omgevingswet
Het resterende bedrag is noodzakelijk voor de verdere implementatie van de Omgevingswet in 2024. De afgelopen jaren is minder geld uitgegeven door uitstel van de wet.

Invoering BRO
Het resterende bedrag is nodig voor de invoering van tranche vier.

Food Academy Nijkerk
De Food Academy Nijkerk is een samenwerkingsverband tussen 20 foodbedrijven. De Regiodeal periode loopt tot eind 2024. Het krediet zal in 2024 hiervoor worden ingezet.

Voorbereidingskrediet huisvesting stadhuis 2019
De voorbereidingswerkzaamheden voor het nieuwe stadhuis lopen door in 2024.

Transitie archieven
In het nieuwe stadhuis is er geen ruimte voor het archief. Er wordt in 2024 gewerkt aan een tijdelijke uitplaatsing van het archief naar een commerciële archiefbewaarplaats. Verder wordt er ook gewerkt aan de digitalisering van archieven waar dit mogelijk voor is.

Overheveling budgetten naar 2024
Via vaststelling van de jaarrekening vindt de overboeking van de eenmalige activiteiten, gedekt door reserves, plaats van 2023 naar 2024. In onderstaande tabel vindt u de opbouw en de vergelijking met de jaarrekening 2022.

Verloopoverzicht eenmalige activiteiten gedekt door reserves (waaronder investeringen maatschappelijk nut)	Bedragen x € 1.000	
	Rekening 2023	**Rekening 2022**
Restantbudget per 1 januari	6.624	5.366
Correctie duurzaamheidsleningen, deze worden vanaf 2022 opgenomen onder de financiële vaste activa	0	-2.000
Budgetten toegekend in begrotingsjaar	3.370	7.445
Woningbouw- en bedrijfskavels	8	1.505
Subsidies/uitkeringen	-1.166	-2.808
Beschikbaar budget	**8.836**	9.508
Waarvan gedekt uit reserves*	**-7.984**	-9.034
Besteed budget	1.057	5.582
Restantbudget per 31 december	**7.778**	**3.926**
Waarvan wordt afgerekend (niet meer benodigd)	884	-2.698
Overboeken naar volgend jaar	6.894	6.624
Waarvan gedekt door reserves	5.051	4.881

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

In 2023 hebben de mutaties op de reserves een nadelig effect op het eindresultaat van € 8.363.000. Dit betekent dat er per saldo € 8.363.000 minder ten gunste van de exploitatie is gebracht dan geraamd. De mutaties in de reserves kunnen worden onderscheiden in mutaties vanwege incidentele baten en lasten, structurele mutaties in de reserves investeringen maatschappelijk en economisch nut, mutaties vanwege de bouwgrondexploitaties en mutaties vanwege structurele baten en lasten. De opbouw is als volgt:

Overzicht mutaties reserves			
Omschrijving *bedragen x € 1.000*	**Begroot ná wijziging**	**Werkelijk**	**Verschil**
Incidentele baten en lasten	-7.901	-2.581	-5.320
Bouwgrondexploitatie	-83	731	-814
Investeringen maatschappelijk en economisch nut (structureel)	-444	-406	-37
Overige structurele baten en lasten	-878	1.314	-2.192
Totaal	**-9.306**	**-943**	**-8.363**

Voor de toelichting op de mutaties vanwege incidentele baten en lasten en grondexploitatie wordt verwezen naar de tabel ‘Overzicht incidentele baten en lasten’.

De mutaties die betrekking hebben op de structurele baten en lasten zijn als volgt opgebouwd:

Overzicht van de structurele onttrekkingen aan de reserves Investeringen maatschappelijk en economisch nut *(bedragen x € 1.000, bedrag met een minteken betekent een onttrekking)*			
Omschrijving	**Begroot ná wijziging**	**Werkelijk**	**Verschil**
Afschrijvingslasten reserve investeringen economisch nut	-166	-160	-6
Afschrijvingslasten reserve investeringen maatschappelijk nut	-278	-246	-31
Totaal	**-444**	**-406**	**-37**

De gemeenteraad heeft in de periode vanaf 2006 besloten de afschrijvingslasten van diverse investeringen in de samenleving (met name op het gebied van sportaccommodaties) ten laste van de reserves investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut te brengen.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves *(bedragen x € 1.000, bedrag met een minteken betekent een nadeel)*			
Omschrijving	**Begroot ná wijziging**	**Werkelijk**	**Verschil**
Compensatie preferent dividendverlies Vitens	-30	-30	0
Aanslagen / aangiften VPB GREX	-200	-62	-138
Overschot Oekraïne	0	1.999	-1.999
Reserve investeringen in Nijkerkse samenleving	-11	0	-11
IHP onderwijs	-52	0	-52
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	-316	-315	0

Vervallen reserve vervanging kunstgrasveld	0	-104	104
Natuur en landschap (LOP)	-15	-15	0
Egalisatiereserve begraafplaatsen	-36	-36	0
Reserve bereikbaarheid binnenstad	0	-19	19
Reserve bouwgrondexploitatie	-60	-60	0
Afschrijvingslasten automatisering	-271	-84	-188
Investering Van 't Hoffstraat uitgesteld, storting in reserve	112	40	72
Totaal	**-878**	**1.314**	**-2.192**

Toelichting op verloop investeringskredieten

Via de begroting en raadsvoorstellen stelt u kredieten beschikbaar. Via onderstaand overzicht leggen wij verantwoording af over het verloop van deze toegekende kredieten.

Verloopoverzicht investeringskredieten *(bedragen x € 1.000)*	**Totaal**	**Riolering**	**Onderwijs**	**Sport**	**Bedrijfs-voering**	**Openbare ruimte**	**Overig**
Restantkrediet 31-12-2022	**27.630**	1.923	1.485	279	10.491	11.479	1.974
Kredieten 2023	**22.653**	1.567	6.473	1.053	885	6.305	6.371
Beschikbaar 01-01-2023	**50.284**	3.489	7.957	1.332	11.376	17.784	8.346
Besteed in 2023	**20.639**	1.845	4.486	375	4.181	4.005	5.747
Restantkrediet 31-12-2023	**29.645**	1.644	3.471	957	7.195	13.778	2.599
Waarvan wordt afgerekend	**47**	0	0	13	0	32	2
Overboeken naar 2024	**29.597**	**1.644**	**3.471**	**944**	**7.195**	**13.747**	**2.596**

WNT

WNT = Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke/semipublieke sector

Publicatieverplichting beloning regulier

Uit hoofde van de WNT moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen (volgens de wet: gemeentesecretaris en griffier) worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden (dit geldt ook voor externe topfunctionarissen, ongeacht de duur van het dienstverband, c.q. de periode van inhuur). Van overige medewerkers moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de norm.

Van elke topfunctionaris en van elke andere functionaris die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de gemeente op grond van de WNT en artikel 28 BBV in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening het volgende opnemen:

- de naam;
- de beloning;
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- de functie of functies;
- de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar;
- de beloning in het voorgaande jaar;
- een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.

Van topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaar worden gemaakt. Bij de niet-topfunctionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie(s).

Het overzicht van de totale bezoldiging per topfunctionaris is opgenomen in bijlage 7.

Balans en toelichting

Tabel De balans

ACTIVA *(Bedragen x € 1.000)*	31-12-23	31-12-22
Vaste activa		
Totaal immateriële vaste activa	***519***	***533***
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	519	533
Totaal materiële vaste activa	***132.263***	***119.212***
Investeringen met economisch nut	100.542	90.495
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven	16.862	17.578
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.859	11.139
Totaal financiële vaste activa	***4.648***	***3.682***
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	107	107
Overige langlopende leningen	4.541	3.575
Totaal vaste activa	**137.430**	**123.427**
Vlottende activa		
Totaal voorraden	***38.714***	***31.263***
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	38.684	31.233
Gereed product en handelsgoederen	30	30
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	***17.814***	***12.132***
Vorderingen op openbare lichamen	9.451	8.715
Rekening-courantverhouding met het Rijk	5.517	29
Overige vorderingen	2.846	3.388
Totaal liquide middelen	***72***	***14***
Kassaldi	3	1
Banksaldi	69	13
Totaal overlopende activa	***3.836***	***3.840***
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	559	236
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	162
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.031	2.998
Nog te verhalen kosten faciliterend grondbeleid	1.246	444
Totaal vlottende activa	**60.436**	***47.249***
TOTAAL ACTIVA	***197.866***	**170.676**
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 bestaat.	0	0

PASSIVA *(Bedragen x € 1.000)*	**31-12-23**	**31-12-22**
Vaste passiva		
Totaal eigen vermogen	***77.520***	***71.590***
Algemene reserve	20.449	9.770
Bestemmingsreserves	50.198	51.391
Gerealiseerde resultaat	6.873	10.429
Totaal voorzieningen	***20.602***	***19.863***
Voorzieningen	20.602	19.863
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	***61.243***	***58.439***
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	61.234	57.928
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	500
Waarborgsommen	9	11
Totaal vaste passiva	**159.365**	**149.892**
Vlottende passiva		
Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	***21.427***	***7.860***
Banksaldo	165	675
Overige schulden	21.262	7.185
Totaal overlopende passiva	***17.074***	***12.924***
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.920	3.557
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	8.104	2.760
- overige Nederlandse overheidslichamen	2.497	2.216
Vooruit ontvangen bedragen Faciliterend grondbeleid	2.442	3.686
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	111	705
Totaal vlottende passiva	**38.501**	**20.784**
TOTAAL PASSIVA	***197.866***	***170.676***
Totaal gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	2.097	2.279

Toelichting op de balans

Waarderingsgrondslagen

Algemeen
De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording (BBV). De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet; voor zover niet anders vermeld wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Continuïteit
De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële verhoudingswet wettelijk verankerd. Om die reden is de continuïteit van gemeente Nijkerk in voldoende mate gewaarborgd. Ook zijn in de begroting 2023 of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiële effecten hebben op vermogen of resultaat.

Toelichting op de baten en lasten

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt in het algemeen dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Voor de wettelijke mogelijkheid voor verlofsparen is gezien de materialiteit een voorziening getroffen.

Algemene uitkering
De algemene uitkering is opgenomen volgens de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de decembercirculaire, de specificaties van het Rijk en de WOZ-waarden overeenkomstig de opgave van het GBLT.

Dividend
Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

Eigen bijdrage CAK
Een aanvrager van een voorziening op grond van de Wlz en de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Vaste activa

Algemeen
In artikel 10 van de financiële verordening is vastgelegd via welke methodiek investeringen worden afgeschreven en gewaardeerd. Kort samengevat betekent dat dat alle investeringen lineair afgeschreven worden. Er wordt afgeschreven in het jaar nadat de betreffende investering gereed is gemeld. Op activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 wordt niet afgeschreven.
De afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in bijlage 1 van de financiële verordening.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als aan de volgende vereisten is voldaan:
- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, als de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Strategische gronden
Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als warme gronden. In overeenstemming met de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023) worden deze gronden verantwoord onder materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze warme gronden sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:
- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie/het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of het Rijk;
- periodiek (minimaal eens in de twee jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van nv's en bv's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vlottende activa
Voorraden
Met ingang van 1 januari 2016 zijn de niet in exploitatie genomen bouwgronden tegen dezelfde boekwaarde opgenomen op de balans: materiële vaste activa, categorie Gronden en terreinen. Op deze materiële activa wordt dan ook geen rente en overige kosten toegeschreven. De onderhanden werken (waaronder de bouwgrond in exploitatie) zijn opgenomen tegen de vervaardigingskosten. In de gevallen dat de boekwaarde de huidige marktwaarde overschreed is er een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van het bedrag dat de overschrijding opheft. Dit laatste geldt zowel voor niet in exploitatie genomen gronden als in exploitatie genomen gronden. De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

De rentetoerekening gebeurt op de grondslagen van het BBV. Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

rentepercentage bedraagt	1,00 %
kostenindexatie bedraagt	2,50 %
opbrengstenindexatie bedraagt	0,00 %
discontovoet bedraagt	2,00 %

Liquide middelen
De liquide middelen zijn verantwoord tegen de nominale waarde.

Overige vlottende activa
De overige vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vaste passiva

Reserves
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. In 2023 heeft de raad een nota en reserves vastgesteld. De effecten van de besluitvorming zijn in deze jaarstukken verwerkt

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van:
- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;

- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het jaarlijks vergelijkbaar volume is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar
De opgenomen leningen zijn gewaardeerd tegen het restant leningsbedrag (nominale waarde verminderd met gedane aflossingen).

Vlottende passiva
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Het kortlopende vreemde vermogen is opgenomen tegen de nominale waarde.

Cijfermatige toelichting op de balans

VASTE ACTIVA		
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA		
De samenstelling van deze post is:	31-12-2023	31-12-2022
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	519.000	533.000
Totaal	519.000	533.000

MATERIËLE VASTE ACTIVA		
De samenstelling van deze post is:	31-12-2023	31-12-2022
Gronden en terreinen	6.371.000	6.371.000
Strategische gronden	1.233.000	1.233.000
Woonruimten	2.884.000	57.000
Bedrijfsgebouwen	62.387.000	57.031.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	47.210.000	42.794.000
Vervoersmiddelen	425.000	481.000
Machines, apparaten en installaties	4.716.000	4.083.000
Overige materiële vaste activa	7.037.000	7.162.000
Totaal	132.263.000	119.212.000

Deze post is verder onder te verdelen in:		
Investeringen met een economisch nut	100.563.000	
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	16.862.000	
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	14.838.000	
Totaal	132.263.000	

Boekwaarde per 31 december 2022		119.212.000
Bij: Investeringen	19.639.000	
		19.639.000
		138.851.000
Af: Afschrijvingen	5.304.000	
Desinvesteringen/verminderingen	40.000	
Bijdragen van derden	1.244.000	
		6.588.000
Boekwaarde per 31 december 2023		132.263.000

In bijlage 1 is een specificatie opgenomen van het verloop van de materiële vaste activa.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
Kapitaalverstrekkingen vanwege deelnemingen:		
Boekwaarde per 31 december 2022		107.000
Af: Herwaardering aandelen	0	
Verkoop aandelen	0	
		0
Boekwaarde per 31 december 2023		107.000
Overige langlopende geldleningen:		
Boekwaarde per 31 december 2022		3.575.000
Bij: Verstrekkingen	1.000.000	
		1.000.000
		4.575.000
Af: Aflossingen	34.000	
		34.000
Boekwaarde per 31 december 2023		4.541.000

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Woningbouwkavels	22.420.000	15.395.000
Voorziening verliezen bouwgronden in exploitatie	5.393.000	4.580.000
Totaal woningbouwkavels	17.027.000	10.815.000
Bedrijfskavels	21.657.000	20.418.000
Voorziening verliezen bouwgronden in exploitatie	0	0
Totaal bedrijfskavels	21.657.000	20.418.000
Totaal bouwgronden in exploitatie	38.684.000	31.233.000

Boekwaarde per 31 december 2022		31.233.000
Bij: Vermeerderingen	7.034.000	
Voorziening verliezen bouwgrond in exploitatie	813.000	
		6.221.000
		37.454.000
Af: Verminderingen	-1.230.000	
Verlaging voorziening verliezen bouwgronden in exploitatie	0	
		-1.230.000
Boekwaarde per 31 december 2023		38.684.000

Voor de verdere toelichting op de bouwgrondexploitatie verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid en de MeerjarenPrognose Grondexploitaties (MPG).
Bijlage 6 geeft een onderbouwing voor de geraamde nog te maken kosten en de geraamde nog te realiseren opbrengsten.

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van maart 2023 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten en opbrengsten hanteert het college de volgende uitgangspunten:

- Jaarlijks zal worden besloten of de gebruikte parameters moeten worden bijgesteld.
- De opbrengststijging voor sociale woningbouw is gebaseerd op de afspraken die in het convenant met de in Nijkerk actief zijnde woningbouwcoöperaties zijn opgenomen.
- De omslagrente wordt, in overeenstemming met de nieuwe voorschriften van de BBV, bepaald op basis van het gewogen gemiddelde van betaalde rente over externe financiering en rente over het eigen vermogen.
- De discontovoet is volgens de BBV-regels vastgesteld. Deze discontovoet dienen alle gemeentes in Nederland te hanteren.

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		
Het saldo van de uitzettingen bestaat uit de volgende componenten:	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	9.451.000	8.715.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	5.517.000	29.000
Overige vorderingen	2.846.000	3.388.000
	17.814.000	12.132.000

Vorderingen op openbare lichamen
Deze balanspost bestaat grotendeels uit de nog te ontvangen omzetbelasting uit het btw-compensatiefonds, in 2023 gaat het om een bedrag van € 9.439.000 en in 2022 om € 7.521.000.

Rekening-courantverhouding met het Rijk
Gemeenten zijn verplicht alle overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag voor de gemeente Nijkerk was in 2023 € 2.996.000. Gemiddeld mag een decentrale overheid maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist houden.
Het drempelbedrag is in 2023 niet overschreden.

LIQUIDE MIDDELEN		
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:	31-12-2023	31-12-2022
Kassaldi	3.000	1.000
Banksaldi	69.000	13.000
Totaal	72.000	14.000

OVERLOPENDE ACTIVA		
De specificatie van de post overlopende activa is als volgt:	31-12-2023	31-12-2022
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Het Rijk	559.000	236.000
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0	162.000
Overige nog te ontvangen bedragen	2.031.000	2.998.000
Nog te verhalen kosten faciliterend grondbeleid	1.246.000	444.000
Totaal	3.836.000	3.840.000

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 01-01-2023	Toe-voegingen	Ontvangen bedragen/ Vrijval	Saldo 31-12-2023
Europese overheidslichamen				
– Niet van toepassing	-	-	-	-
Het Rijk				
– A16 SPUK bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	239.000	5.854.000	5.489.000	604.000
– G3 Besluit bijstandverlening zelfstandigen	-3.000	0	19.000	-22.000
– G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers	0	0	50.000	-50.000
– H4 SPUK stimulering sport	0	27.000	0	27.000
– Totaal	**236.000**	**5.881.000**	**5.558.000**	**559.000**
Overige Nederlandse overheidslichamen				
– Provincie subsidie Frieswijkstraat fietspaden	149.000	53.000	202.000	0
– Provincie Utrecht, toezicht energiebesparing bedrijven	13.000	0	13.000	0
– Totaal	**162.0000**	**53.000**	**215.000**	**0**

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	20.449.000	9.770.000
Gerealiseerd resultaat	6.873.000	10.429.000
Egalisatiereserves	6.000	218.000
Bestemmingsreserves	38.508.000	39.818.000
Bestemmingsreserve: reserve grondexploitatie	11.684.000	11.355.000
	77.520.000	71.590.000

Het verloop van de algemene reserves over 2023 is als volgt:

Algemene reserve

Saldo per 31 december 2022		9.770.000
Bij: Rekeningresultaat 2022	10.429.000	
Storting saldo precariobelasting	5.732.000	
		16.161.000
		25.931.000
Af: Dekking PRMI	2.646.000	
Oekraïne	846.000	
Bijzondere bijstand	913.000	
Implementatie Omgevingswet	246.000	
Managementinformatie	115.000	
Taskforce Sociaal Domein	122.000	
Overige onttrekkingen	594.000	
		5.482.000
Saldo per 31 december 2023		20.449.000

Egalisatiereserves

Saldo per 31 december 2022		218.000
Bij:	0	
		0
		218.000
Af:		
Exploitatietekort beheerplan begraafplaatsen	36.000	
Vervallen reserve afvalstoffenheffing	176.000	
		212.000
Saldo per 31 december 2023		6.000

Bestemmingsreserves (inclusief grondexploitatie)

Saldo per 31 december 2022		51.173.000
Bij: Toevoegingen	10.909.000	
		10.909.000
		62.082.000
Af: Onttrekkingen	11.890.000	
		11.890.000
Saldo per 31 december 2023		50.192.000

De belangrijkste toevoegingen betreffen:

Van de Algemene reserve naar de reserve PRMI, dekking PRMI	2.646.000
Van de reserve PRMI naar de reserve Investeringen maatschappelijk nut	2.533.000
Overboeking saldo reserve investeringen in de Nijkerkse samenleving naar bovenwijkse voorzieningen	1.181.000
Winstneming De Flier	1.090.000
Overschot Oekraïne 2022	846.000
Overschot Oekraïne 2023	1.999.000

De belangrijkste onttrekkingen betreffen:

Saldo reserve precariobelasting naar algemene reserve	5.732.000
Van de reserve PRMI naar de reserve Investeringen maatschappelijk nut	2.533.000
Overboeking saldo reserve investeringen in de Nijkerkse samenleving naar bovenwijkse voorzieningen	1.181.000
Verliesvoorziening in verband met de grondexploitatie Stadshaven	813.000
Eenmalige kosten verbouw gemeentehuis	410.000

VOORZIENINGEN

	31-12-2023	31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.872.000	5.456.000
Voorzieningen op basis van onderhoud/beheerplannen	7.204.000	6.077.000
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden*	7.526.000	8.330.000
	20.602.000	19.863.000

*In 2022 zijn de middelen (riolering) overgeheveld vanuit de voorzieningen op basis van onderhoud/beheerplannen naar de voorzieningen van derden verkregen middelen.

* In 2023 is na vaststelling van de nieuwe nota reserves en voorzieningen door de raad, in overeenstemming met deze nota, de reserve afvalstoffenheffing omgezet in een voorziening van derden verkregen middelen. De gelden uit deze reserve zijn in 2023 gestort in de nieuwe voorziening.

Het verloop over 2023 is als volgt:

Saldo per 31 december 2022		19.864.000
Bij:		
Storting beheerplannen	3.603.000	
Storting voorziening pensioenen wethouders	460.000	
Overige vermeerderingen	295.000	
		4.358.000
		24.222.000
Af:		
Vermindering beheerplannen	2.475.000	
Vermindering voorziening voor door derden beklemde middelen (riolering)	805.000	
Voorziening pensioenen wethouders	258.000	
Overige verminderingen	82.000	
		3.620.000
Saldo per 31 december 2023		20.602.000

Voor een verdere specificatie van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 3.

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt u geïnformeerd over het verloop van de diverse voorzieningen op het beheer van de kapitaalgoederen.

VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN EEN JAAR OF LANGER		
De specificatie van de vaste schulden is als volgt:	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen	61.234.000	57.928.000
Onderhandse leningen bij buitenlandse instellingen	0	500.000
Waarborgsommen	9.000	11.000
	61.243.000	58.439.000

In 2023 was de rentelast voor de langlopende geldleningen € 1.260.000.

VLOTTENDE PASSIVA

NETTO VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		
De specificatie van de netto vlottende schulden is als volgt:	31-12-2023	31-12-2022
Banksaldo BNG algemene rekeningnummer: 215	165.000	675.000
Overige schulden	21.262.000	7.185.000
	21.427.000	7.860.000

OVERLOPENDE PASSIVA		
De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:	31-12-2023	31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	3.920.000	3.557.000
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Het Rijk	8.104.000	2.760.000
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.497.000	2.216.000
Vooruitontvangen bedragen faciliterend grondbeleid	2.442.000	3.686.000
Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren komen	111.000	705.000
Totaal	17.074.000	12.924.000

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Deze bedragen worden of nog besteed aan het specifieke doel dan wel terugbetaald. In de tabel hieronder worden deze uitkeringen gespecificeerd.

	Saldo 01-01-2023	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2023
Europese overheidslichamen				
– **Niet van toepassing**	**-**	**-**	**-**	**-**
Het Rijk				
– **A12B Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen**	**94.000**	**0**	**94.000**	**0**
– **A13 Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen**	**156.000**	**0**	**0**	**156.000**
– **H12 SPUK Lokaal preventieakkoord**	**24.000**	**190.000**	**184.000**	**30.000**

–	SPUK Sport- en beweegakkoord 2021	137.000		137.000	0
–	D14 SPUK Nationaal programma onderwijs	425.000	263.000	441.000	247.000
–	SPUK Stimulering beweging	83.000		83.000	0
–	SPUK Sport	14.000		14.000	0
–	Ministerie BiZa Subsidie woningbouwimpuls stadshaven (Havenkom)	0	4.155.000		4.155.000
–	C55 SPUK aanpak energiearmoede	486.000	199.000	278.000	407.000
–	D8 Meeneemregeling OAB (Onderwijs-achterstandenbeleid)	430.000	479.000	703.000	206.000
–	Transitievergoeding Oekraïne	563.000		563.000	0
–	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	37.000		37.000	0
–	G13 Meeneemregeling SPUK onderwijsroute inburgering	37.000	40.000	37.000	40.000
–	C95 Nationaal programma lokale warmtetransitie	0	336.000	0	336.000
–	F28 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	712.000	283.000	429.000
–	C94 Lokale aanpak isolatie	0	839.000	1.000	838.000
–	G10 Meeneemregeling SPUK inburgering	219.000	303.000	366.000	156.000
–	H30 Brede SPUK	0	729.000	600.000	129.000
–	H32 Meerkosten energie openbare zwembaden	0	208.000	80.000	128.000
–	C105 Startbouwimpuls	0	847.000	0	847.000
–	G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers	55.000	0	55.000	0
–	Totaal	2.760.000	9.300.000	3.956.000	8.104.000

Overige Nederlandse overheidslichamen				
– C56 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - SPUK-regeling huisvesting aandachtsgroepen	1.000.000			1.000.000
– Gemeente Amersfoort – Rijksbijdrage DPRA impuls 2022 Stadshaven	0	103.000		103.000
– Provincie Gelderland – Co-financiering op WBI-Stadshaven	0	120.000		120.000
– Gemeente Amersfoort – Subsidie DPRA Campenbuurt 2023	0	105.000		105.000
– C 209 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	756.000			756.000
– Provincie - Hittesubsidie Willem Alexander Plein en De Bogen	172.000		74.000	98.000
– Provincie - subsidie openbare verlichting Bunschoterweg (veiligheid fietspaden)	38.000		14.000	24.000
– Provincie - subsidie N303 fietspaden Voorthuizerweg	0	96.000	0	96.000
– Provincie Gelderland - subsidie Westerdorpsstraat Hoevelaken	0	31.000	0	31.000
– Provincie Gelderland – bijdrage toekomstbestendig Arkervaart-West	0	9.000	0	9.000
– Provincie - subsidie tijdelijke woningbouw arbeidsmigranten	8.000		8.000	0
– Provincie - energietoezicht 2022	31.000		26.000	5.000
– Gelders Winterfonds	211.000		61.000	150.000
Totaal	**2.216.000**	**464.000**	**183.000**	**2.497.000**

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Borg- en garantiestellingen
In bijlage 4 vindt u een overzicht van het verloop van 2023 van de diverse borg- en garantiestellingen. In 2023 hebben wij geen betaling gedaan vanwege een borg- of garantieverklaring.

Gewaarborgde geldleningen woningcorporaties
In 2011 is een generieke achtervangovereenkomst aangegaan met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De borgingsstructuur in deze achtervangovereenkomst ziet er als volgt uit: Als eerste zekerheid dient het vermogen van de corporatie zelf. Wanneer de corporatie haar verplichtingen niet na kan komen wordt het vermogen van de WSW aangesproken. Wanneer het eigen vermogen van het WSW onder een bepaald garantieniveau komt dan kan het fonds bij alle betrokken corporaties obligo's ophalen. Wanneer het WSW vervolgens nog niet aan haar verplichtingen kan voldoen hebben het Rijk en de gemeenten voor elk 50% een tertiaire achtervangpositie. De 50% die voor rekening komt van de gemeenten is weer opgedeeld in 25% voor de schadegemeenten en 25% voor alle gemeenten.

In 2023 is de waarde van de verleende garantie- en borgstellingen gedaald tot € 2,1 miljoen.

Verbouw/nieuwbouw Stadhuis
In 2022 is een verplichting aangegaan voor € 5.8 miljoen voor de verbouw/nieuwbouw van het nieuwe stadhuis. Van deze verplichting staat per 31 december 2023 nog ongeveer € 2.5 miljoen open.

Gebeurtenissen na balansdatum
Er hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die vallen onder de noemer Gebeurtenissen na balansdatum.

Bijlagen

1. Overzicht materiële vaste activa
2. Overzicht reserves
3. Overzicht voorzieningen
4. Overzicht borg- en garantiestellingen
5. SiSa verantwoordingsinformatie
6. Overzicht ramingen grondexploitaties
7. Overzicht bezoldiging per topfunctionaris
8. Overzicht baten en lasten per taakveld
9. Overzicht baten en lasten taakvelden per programma

Bijlage 1 - Overzicht materiële vaste activa *(bedragen in €)*	*Boekwaarde 1-1-2023*	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen*	
Investeringen met economisch nut							
Gronden en terreinen	5.112	-	-	-	-	-	5.112
Strategische gronden	1.233	-	-	-	-	-	1.233
Woonruimten	57	4.282	-	453	1.002	-	2.884
Bedrijfsgebouwen	56.636	7.409	-	2.051	-	-	61.994
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.053	2.036	-	503	13	-	17.573
Vervoermiddelen	481	19	-	75	-	-	425
Machines, apparaten en installaties	4.093	1.361	-	738	-	-	4.716
Overige materiële vaste activa	6.830	381	-	534	51	-	6.626
Totaal investeringen met economisch nut	**90.495**	**15.488**	**-**	**4.354**	**1.066**	**-**	**100.563**
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Gronden en terreinen	1.104	-	-	-	-	-	1.104
Bedrijfsgebouwen	408	-	-	15	-	-	393
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	15.837	-	-	635	-	-	15.202
Overige materiële vaste activa	229	-	-	66	-	-	163
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**17.578**	**-**	**-**	**716**	**-**	**-**	**16.862**
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 ('oude' wetgeving)							
Gronden en terreinen	155	-	-	-	-	-	155
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	10.905	3.960	40	227	163	-	14.435
Overige materiële vaste activa	79	191	-	7	15	-	248
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	**11.139**	**4.151**	**40**	**234**	**178**	**-**	**14.838**
Totaal investeringen	**119.212**	**19.638**	**40**	**5.303**	**1.244**	**-**	**132.263**

Bijlage 2 Overzicht reserves

Reserves	2023 Begroot na wijziging				2023 Werkelijk			
	Saldo 01-01	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12
Algemene reserves								
90001 Algemene reserve	9.769.800	6.084.963	7.958.718	7.896.045	9.769.800	16.160.473	5.481.358	20.448.916
Subtotaal A	9.769.800	6.084.963	7.958.718	7.896.045	9.769.800	16.160.473	5.481.358	20.448.916
Egalisatiereserves								
90002 Egalisatiereserve afvalstoffenheffing*	176.100	5.800	321.300	-139.400	176.100	0	176.100	0
90004 Egalisatiereserve Begraafplaatsen	41.560	0	35.800	5.760	41.560	0	35.800	5.760
Subtotaal B	217.660	5.800	357.100	-133.640	217.660	0	211.900	5.760
Bestemmingsreserves								
90005 Reserve bovenwijkse voorzieningen	3.101.964	-103.000	285.000	2.713.964	3.101.964	1.330.813	107.970	4.324.807
90006 Reserve bereikbaarheid binnenstad	19.352	0	0	19.352	19.352	0	19.352	0
90007 Reserve vervanging kunstgrasveld hockey Hoevelaken*	104.368	0	0	104.368	104.368	0	104.368	0
90008 Reserve volkshuisvesting	192.691	0	102.439	90.252	192.691	0	0	192.691
90009 Reserve bouwgrondexploitatie	11.354.928	80.000	673.371	10.761.557	11.354.928	1.514.000	1.185.858	11.683.070
90010 Reserve Oekraine	0	0	0	0	0	2.845.481	0	2.845.481
90011 Reserve egalisatie bedrijfsvoeringskosten	2.315.847	112.000	1.951.356	476.491	2.315.847	40.000	574.203	1.781.644
90012 Reserve investeringen economisch nut	5.433.345	0	166.000	5.267.345	5.433.345	0	159.883	5.273.462
90013 Reserve investeringen maatschappelijk nut	20.586.451	2.533.000	277.602	22.841.849	20.586.451	2.533.000	246.265	22.873.186
90014 Reserve investeringen in Nijkerkse samenleving	1.181.218	0	10.500	1.170.718	1.181.218	0	1.181.218	0
90015 Reserve mobiliteitsfonds	1.000.000	0	0	1.000.000	1.000.000	0	0	1.000.000
90016 Reserve precariobelasting	5.731.895	0	5.731.895	0	5.731.895	0	5.731.895	0
90022 Reserve PRMI	151.539	2.645.500	2.797.039	0	151.539	2.645.500	2.578.993	218.046
Subtotaal C	51.173.598	5.267.500	11.995.202	44.445.896	51.173.598	10.908.794	11.890.005	50.192.386
Totaal reserves (A+B+C)	**61.161.059**	**11.358.263**	**20.311.020**	**52.208.302**	**61.161.059**	**27.069.267**	**17.583.263**	**70.647.062**

* Saldo Algemene reserve per 31-12-2022 is exclusief rekeningresultaat 2023

Bijlage 3 Overzicht voorzieningen

Voorzieningen		2023 Begroot na wijziging				2023 Werkelijk			
		Saldo 01-01	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12
Voorzieningen o.b.v. verplichtingen									
90101	Voorziening flexibel belonen	11.496	0	0	11.496	11.496	0	11.496	0
90102	Voorziening decentrale arbeidsvoorwaarden	17.824	0	0	17.824	17.824	0	17.824	0
90103	Voorziening grondexploitatie	166.770	0	0	166.770	166.770	0	28.639	138.131
90104	Voorziening FLO brandweer	0	0	0	0	0	0	0	0
90105	Voorziening pensioenen wethouders	4.498.498	68.000	114.000	4.452.498	4.498.498	460.299	257.535	4.701.261
90107	Voorziening BTW Chalets opvang Oekraïners	0	170.000	8.000	162.000	0	170.000	8.000	162.000
90108	Voorziening verliesgevende contracten faciliterend	762.000	0	0	762.000	762.000	0	16.000	746.000
90109	Voorziening verlofsparen	0	0	0	0	0	125.000	0	125.000
Subtotaal		5.456.588	238.000	122.000	5.572.588	5.456.588	755.299	339.494	5.872.392
Voorzieningen o.b.v. onderhoud/beheerplannen									
90200	Voorziening beheerplan wegen	2.344.640	2.210.900	1.051.000	3.504.540	2.344.640	2.210.900	1.195.589	3.359.951
90201	Voorziening beheerplan kunstwerken	333.318	210.900	223.000	321.218	333.318	210.900	181.513	362.705
90203	Voorziening beheerplan openbare verlichting	0	0	0	0	0	0	0	0
90205	Voorziening beheerplan groen: plantsoenen	249.224	416.200	449.000	216.424	249.224	416.200	321.053	344.371
90206	Voorziening beheerplan groen: speelterreinen	680.852	122.100	193.000	609.952	680.852	122.100	68.512	734.441
90207	Voorziening beheerplan groen: begraafplaatsen	66.294	30.300	9.000	87.594	66.294	30.300	0	96.594
90208	Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	111.467	55.900	35.000	132.367	111.467	55.900	51.271	116.095
90209	Voorziening straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	299.203	90.000	9.000	380.203	299.203	90.000	53.186	336.017
90210	Voorziening beheerplan bermen, water en duikers	45.170	0	45.000	170	45.170	0	45.170	0
90211	Voorziening beheerplan gebouwen	1.914.854	281.204	310.282	1.885.776	1.914.854	275.277	382.850	1.807.281
90214	Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	31.000	15.500	0	46.500	31.000	15.500	0	46.500
Subtotaal		6.076.020	3.433.004	2.324.282	7.184.742	6.076.020	3.427.077	2.299.143	7.203.954
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden									
90204	Voorziening voor door derden beklemde middelen (riolering)	8.330.469	79.437	825.185	7.584.721	8.330.469	0	804.770	7.525.699
90215	Voorziening afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	176.100	176.100	0
Subtotaal		8.330.469	79.437	825.185	7.584.721	8.330.469	176.100	980.870	7.525.699
Totaal voorzieningen		**19.863.077**	**3.750.441**	**3.271.467**	**20.342.051**	**19.863.077**	**4.358.476**	**3.619.507**	**20.602.046**

Bijlage 4 Overzicht borg- en garantstellingen

type	Nummer	Naam van de geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling	Schuld begin jaar	Schuld eind jaar	Gewaarborgd door gemeente	Risicobedrag
Achtervang	**514**	Stichting de Alliantie	821.000	25,00%	3.896.000	4.932.000	1.233.123	0
	3198	Woningstichting Nijkerk	130.571.000	25,00%	115.255.000	114.445.000	28.614.111	0
Totaal achtervang			**131.392.000**		**119.151.000**	**119.377.000**	**29.847.234**	**0**
Garantie	45	Stg. Kinderopvang Nijkerk	589.914	100,00%	560.419	530.923	530.923	530.923
	51	Korfbalvereniging Sparta	120.000	100,00%	66.700	62.119	62.119	62.119
	54	Bibliotheek Nijkerk	942.817	100,00%	556.634	522.505	522.505	522.505
	56	Voetbalvereniging Sparta	37.500	100,00%	16.605	15.345	15.345	15.345
	57	Jeu de Boulesvereniging “De Nije Boulers”	50.000	100,00%	15.598	13.594	13.594	13.594
	58	Scoutingver. “Killiaen van Renselaar II”	60.000	100,00%	13.198	10.958	10.958	10.958
	60	Inclusief Groep NV	2.500.000	14,29%	1.583.333	1.500.000	214.350	214.350
	61	Voetbalvereniging Sparta	55.000	100,00%	26.375	23.627	23.627	23.627
	65	Stichting De Goude Woning (per 1-7-2018 WSN)	1.200.689	100,00%	479.977	408.788	408.788	408.788
	66	SC Hoevelaken	250.000	50,00%	241.667	225.000	112.500	112.500
	67	Stichting sportcomplex Watergoor	200.000	50,00%	163.317	149.984	74.992	74.992
	68	SV Veensche Boys	300.000	50,00%	228.750	213.750	106.875	106.875
Totaal garantie			**6.305.921**		**3.952.572**	**3.676.591**	**2.096.575**	**2.096.575**
Eindtotaal			**137.697.921**		**123.103.572**	**123.053.591**	**31.943.809**	**2.096.575**

Bijlage 5 SiSa

De SiSa bijlage volgt bij de definitieve versie van de jaarstukken 2023.

Bijlage 6 Overzicht ramingen Grondexploitaties

Complex	Boekwaarde per 1-1-2024*	Prognose kosten	Prognose opbrengsten	Saldo op eindwaarde	Saldo op netto contante waarde
	A	B	C	- (A + B - C)	
Nijkerkerveen, deelplan 3	11.363.000	16.417.000	30.019.000	2.239.000	1.988.000
Nautenaseweg te Nijkerk	357.000	610.000	2.827.000	1.860.000	1.788.000
Stadshaven Nijkerk*	3.258.000	44.902.000	41.714.000	-6446.000	-5.393.000
Arkerpoort	216.000	129.000	640.000	295.000	277.000
De Flier	17.659.000	6.680.000	32.309.000	7.970.000	6.410.000
Spoorkamp	3.782.000	1.218.000	6.061.000	1.061.000	870.000
Doornsteeg (GREX)	7.443.000	25.902.000	35.846.000	2.501.000	2.221.000
Subtotaal	44.078.000	95.858.000	149.416.000	9.480.000	8.161.000
Doornsteeg (FAC)	-1.118.000	9.048.000	7.253.000	-677.000	-601.000
Nijkerkerveen deelplan 3 (FAC)	-78.000	442.000	201.000	-163.000	-145.000
Totaal	42.882.000	105.348.000	156.870.000	8.640.000	7.415.000

* De boekwaarde van een complex waarbij meer opbrengsten dan kosten zijn gerealiseerd, wordt als negatief bedrag weergegeven.

* Bij dit project wordt rekening gehouden met een WBI-subsidie van € 4.8 miljoen die we ontvangen van het Rijk en de Provincie als we aan de gestelde voorwaarden voldoen.

Bijlage 7 Overzicht bezoldiging topfunctionarissen*

WNT-verantwoording 2023 gemeente Nijkerk

De WNT is van toepassing op de gemeente Nijkerk. Het voor de gemeente Nijkerk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (algemene WNT-bezoldigingsmaximum)

Tabel leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	**D.J. van Huizen**	**A.G. Verhoef - Franken**
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1 t/m 31-05	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	58.403	86.510
Beloningen betaalbaar op termijn	9.063	13.560
Subtotaal	**67.466**	**100.070**
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	**-**	**-**
Totaal bezoldiging 2023	**67.466**	**100.070**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**92.255**	**198.225**
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband 2022 (in fte)	1,0	0,889
Dienstbetrekking	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	124.182	80.900
Beloningen betaalbaar op termijn	22.041	13.577
Totaal bezoldiging 2022	**146.223**	**94.477**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**216.000**	**192.002**

Tabel leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	J.G. de Jager	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	
Kalenderjaar	**2023**	**2022**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	22/05 t/m 31/12	-
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8	-
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1081	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 221.800	-
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 221.800	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 164.814	-
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 164.814	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**€ 164.814**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Bijlage 8 Overzicht van baten en lasten

Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroting 2023 primair €			Begroting 2023 na wijziging €			Rekening 2023 €			Verschil Begroting / Rekening €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.1	Bestuur	2.132.121	-	**-2.132.121**	2.178.121	-	**-2.178.121**	2.123.623	-	**-2.123.623**	54.498	-	**54.498**
0.10	Mutaties reserves	10.916.195	13.092.636	**2.176.441**	11.005.195	20.311.019	**9.305.824**	16.640.689	17.583.263	**942.575**	-5.635.494	-2.727.756	**-8.363.249**
0.2	Burgerzaken	876.120	445.300	**-430.820**	1.144.120	520.300	**-623.820**	1.351.989	608.218	**-743.771**	-207.869	87.918	**-119.951**
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	7.000.965	6.936.100	**-64.865**	7.050.965	7.016.100	**-34.865**	948.924	920.747	**-28.176**	6.102.041	-6.095.353	**6.689**
0.4	Overhead	14.355.678	237.800	**-14.117.878**	19.732.273	500.200	**-19.232.073**	16.321.091	944.923	**-15.376.168**	3.411.182	444.723	**3.855.905**
0.5	Treasury	-404.880	415.000	**819.880**	-270.520	736.000	**1.006.520**	-214.630	602.031	**816.661**	-55.890	-133.969	**-189.859**
0.61	OZB woningen	-	6.411.664	**6.411.664**	-	6.411.664	**6.411.664**	-	6.341.840	**6.341.840**	-	-69.824	**-69.824**
0.62	OZB niet-woningen	-	4.479.535	**4.479.535**	-	4.479.535	**4.479.535**	-	4.649.807	**4.649.807**	-	170.272	**170.272**
0.63	Parkeerbelasting	5.000	380.165	**375.165**	5.000	250.165	**245.165**	528	287.751	**287.223**	4.472	37.586	**42.058**
0.64	Belastingen overig	587.000	169.000	**-418.000**	630.000	169.000	**-461.000**	619.672	167.744	**-451.928**	10.328	-1.256	**9.072**
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	5.000	70.329.000	**70.324.000**	5.000	73.482.000	**73.477.000**	5.675	76.297.411	**76.291.736**	-675	2.815.411	**2.814.736**
0.8	Overige baten en lasten	3.713.505	-	**-3.713.505**	601.825	-	**-601.825**	837.492	164.679	**-672.813**	-235.667	164.679	**-70.988**
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	200.000	-	**-200.000**	200.000	-	**-200.000**	62.230	-	**-62.230**	137.770	-	**137.770**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.704.233	70.400	**-2.633.833**	2.967.033	70.400	**-2.896.633**	2.899.960	51.721	**-2.848.240**	67.073	-18.679	**48.393**
1.2	Openbare orde en veiligheid	926.579	6.900	**-919.679**	1.236.779	6.900	**-1.229.879**	1.341.740	10.606	**-1.331.134**	-104.961	3.706	**-101.255**
2.1	Verkeer en vervoer	5.752.555	262.100	**-5.490.455**	5.873.996	286.100	**-5.587.896**	5.468.021	345.978	**-5.122.043**	405.975	59.878	**465.853**
2.2	Parkeren	513.126	69.500	**-443.626**	652.987	69.500	**-583.487**	645.299	14.819	**-630.479**	7.688	-54.681	**-46.992**
2.3	Recreatieve havens	3.950	9.800	**5.850**	3.950	9.800	**5.850**	3.950	10.915	**6.965**	-0	1.115	**1.115**
2.4	Economische havens en waterwegen	323.917	283.500	**-40.417**	337.717	283.500	**-54.217**	529.258	270.934	**-258.324**	-191.541	-12.566	**-204.107**
2.5	Openbaar vervoer	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
3.1	Economische ontwikkeling	557.301	-	**-557.301**	964.501	-	**-964.501**	597.395	-	**-597.395**	367.106	-	**367.106**
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.091.641	3.091.379	**-262**	3.091.641	3.091.379	**-262**	957.521	2.269.521	**1.312.000**	2.134.120	-821.858	**1.312.262**
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	53.300	69.400	**16.100**	81.100	69.400	**-11.700**	88.678	63.327	**-25.351**	-7.578	-6.073	**-13.651**
3.4	Economische promotie	445.300	336.000	**-109.300**	529.744	353.472	**-176.272**	498.800	354.531	**-144.269**	30.944	1.059	**32.003**
4.1	Openbaar basisonderwijs	160.600	-	**-160.600**	160.600	-	**-160.600**	167.430	-	**-167.430**	-6.830	-	**-6.830**
4.2	Onderwijshuisvesting	3.059.391	18.773	**-3.040.618**	3.080.391	18.773	**-3.061.618**	3.010.842	45.587	**-2.965.255**	69.549	26.814	**96.363**
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.509.328	1.035.800	**-1.473.528**	2.639.328	1.089.800	**-1.549.528**	3.213.863	1.502.376	**-1.711.487**	-574.535	412.576	**-161.959**
5.1	Sportbeleid en activering	556.252	-	**-556.252**	664.304	304.052	**-360.252**	680.787	442.742	**-238.045**	-16.483	138.690	**122.207**
5.2	Sportaccommodaties	3.992.842	2.236.850	**-1.755.992**	4.560.127	2.791.120	**-1.769.007**	4.277.334	2.679.799	**-1.597.536**	282.793	-111.321	**171.471**
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	202.968	9.200	**-193.768**	267.309	9.200	**-258.109**	248.681	-	**-248.681**	18.629	-9.200	**9.429**
5.4	Musea	48.200	2.200	**-46.000**	48.200	2.200	**-46.000**	51.491	6.455	**-45.036**	-3.291	4.255	**964**
5.5	Cultureel erfgoed	173.502	-	**-173.502**	193.598	-	**-193.598**	175.568	-	**-175.568**	18.030	-	**18.030**
5.6	Media	900.988	3.900	**-897.088**	958.988	46.900	**-912.088**	957.635	45.673	**-911.963**	1.353	-1.227	**125**
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.518.569	15.900	**-4.502.669**	5.225.997	60.900	**-5.165.097**	5.213.356	51.647	**-5.161.709**	12.641	-9.253	**3.388**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.986.970	-222.400	**-3.209.370**	10.083.196	6.518.173	**-3.565.023**	6.985.085	5.902.651	**-1.082.433**	3.098.111	-615.522	**2.482.590**
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.727.019	-	**-2.727.019**	3.492.549	-	**-3.492.549**	3.444.915	206.058	**-3.238.857**	47.634	206.058	**253.692**
6.3	Inkomensregelingen	10.863.286	7.552.000	**-3.311.286**	12.038.990	7.587.000	**-4.451.990**	11.434.868	7.699.456	**-3.735.412**	604.122	112.456	**716.578**
6.4	WSW en beschut werk	1.782.000	-	**-1.782.000**	1.808.000	-	**-1.808.000**	1.836.821	-	**-1.836.821**	-28.821	-	**-28.821**
6.5	Arbeidsparticipatie	1.287.434	266.000	**-1.021.434**	939.434	-	**-939.434**	1.188.408	-	**-1.188.408**	-248.974	-	**-248.974**
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.376.504	306.000	**-1.070.504**	1.595.504	324.000	**-1.271.504**	1.684.284	326.911	**-1.357.373**	-88.780	2.911	**-85.869**

6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	**-**	15.622	-	**-15.622**	-	-	**-**	15.622	-	**15.622**
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.513.979	273.000	**-2.240.979**	3.615.379	7.000	**-3.608.379**	3.410.109	5.245	**-3.404.864**	205.270	-1.755	**203.515**
6.71B	Begeleiding (WMO)	3.428.400	-	**-3.428.400**	3.356.400	-	**-3.356.400**	3.310.968	100	**-3.310.868**	45.432	100	**45.532**
6.71C	Dagbesteding (WMO)	665.000	-	**-665.000**	671.000	-	**-671.000**	703.523	3.296	**-700.227**	-32.523	3.296	**-29.227**
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	75.000	-	**-75.000**	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	2.608.758	-	**-2.608.758**	3.529.638	-	**-3.529.638**	2.655.948	-	**-2.655.948**	873.690	-	**873.690**
6.72B	Jeugdhulp behandeling	2.326.000	-	**-2.326.000**	2.024.000	-	**-2.024.000**	2.484.062	-	**-2.484.062**	-460.062	-	**-460.062**
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	1.429.000	-	**-1.429.000**	1.320.000	-	**-1.320.000**	1.327.574	-	**-1.327.574**	-7.574	-	**-7.574**
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	16.000	-	**-16.000**	30.000	-	**-30.000**	509.027	-	**-509.027**	-479.027	-	**-479.027**
6.73A	Pleegzorg	360.000	-	**-360.000**	337.000	-	**-337.000**	413.246	-	**-413.246**	-76.246	-	**-76.246**
6.73B	Gezinsgericht	772.000	-	**-772.000**	685.000	-	**-685.000**	818.495	-	**-818.495**	-133.495	-	**-133.495**
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	1.362.000	-	**-1.362.000**	1.209.000	-	**-1.209.000**	958.682	-	**-958.682**	250.318	-	**250.318**
6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.059.900	-	**-3.059.900**	3.744.900	-	**-3.744.900**	2.884.965	-	**-2.884.965**	859.935	-	**859.935**
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	785.000	-	**-785.000**	702.000	-	**-702.000**	1.111.288	-	**-1.111.288**	-409.288	-	**-409.288**
6.74C	Gesloten plaatsing	18.000	-	**-18.000**	16.000	-	**-16.000**	-	-	**-**	16.000	-	**16.000**
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	309.400	-	**-309.400**	162.000	-	**-162.000**	-180	-	**180**	162.180	-	**162.180**
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	42.000	-	**-42.000**	26.000	-	**-26.000**	26.024	-	**-26.024**	-24	-	**-24**
6.82A	Jeugdbescherming	706.000	-	**-706.000**	638.000	-	**-638.000**	671.030	106.665	**-564.365**	-33.030	106.665	**73.635**
6.82B	Jeugdreclassering	56.000	-	**-56.000**	50.000	-	**-50.000**	100.320	-	**-100.320**	-50.320	-	**-50.320**
7.1	Volksgezondheid	1.936.452	-	**-1.936.452**	2.333.897	267.718	**-2.066.179**	2.135.682	178.234	**-1.957.448**	198.215	-89.484	**108.731**
7.2	Riolering	2.640.404	3.059.562	**419.158**	2.847.404	3.146.562	**299.158**	2.751.027	3.128.353	**377.326**	96.377	-18.209	**78.168**
7.3	Afval	3.624.781	4.389.990	**765.209**	3.740.781	4.201.990	**461.209**	4.033.648	4.499.615	**465.967**	-292.867	297.625	**4.758**
7.4	Milieubeheer	984.739	25.000	**-959.739**	3.635.706	1.853.336	**-1.782.370**	1.540.820	673.623	**-867.197**	2.094.886	-1.179.713	**915.173**
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	667.401	607.100	**-60.301**	717.401	647.100	**-70.301**	788.338	750.192	**-38.146**	-70.937	103.092	**32.155**
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.352.598	55.100	**-1.297.498**	2.520.237	131.100	**-2.389.137**	1.974.636	186.826	**-1.787.810**	545.601	55.726	**601.327**
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	17.420.379	17.420.641	**262**	17.661.684	17.661.946	**262**	5.129.893	4.531.774	**-598.119**	12.531.791	-13.130.172	**-598.381**
8.3	Wonen en bouwen	3.489.569	1.431.900	**-2.057.669**	4.547.145	1.481.900	**-3.065.245**	3.598.987	1.576.235	**-2.022.752**	948.158	94.335	**1.042.493**
		143.553.219	**145.581.695**	**2.028.476**	**165.914.136**	**166.267.204**	**353.068**	**139.637.384**	**146.510.281**	**6.872.897**	**26.276.752**	**-19.756.923**	**6.519.829**
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	6.233.326	4.204.850	**-2.028.476**	8.922.118	8.569.050	**-353.068**	6.756.247	-116.651	**-6.872.897**	2.165.871	-8.685.701	**-6.519.829**
		149.786.545	**149.786.545**	**0**	**174.836.254**	**174.836.254**	**0**	**146.393.631**	**146.393.631**	**0**	**28.442.623**	**-28.442.623**	**0**

Bijlage 9 Verdelingstabel Taakvelden - Programma's

		Begroting 2023 primair €			Begroting 2023 na wijziging €			Rekening 2023 €			Verschil Begroting / Rekening €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma 1. Inclusief													
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.986.970	-222.400	-3.209.370	10.083.196	6.518.173	-3.565.023	6.985.085	5.902.651	-1.082.433	3.098.111	-615.522	2.482.590
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.727.019	-	-2.727.019	3.492.549	-	-3.492.549	3.444.915	206.058	-3.238.857	47.634	206.058	253.692
6.3	Inkomensregelingen	10.863.286	7.552.000	-3.311.286	12.038.990	7.587.000	-4.451.990	11.434.868	7.699.456	-3.735.412	604.122	112.456	716.578
6.4	WSW en beschut werk	1.782.000	-	-1.782.000	1.808.000	-	-1.808.000	1.836.821	-	-1.836.821	-28.821	-	-28.821
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.376.504	306.000	-1.070.504	1.595.504	324.000	-1.271.504	1.684.284	326.911	-1.357.373	-88.780	2.911	-85.869
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	15.622	-	-15.622	-	-	-	15.622	-	15.622
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.513.979	273.000	-2.240.979	3.615.379	7.000	-3.608.379	3.410.109	5.245	-3.404.864	205.270	-1.755	203.515
6.71B	Begeleiding (WMO)	3.428.400	-	-3.428.400	3.356.400	-	-3.356.400	3.310.968	100	-3.310.868	45.432	100	45.532
6.71C	Dagbesteding (WMO)	665.000	-	-665.000	671.000	-	-671.000	703.523	3.296	-700.227	-32.523	3.296	-29.227
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	75.000	-	-75.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	2.608.758	-	-2.608.758	3.529.638	-	-3.529.638	2.655.948	-	-2.655.948	873.690	-	873.690
6.72B	Jeugdhulp behandeling	2.326.000	-	-2.326.000	2.024.000	-	-2.024.000	2.484.062	-	-2.484.062	-460.062	-	-460.062
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	1.429.000	-	-1.429.000	1.320.000	-	-1.320.000	1.327.574	-	-1.327.574	-7.574	-	-7.574
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	16.000	-	-16.000	30.000	-	-30.000	509.027	-	-509.027	-479.027	-	-479.027
6.73A	Pleegzorg	360.000	-	-360.000	337.000	-	-337.000	413.246	-	-413.246	-76.246	-	-76.246
6.73B	Gezinsgericht	772.000	-	-772.000	685.000	-	-685.000	818.495	-	-818.495	-133.495	-	-133.495
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	1.362.000	-	-1.362.000	1.209.000	-	-1.209.000	958.682	-	-958.682	250.318	-	250.318
6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.059.900	-	-3.059.900	3.744.900	-	-3.744.900	2.884.965	-	-2.884.965	859.935	-	859.935
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	785.000	-	-785.000	702.000	-	-702.000	1.111.288	-	-1.111.288	-409.288	-	-409.288
6.74C	Gesloten plaatsing	18.000	-	-18.000	16.000	-	-16.000	-	-	-	16.000	-	16.000
6.82A	Jeugdbescherming	706.000	-	-706.000	638.000	-	-638.000	671.030	106.665	-564.365	-33.030	106.665	73.635
6.82B	Jeugdreclassering	56.000	-	-56.000	50.000	-	-50.000	100.320	-	-100.320	-50.320	-	-50.320
		39.916.816	**7.908.600**	**-32.008.216**	**50.962.178**	**14.436.173**	**-36.526.005**	**46.745.211**	**14.250.383**	**-32.494.828**	**4.216.967**	**-185.790**	**4.031.177**
Programma 2. Energiek													
4.1	Openbaar basisonderwijs	160.600	-	-160.600	160.600	-	-160.600	167.430	-	-167.430	-6.830	-	-6.830
4.2	Onderwijshuisvesting	3.059.391	18.773	-3.040.618	3.080.391	18.773	-3.061.618	3.010.842	45.587	-2.965.255	69.549	26.814	96.363
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.509.328	1.035.800	-1.473.528	2.639.328	1.089.800	-1.549.528	3.213.863	1.502.376	-1.711.487	-574.535	412.576	-161.959
5.1	Sportbeleid en activering	556.252	-	-556.252	664.304	304.052	-360.252	680.787	442.742	-238.045	-16.483	138.690	122.207
5.2	Sportaccommodaties	3.992.842	2.236.850	-1.755.992	4.560.127	2.791.120	-1.769.007	4.277.334	2.679.799	-1.597.536	282.793	-111.321	171.471
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	202.968	9.200	-193.768	267.309	9.200	-258.109	248.681	-	-248.681	18.629	-9.200	9.429
5.4	Musea	48.200	2.200	-46.000	48.200	2.200	-46.000	51.491	6.455	-45.036	-3.291	4.255	964
5.5	Cultureel erfgoed	173.502	-	-173.502	193.598	-	-193.598	175.568	-	-175.568	18.030	-	18.030
5.6	Media	900.988	3.900	-897.088	958.988	46.900	-912.088	957.635	45.673	-911.963	1.353	-1.227	125
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	309.400	-	-309.400	162.000	-	-162.000	-180	-	180	162.180	-	162.180
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	42.000	-	-42.000	26.000	-	-26.000	26.024	-	-26.024	-24	-	-24
7.1	Volksgezondheid	1.936.452	-	-1.936.452	2.333.897	267.718	-2.066.179	2.135.682	178.234	-1.957.448	198.215	-89.484	108.731
		13.891.923	**3.306.723**	**-10.585.200**	**15.094.742**	**4.529.763**	**-10.564.979**	**14.945.157**	**4.900.865**	**-10.044.291**	**149.585**	**371.102**	**520.688**
Programma 3. Duurzaam													
7.2	Riolering	2.640.404	3.059.562	419.158	2.847.404	3.146.562	299.158	2.751.027	3.128.353	377.326	96.377	-18.209	78.168
7.3	Afval	3.624.781	4.389.990	765.209	3.740.781	4.201.990	461.209	4.033.648	4.499.615	465.967	-292.867	297.625	4.758
7.4	Milieubeheer	984.739	25.000	-959.739	3.635.706	1.853.336	-1.782.370	1.540.820	673.623	-867.197	2.094.886	-1.179.713	915.173
		7.249.924	**7.474.552**	**224.628**	**10.223.891**	**9.201.888**	**-1.022.003**	**8.325.495**	**8.301.591**	**-23.904**	**1.898.396**	**-900.297**	**998.099**

		Begroting 2023 primair €			Begroting 2023 na wijziging €			Rekening 2023 €			Verschil Begroting / Rekening €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma 4. Ruimte													
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	7.000.965	6.936.100	-64.865	7.050.965	7.016.100	-34.865	948.924	920.747	-28.176	6.102.041	-6.095.353	6.689
0.63	Parkeerbelasting	5.000	380.165	375.165	5.000	250.165	245.165	528	287.751	287.223	4.472	37.586	42.058
2.1	Verkeer en vervoer	5.752.555	262.100	-5.490.455	5.873.996	286.100	-5.587.896	5.468.021	345.978	-5.122.043	405.975	59.878	465.853
2.2	Parkeren	513.126	69.500	-443.626	652.987	69.500	-583.487	645.299	14.819	-630.479	7.688	-54.681	-46.992
2.5	Openbaar vervoer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.518.569	15.900	-4.502.669	5.225.997	60.900	-5.165.097	5.213.356	51.647	-5.161.709	12.641	-9.253	3.388
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	667.401	607.100	-60.301	717.401	647.100	-70.301	788.338	750.192	-38.146	-70.937	103.092	32.155
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.352.598	55.100	-1.297.498	2.520.237	131.100	-2.389.137	1.974.636	186.826	-1.787.810	545.601	55.726	601.327
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	17.420.379	17.420.641	262	17.661.684	17.661.946	262	5.129.893	4.531.774	-598.119	12.531.791	-13.130.172	-598.381
8.3	Wonen en bouwen	3.489.569	1.431.900	-2.057.669	4.547.145	1.481.900	-3.065.245	3.598.987	1.576.235	-2.022.752	948.158	94.335	1.042.493
		40.720.162	**27.178.506**	**-13.541.656**	**44.255.412**	**27.604.811**	**-16.650.601**	**23.767.981**	**8.665.969**	**-15.102.012**	**20.487.431**	**-18.938.842**	**1.548.589**
Programma 5. Ondernemend													
2.3	Recreatieve havens	3.950	9.800	5.850	3.950	9.800	5.850	3.950	10.915	6.965	-0	1.115	1.115
2.4	Economische havens en waterwegen	323.917	283.500	-40.417	337.717	283.500	-54.217	529.258	270.934	-258.324	-191.541	-12.566	-204.107
3.1	Economische ontwikkeling	557.301	-	-557.301	964.501	-	-964.501	597.395	-	-597.395	367.106	-	367.106
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.091.641	3.091.379	-262	3.091.641	3.091.379	-262	957.521	2.269.521	1.312.000	2.134.120	-821.858	1.312.262
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	53.300	69.400	16.100	81.100	69.400	-11.700	88.678	63.327	-25.351	-7.578	-6.073	-13.651
3.4	Economische promotie	445.300	336.000	-109.300	529.744	353.472	-176.272	498.800	354.531	-144.269	30.944	1.059	32.003
6.5	Arbeidsparticipatie	1.287.434	266.000	-1.021.434	939.434	-	-939.434	1.188.408	-	-1.188.408	-248.974	-	-248.974
		5.762.843	**4.056.079**	**-1.706.764**	**5.948.087**	**3.807.551**	**-2.140.536**	**3.864.009**	**2.969.229**	**-894.781**	**2.084.078**	**-838.322**	**1.245.755**
Programma 6. Veilig													
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.704.233	70.400	-2.633.833	2.967.033	70.400	-2.896.633	2.899.960	51.721	-2.848.240	67.073	-18.679	48.393
1.2	Openbare orde en veiligheid	926.579	6.900	-919.679	1.236.779	6.900	-1.229.879	1.341.740	10.606	-1.331.134	-104.961	3.706	-101.255
		3.630.812	**77.300**	**-3.553.512**	**4.203.812**	**77.300**	**-4.126.512**	**4.241.700**	**62.327**	**-4.179.374**	**-37.888**	**-14.973**	**-52.862**
Programma 7. Organisatie en Financiën													
0.1	Bestuur	2.132.121	-	-2.132.121	2.178.121	-	-2.178.121	2.123.623	-	-2.123.623	54.498	-	54.498
0.2	Burgerzaken	876.120	445.300	-430.820	1.144.120	520.300	-623.820	1.351.989	608.218	-743.771	-207.869	87.918	-119.951
0.4	Overhead	14.355.678	237.800	-14.117.878	19.732.273	500.200	-19.232.073	16.321.091	944.923	-15.376.168	3.411.182	444.723	3.855.905
		17.363.919	**683.100**	**-16.680.819**	**23.054.514**	**1.020.500**	**-22.034.014**	**19.796.703**	**1.553.142**	**-18.243.561**	**3.257.811**	**532.642**	**3.790.453**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien													
0.5	Treasury	-404.880	415.000	819.880	-270.520	736.000	1.006.520	-214.630	602.031	816.661	-55.890	-133.969	-189.859
0.61	OZB woningen	-	6.411.664	6.411.664	-	6.411.664	6.411.664	-	6.341.840	6.341.840	-	-69.824	-69.824
0.62	OZB niet-woningen	-	4.479.535	4.479.535	-	4.479.535	4.479.535	-	4.649.807	4.649.807	-	170.272	170.272
0.64	Belastingen overig	587.000	169.000	-418.000	630.000	169.000	-461.000	619.672	167.744	-451.928	10.328	-1.256	9.072
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	5.000	70.329.000	70.324.000	5.000	73.482.000	73.477.000	5.675	76.297.411	76.291.736	-675	2.815.411	2.814.736
0.8	Overige baten en lasten	3.713.505	-	-3.713.505	601.825	-	-601.825	837.492	164.679	-672.813	-235.667	164.679	-70.988
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	200.000	-	-200.000	200.000	-	-200.000	62.230	-	-62.230	137.770	-	137.770
		4.100.625	**81.804.199**	**77.703.574**	**1.166.305**	**85.278.199**	**84.111.894**	**1.310.440**	**88.223.514**	**86.913.074**	**-144.135**	**2.945.315**	**2.801.180**
Mutaties reserves													
0.10	Mutaties reserves	10.916.195	13.092.636	2.176.441	11.005.195	20.311.019	9.305.824	16.640.689	17.583.263	942.575	-5.635.494	-2.727.756	-8.363.249
		10.916.195	**13.092.636**	**2.176.441**	**11.005.195**	**20.311.019**	**9.305.824**	**16.640.689**	**17.583.263**	**942.575**	**-5.635.494**	**-2.727.756**	**-8.363.249**
		143.553.219	**145.581.695**	**2.028.476**	**165.914.136**	**166.267.204**	**353.068**	**139.637.384**	**146.510.281**	**6.872.897**	**26.276.752**	**-19.756.923**	**6.519.829**
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	6.233.326	4.204.850	-2.028.476	8.922.118	8.569.050	-353.068	6.756.247	-116.651	-6.872.897	2.165.871	-8.685.701	-6.519.829
		149.786.545	**149.786.545**	**-**	**174.836.254**	**174.836.254**	**-**	**146.393.631**	**146.393.631**	**-0**	**28.442.623**	**-28.442.623**	**-**

Controleverklaring
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant wordt separaat toegevoegd.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de gemeenteraad van de gemeente Nijkerk
d.d. 27 juni 2024,

de griffier, de voorzitter,

A.G. Verhoef-Franken mr. drs. G.D. Renkema